

Muziekkorpsen, verenigingsleven en politiek zijn in Vlaanderen altijd onafscheidelijk geweest, en zo zal het waarschijnlijk altijd blijven. Dat bepaalde tegenstellingen dan ook op de spits gedreven kunnen worden en soms tot consequenties kunnen leiden die de toekomst van hele families een beslissende wending geven, zal iedereen die Lichtervelde een beetje kent, heel goed begrijpen.

Luc Haeghebaert gaat in het hiernavolgend artikel op zoek naar het reilen en het zeilen van de Lichterveldse muziekvereniging(en) in de periode dat zware politieke tegenstellingen het openbaar leven in de gemeente tekenden.

Heemkundige kring Karel Van de Poele

Aspecten uit de muziekgeschiedenis van Lichtervelde (V)

De gemeentepolitiek verscheurt het muzikleven (1879-1884)

Luc Haeghebaert

0 Vooraf: aanvulling op deel IV

Sedert het verschijnen van het vierde deel over de Lichterveldse muziekgeschiedenis, kregen we een interessant document uit het archief van de fanfare Sint-Cecilia in handen dat we zeker moeten opnemen in onze reeks. Het betreft hier een reglement uit 1877 dat ondertekend werd door het toenmalige bestuur en muzikanten. Dit reglement was bedoeld om uit te hangen in de zaal. We geven het hier integraal weer.

“Reglement voor de spelende leden der Maatschappij van Muziek van Lichtervelde

Art. 1 De wekelijkse repetitien zyn gesteld als volgt: de wintermaanden te beginnen met October ieder Woensdag van elke week, om 7 1/2 ure 's avonds & de zomermaanden te beginnen met April om 8 1/2 uur 's avonds. Al de spelende leden verbinden zich op die gestelde uren zich in 't lokaal te bevinden op boete van 10 centiemen indien het eerste muziekstuk gansch uitgevoerd is, & eene boet van twintig centiemen indien zy de repetitie gansch afwezig zyn. Na het uitvoeren der dry eerste muziekstukken zal er een lid de namen afroepen tot het ontfangen der tien centiemen van ieder lid tot het vieren van Ste Ceciliadag.

Art. 2 De maandelyksche repetitien zyn gesteld op den derden Zondag van ieder maand, om 4 uren namiddag. Er is eene boet gesteld van tien centiemen voor degene die in rang niet staan toen wy gaan vertrekken, en eene boet van twintig centiemen indien zy de repetitie gansch afwezig zyn.

Art. 3 Indien de Maatschappij op de gestelde dagen aan de artikels 1 & 2 niet kan volkomen; by voorbeeld een Festival waaraan zy moet deel nemen of 't zy eene andere Feest, zal de commissie daarover beslissen om dien dag der maandelyksche repetitie te verschuiven.

Art. 4 Indien een lid mogt koomen te weigeren zyne wekelyksche uitleg of door hem verbeurde boeten te betalen, zal hy, naar dry achtereenvolgende vermaningen van acht tot acht dagen, niet voldaan hebbend, van de lyst der Maatschappij worden gerayeed, zonder eenige aanspraak te kunnen maken, op de door hem betaalde gelden, noch ook zyn aandeel in de instrumenten, muziekstukken die den vollen eigendom blyven van de Maatschappij.

Art. 5 Elk lid der Maatschappij die een instrument bespeeld of in handen heeft aan de Maatschappij behoorende, zal gehouden zyn daarvan behoorlyk reçu te geven aan de Directie, en zal daarover persoonlyk verantwoordelyk zyn.

Art. 6 Het is stiptelyk verboden naar de repetitien of concerts of op andere dagen na de herbergen of op publieke plaatsen te gaan speelen, met instrumenten tot de societeit behoorende, en ook nimmer zal het Muziek in andere gemeenten mogen gaan speelen ten zy met expresse toestemming der Directie, op pæne van een frank boet voor elk lid in overtreding, of volgens goeddunken der Directie ze uit de Maatschappij te bannen.

Art. 7 Elk spelende lid die op het instrument door de Maatschappij hem toevertrouwd den noodigen iever niet betoonde of den verwachten vooruitgang niet doende, het zy door onkunde, kwaadwilligheid of slechte beherting, zal dit instrument hem vanwege de Directie worden afgenomen.

Art. 8 Het is ook verboden aan de spelende leden voordat de repetitie gedaan is de zaal te verlaten ten zy de toelating van den Muziek of den Orkestmeester op poene van eene boet van tien centiemen. Elk lid is ook gehouden naar de dry eerste muziekstukken tegenwoordig te blyven, zoo niet zy vervallen ook in eene boet van tien centiemen.

Art. 9 Een lid die overtuigd zal zyn de goede orde, of het vastgesteld Reglement verbroken te hebben, zal voor de eerste maal vervallen in eene boet van een tot twee franks, ingevolge de zwaarte der omstandigheid waar aan hy heeft zich plichtig gemaakt, maar in geval van hervalling of van misdryf die aan de Maatschappij tot hoon en schande strekt, zal hy uit de Maatschappij mogen worden gebannen en zyne afstelling door de Directie worden toegezonden.

Art. 10 Den opbrengst der verbeurde boeten valt ten behoeven der spelende leden, en zal door de leden verteerd worden op Ste Ceciliadag, op de wyze voor te schryven der Directie.

X. Kerkhofs P. Goddijn
N. Bossuyt C. Moreels
E. Farasijn L. Delecluyse
L. Verbeke

Spelende Leden

Felix Vancoppenolle Jules Van Lerberghe
Ev. Vandermeersch H. Schotte
A. Missinne Aug. Vanoverschelde
Aloise Bossuyt Chs. Vergote
B. Bossuyt Delecluyse Jules
Hector Vereecke A. Wyffels
August Mattan Henri Maeseele
Emiel Delecluyse Polydor Delecluyse
Leonard Delecluyse D. Denolf
Henri Denolf C. Descheemaeker

N.B. Zohaast de grosse-caisse geslegen word, verplicht zich een ieder aanstonds naar de zaal te gaan, zooniet zal hy vervallen in eene boet van twee centiemen. Ingeval dat er een sérénade gegeven moet worden, verplichten zich op eene boet van twintig centiemen tegenwoordig te zyn, en het traktaat daarvan voortkomende zal onder al de leden verdeeld worden (tegenwoordige en afwezige)."

Het document is niet gedateerd, maar aan de namen van de commissieleden te zien, moet het zeker uit de periode 1877-1878 komen. Wellicht werd dit reglement opgesteld na de vernieuwing van het bestuur op 22/11/1877. Bij de bestuursleden ontbreekt wel onder-voorzitter Amand Devos en bestuurslid Leonard Decuypere. We vermoeden dat ook bij de

spelende leden een aantal namen ontbreken. Zo is Charles Baeckelandt in 1868 en in 1880 spelend lid, maar tekent hij niet in 1877.

Er zijn enkele nieuwe namen van muzikanten, maar die bespreken we in deel V van onze muziekgeschiedenis: Jules Vanlerberghe, A. Missinne, Charles Vergote, Aloise Bossuyt, Henri Maesele, Henri Denolf.

Uit het reglement weten we ook dat er gerepeteerd werd op woensdagavond: 's winters vanaf 19:30 uur, 's zomers vanaf 20:30 uur. Daarenboven was er ook een maandelijksse uitgang, als repetitie bedoeld, op de derde zondag van de maand om 4 uur in de namiddag. We zien dat er prijs gesteld werd op stiptheid en tucht. Wie zich niet aan het reglement hield door bijv. te laat te komen, afwezig te blijven, ... moest een boete betalen. Deze boetes werden dan aangewend voor de Sint-Cecilia-viering. Wie weigerde boete te betalen, kon zelfs uitgesloten worden uit de vereniging.

1 Een algemene situering

De periode 1879-1884 is voor wie enigszins vertrouwd is met onze vaderlandse geschiedenis een zeer woelige tijd die gekend is als de periode van de schoolstrijd. De tegenstellingen tussen katholieken en liberalen bereikten een hoogtepunt en polariseerden zich rond de scholen.

De katholieken verdedigden het vrij, katholiek onderwijs terwijl de liberalen voor de officiële scholen stonden. In die periode was de liberale regering Rolin aan het bewind die overal probeerde de nieuwe schoolwet, die zo gewraakt werd door de katholieken, te laten uitvoeren. Hiertoe probeerden ze op lokaal vlak personen aan de macht te krijgen die hen gunstig gezind waren. Dit had tot gevolg dat enorm veel gemeenten verdeeld werden in een liberaal en een katholiek blok die lijnrecht tegenover elkaar stonden. Ook de muziekverenigingen werden betrokken in deze politieke strijd omdat ze als een handig werktuig beschouwd werden. In heel wat gemeenten viel het bestaande korps uiteen in een katholiek en een liberaal. Doorgaans werd het bestaande korps liberaal en richtten de katholieken onder impuls van de geestelijkheid een nieuw korps op. Zo zien we dat de meeste Sint-Cecilia's, zoals de meeste verenigingen heetten, een liberale stempel kregen. Ook in onze regio zien we deze tendens: in Roeselare, Torhout, Staden, Moorslede, Sint-Eloois-Winkel en ook in Lichtervelde ontstaan korpsen van beide strekkingen. Deze situatie had natuurlijk tot gevolg dat het aantal muziekverenigingen pijlsnel de hoogte inging. We illustreren dit met enkele cijfers:

In 1875 waren er 913 korpsen in België, in 1880 was dit cijfer opgelopen tot 1302 (+385) en in 1890 waren er al 1488 (+186). In West-Vlaanderen groeide het aantal korpsen van 79 in 1871 naar 133 in 1881 (+54) en 153 in 1891 (+20).

De trend die we in de vorige periode zagen, wordt verder gezet. De nieuw opgerichte korpsen zijn hoofdzakelijk fanfares. In België groeide het aantal fanfares van 169 in 1860 (30,1%) naar 602 in 1875 (65,9%) en 842 in 1880 (64,6%). Het aantal fanfares in West-Vlaanderen steeg van 15 (18,9%) in 1861, naar 85 (63,9%) in 1880. De verdeling per arrondissement zag er anno 1880 als volgt uit:

Arrondissement	aantal harmonies	aantal fanfares	Totaal
Brugge	10	10	20
Oostende	2	9	11
Veurne	5	4	9

Diksmuide	2	11	13
Roeselare	7	15	22
Tielt	6	7	13
Kortrijk	5	19	24
Leper	10	10	20
Totaal	47	85	132

In het arrondissement Roeselare waren er in 1880 korpsen in Roeselare (3), Izegem (3), Lichtervelde (2), Sint-Eloois-Winkel (2), Staden (2), en één te Beveren, Dadizele, Gits, Hooglede, Ingelmunster, Ledegem, Moorslede, Rollegem-Kapelle en Rumbeke. Enkel Emelgem, Kachtem, Oekene, Oostnieuwkerke en Westrozebeke kenden geen muziek-korps.

De voornaamste bronnen voor bovenstaande cijfers zijn:

Thys A.: Les Sociétés Chorales en Belgique (1860).

L'Exposé de la situation du Royaume 1875.

Dufrane J.: L'Annuaire Musicale de la Belgique (1880).

Haeghebaert L.: Terreinverkennd onderzoek naar de geschiedenis van de amateuristische muziekverenigingen in West-Vlaanderen in de provincie West-Vlaanderen gedurende de Nieuwste Tijden. Gent: R.U.G., 1985.

2 De situatie te Lichtervelde

Het is onmogelijk de Lichterveldse muziekgeschiedenis van 1879 tot 1884 te bespreken zonder eerst een inleiding te wijden aan de politieke toestand. Het is immers zo dat in Lichtervelde de tegenstellingen tussen katholieken en liberalen op de spits werden gedreven zoals dit in weinig andere gemeenten het geval was.

In oktober 1878 boden zich voor het eerst twee lijsten aan voor de verkiezingen die naderhand zouden bestempeld worden als een katholieke en een liberale maar het is zeer de vraag of dit op het moment van de verkiezingen al het geval was. Want de krant "La Patrie" schrijft op 24/06/1881:

Met de verkiezingen van 1878 hebben twee individuen geprofiteerd van ik weet niet welke voordelen om zich te laten verkiezen en ze zijn er in geslaagd, dank zij ongehoorde praktijken, hun ambitie waar te maken. Zij hadden het lef niet zich li-

beraal te noemen, om afstand te nemen van hun religieuze gevoelens, en men kon hen elke dag zien gebeden zeggen om de verandering voor hun burgers te bekomen.

Uit artikels uit de liberale krant "De Westvlaming" weten we wel dat er al een tijdlang ongevoegen heerste bij een deel van de bevolking over de manier waarop de gemeente bestuurd werd. Vooral de toenemende invloed van de geestelijkheid werd fel bekritiseerd. De aanstelling van Eduard Farasyn als schepen viel ook niet bij iedereen in goede aarde. Hij had zeker niet de meeste stemmen behaald en betaalde geen enkele vorm van belasting omdat hij geen gezinshoofd was. Bovendien was hij een neef van de andere schepen: Pieter Tempelaere. Over de familiebanden van de raadsleden was nogal wat te doen: zowel Pieter Tempelaere, Eduard Farasyn, als Felix Denolf waren neven van elkaar. Van elk van hen was de moeder een dochter van ex-burgemeester Pieter Demaré. Bovendien was Felix Denolf dan nog eens gehuwd met Juliana Decuyper, een dochter van

burgemeester Decuypere. Volgens "De Westvlaming" waren nog twee raadsleden "*in gebroken rechtsweers*" familie van elkaar. Die band konden we echter niet achterhalen. Bij een deel van de bevolking groeide de indruk dat de gemeenteraad een select clubje aan het worden was. Maar liefst vijf van de elf raadsleden waren directe familie van elkaar. Diezelfde krant schrijft ook dat de vergaderingen van de gemeenteraad doorgingen in de pastorie. We weten niet of dit letterlijk dan wel schertsend bedoeld was maar de impact van de geestelijkheid op het politiek leven scheen dus zeer groot te zijn. Wellicht is het opkomen van een tweede lijst in Lichtervelde door deze factoren te verklaren. Men wilde deze situatie doorbreken.

De verkiezingen werden een nek-aan-nek-race die slechts beslecht werd in een ballotage-ronde. De katholieke lijst onder de leiding van burgemeester Pieter Decuypere haalde slechts 1 rechtstreeks verkozene terwijl de liberale lijst o.l.v. brouwer Xavier Kerkhofs 3 rechtstreeks verkozenen haalde. In de ballotage voor de overige twee zetels die te vernieuwen waren, haalden de katholieken het dan toch op de liberalen, wellicht na een donderpreek van de geestelijkheid zodat er van beide partijen 3 leden de gemeenteraad gingen vervoegen. Het mandaat van 5 andere leden liep verder tot in 1884. Van die vijf was er slechts één die min of meer als liberaal mocht bestempeld worden zodat er in feite een 7-4 verhouding bestond in de raad in het voordeel van de katholieken. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de raad de zetelende burgemeester Pieter Decuypere en de zetelende schepen Pieter Tempelaere op 19/12/1878 voorstelt als de kandidaten voor de te begeven ambten. De liberale regering in Brussel dacht er echter anders over en benoemde, tegen de kandidaatstelling van de raad in, Xavier Kerkhofs tot burgemeester en zijn partijgenoot Felix Goddyn tot schepen. Deze benoeming veroorzaakte een enorme opschudding in katholiek Lichtervelde en men sprak van een afzetting van de bestaande burgemeester en schepen. Een week na het inhuldigungsfeest van burgemeester Kerkhofs op 18 februari werd in herberg "De Keizer" aan Pieter Decuypere op 25/02/1879 een banket aangeboden door de katholieke prominenten van de gemeente. Op dit banket scheurden zich 18 leden af van de bestaande muziekvereniging Sint-Cecilia omdat deze gespeeld had op het inhuldigungsfeest van Kerkhofs. Volgens hen had Sint-Cecilia zich hiermee liberaal verklaard. Dat Sint-Cecilia dit feest opgeluisterd had was in feite normaal aangezien Xavier Kerkhofs secretaris was van de vereniging. Volgens de historiek van de katholieke Burgersgilde geschreven in 1890 werden bij Sint-Cecilia de pupiters in het blauw geschilderd en werd bij elke uitgang een blauwe "cocarde" of blauwe knoop gedragen om de liberale gezindheid duidelijk te laten blijken. De geestelijkheid richtte de "Katholieke Burgersgilde" op om de bevolking en vooral de jeugd weg te houden van het opkomend liberalisme in Lichtervelde. Aan deze gilde was een koorzangersvereniging verbonden die naderhand zou uitgroeien tot een echte muziekvereniging. Enige tijd later, in 1881, werd tevens een nieuwe schuttersgilde gesticht met de naam "Willem Tell". Speciaal voor deze vereniging werd een nieuwe zaal gebouwd in de Potteriestraat, de huidige Potteriezaal. Deze zaal zou nog aanleiding geven tot spanningen binnen de "Katholieke Burgersgilde" zoals we verder zullen zien.

Aan bovenstaand banket was nog een heuse rel verbonden:

Het banket werd opgeluisterd door het muziekkorps van Gits en toen dit korps zich huiswaarts begaf en begon te spelen, werd de trommelaar die de eerste slag gaf opgepakt door de commissaris en opgesloten. De burgemeester had immers een speelverbod uitgevaardigd. Dat precies het muziek van Gits gevraagd werd om te spelen was niet verwonderlijk, want het was Aloysius Farasyn, broer van katholiek schepen Eduard Farasyn,

die er proost van was. Eduard Farasyn die schepen benoemd was van 1876 tot 1881 werd de woordvoerder van de katholieken in de gemeenteraad.

Om de sfeer van die tijd goed aan te voelen, geven we hieronder een artikel uit de "Gazette van Thielt" van 01/03/1879 dat bovenstaande gebeurtenis beschreef:

"We lezen in de Gazette van Brugge van 26 februarij:

"Gister had te Lichtervelde het banket plaats de heeren burgemeester en schepene, door Rolin afgezet, aangeboden.

"De feest is allerbest verlopen.

"Het muziek van Gits was eenige muziekstukken op het banket komen uitvoeren, en bereidde zich nadien de heeren ter statie wederom te geleiden.

"De trommel sloeg, toen al met eens de nieuwe Rolinsche burgemeester met zijnen *garde-champetter* opkwam, en den trommelaar deed vastgrijpen en naar den *amigo* geleiden.

"Hij verbood dat het muziek zijne vreugdetoonen in den lucht liet weêrgalmen.

"Zal den nieuwe burgemeester dan op de voetstappen gaan van zijnen dweezuchtigen heer ende meester Rolin, Ridder van Montefiasco?

"Indien hij peist over de Lichterveldenaars als een dwingeland te heerschen, is hij erg mis.

"Welk is trouwens het artikel van 't gemeentewetboek dat verbiedt binst den dag, den trommel te slaan of muziek te spelen.

"Of is de nieuwe burgemeester van inzicht Lichtervelde in een doodenhof te herschappen, alwaer niets dan weelachten en zuchten zouden toegelaten worden?

"Het staat u niet aan dat men de slachtoffers van den onbekwamen minister vereere! dat verstaan wij - maar omdat gij een Rolinsche burgemeester zijt, moet gij zoo veel pluimkens op het hoofd niet stellen.

Iets dat nog aardiger is, 't is dat er eene halve uur later wanorde ontstond van wegens eenige liberale schurken: zij wierpen groote steenen op den vreedzamen stoet katholieke heeren. Maar de Rolinsche burgemeester, die seffens den trommel gehoord had, en zag dit niet en scheen er niets van te weten; want daar was hij niet omtrent om de schandige straatschenderij te beletten of om op staanden voet de laffe booswichten vast te stekken.

Zou hij dan de preuscheid hebben de groote liberale burgemeesters van de groote liberale steden na te apen! De burgemeester van Oostende verbiedt aan de kloosters 's morgens voor ten achten de klokken te luiden, maar laat 's avonds diep in de nacht een kurieus goedje rondloopen al tuiten en tie-ren; de burgemeester van Luik verbood aan den bisschop en zijne priesters in jubilé-processie te gaan, maar liet benden rondzwerfen van woelige socialistten of baldadige maskaraden. Indien het burgemeesterken, door minister Rolin aan Lichtervelde opgedrongen, hooveerdig genoeg is om op zijne manier die groote voorbeelden na te volgen, 't is om die gemeente de verkeerde wereld te wegen. En, dat en zal niet lange blijven duren."

Ook de Roeselaarse krant "De Mandelgalm" beschreef op 01/03/1879 de gebeurtenissen:

"Ter gelegenheid van het banket, dat de katholieken van Lichtervelde dinsdag laatst aan hunnen afgestellten burgemeester, M. Decuypere, hebben gegeven, is het muziek van Gits gekomen, deels op verzoek van eenige vrienden en deels om eene plicht van dankbaarheid te kwijten,

welke zij verschuldigd waren aan den heer Decuypere.

Men kwam te Lichtervelde toe aan den "Café des Arcades" rond 4 uren namiddag, van waar men zich in rang en zonder te spelen, naar "Den Keizer" begaf waar het banket plaats had. Daar werden er ver-

scheidenen stukken uitgevoerd binnen het huis of op de achterplaats.

Wanneer het nu rond 6 uren was en dat men zich gereed maakte om in stoet naar de statie te gaan is de trommelaar, zooals in alle gevallen, het eerst buiten gegaan om teken van het vertrek te geven; maar nauwelijks had hij het trommelvel aangeraakt, of hij werd, zonder eenig verbod van de politie ontvangen te hebben, door twee garde-champêtres bij de kraag gestekt en als eenen kwaaddoener naar het kommissariaat geleid. Nauwelijks was deze bruta-

le aanhouding gekend of iedereen gaf openlijk zijne verontwaardiging lucht en drij mannen begaven zich naar de commissaris om er te protesteeren tegen de willekeurige aanhouding van den Gitschen trommelare, die, na een korte ondervraging, in vrijheid werd gesteld. Dan werd ook den heer bestuurder alsook door andere personen aan het muziek op nieuw verbod gegeven van op straat te spelen of te trommelen, willende alzoo alle onaangenaamheden vermijden; en dit verbod is stiptelijk uitgevoerd geweest."

Lichtervelde was enorm moeilijk bestuurbaar in die tijd. In het schepencollege hadden de liberalen de meerderheid (Kerkhofs-Goddyn versus Farasyn) maar in de raad was er een katholieke meerderheid van 7 tegen 4. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het herhaaldelijk tot conflicten kwam tussen beide groepen, zeker als het een onderwijskwestie betrof. Deze situatie bleef duren tot in 1885 toen de gemeenteraad homogeen katholiek werd en Pieter Decuypere opnieuw tot burgemeester benoemd werd.

Een ander gevolg van de schoolstrijd was dat de Lichterveldse gemeenteschool enorm veel leerlingen verloor ten voordele van de vrije katholieke Sint-Jan-Berchmansschool. Zo telde de gemeenteschool in 1878 nog 55 leerlingen, in 1881 was dit aantal geslonken tot 19¹. We zien ook dat de onderwijzers van de vrije school actief waren in de Burgersgilde terwijl de onderwijzers van de gemeenteschool actief waren in Sint-Cecilia.

De politieke situatie had grote gevolgen voor de fanfare Sint-Cecilia. Een aantal bestuursleden, muzikanten en ereleden namen ontslag en trokken naar de "Katholieke Burgersgilde". We vernoemen hier speciaal de bestuursleden Eduard Farasyn, Canut Moreels en Narcis Bossuyt². De vereniging verloor haar gemeentesubsidie en kreeg die voor het laatst in 1879. We lezen in het verslagboek dat er vaak omhalingen werden gedaan bij de ereleden om uit die moeilijke financiële situatie te geraken. De vereniging viel in ongenade bij de geestelijkheid en kreeg verbod om nog in de processie te spelen en aan haar leden werd de communie geweigerd. We herinneren ons dat wijlen Maria Dejaeghere ons nog verteld heeft dat dit met haar vader die muzikant was, het geval was. Het gevolg van die hetze was dat het aantal leden enorm terugviel. Volgens een historiek van de Burgersgilde die in 1890 geschreven werd, zelfs tot 15 spelende leden. We menen echter dat dit cijfer uit dit politiek gekleurd geschrift overdreven is en dat het aantal muzikanten nooit onder de 20 zakte³.

¹ G.A.L.: bewijsstukken van de gemeenterekeningen 1878, 1881, lijst leerlingen gemeenteschool.

² Archief Muziekvereniging de Burgersgilde, lijst van de ereleden 1879-1890. Met dank aan de heer Luc Vanderper.

³ Voor meer informatie over de politieke situatie in de periode 1879-84 verwijzen we naar: Luc Haeghebaert: De Veldbloem (1893-1914). Een bijdrage tot de geschiedenis van de pers te Lichtervelde. Gent: R.U.G., 1985.

2.1 Het bestuur

Dat we een vrij woelige periode behandelen, wordt ook weerspiegeld in het bestuur. Er waren nogal wat bestuurswissels en van 1882 tot 1884 bleek zelfs niemand bereid het voorzitterschap op zich te nemen.

Erevoorzitters

– Graaf Emile Moles Lebailly de Serret 1873 - voor 1885

Voorzitters

– Pieter Goddyn-Gadeyne 1877 – 1880
– Désiré Devisschere 1880 - 1881
– Amand Devos 1882 - 1885 (waarnemend)

Ondervoorzitters

– Amand Devos 1853 -

Secretaris-Penningmeester

– Xavier Kerkhofs 1867 - 1879
– August Wyffels 1879 - 1884

Orkestmeester

– Leo Delecluyse 1851 -

Dirigent

Alphonse Doutrepont voor 1880 - na 1880

Bestuursleden

– Xavier Kerkhofs 1867 -
– Eduard Farasyn 1874 - 1879
– Narcisse Bossuyt 1874 - 1879
– Canut Moreels 1877 - 1879
– Felix Goddyn 1879 - 1884
– Eduard Vandermeersch 1879 -
– Polydor Desmet 1879 -
– Désiré Seurinck 1879 -
– Felix Vancoppenolle 1880 - 1881
– Paul Vanhee 1881 -
– Charles Carlier 1881 -
– Henri Schotte 1881 -

Hieronder worden de personen in detail besproken die in de vorige afleveringen nog niet aan bod kwamen.

2.1.1 De erevoorzitters

Emile Moles Lebailly de Serret (1873 - ca. 1885)

Levensschets: zie vorig jaarboek (°Brugge 1834 †Brugge 1906)

Hoelang deze Brugse graaf erevoorzitter was van de Lichterveldse fanfare is moeilijk na te gaan omdat er weinig documenten bewaard zijn uit de jaren 1880. Zijn naam vinden we slechts een drietal keren terug, het laatst ter gelegenheid van het festival van 1881. We veronderstellen echter dat hij nog enkele jaren erevoorzitter bleef. In 1885 is er in ieder geval een andere erevoorzitter. In 1872 was hij voorzitter van de examencommissie van de stedelijke muziekschool te Brugge. Aan twee van die examens nam Alphonse Doutrepont deel die later muziekmeester zou worden te Lichtervelde⁴

Hij had zeker liberale sympathieën. Dit blijkt uit het feit dat het op zijn voorstel was dat de fel gecontesteerde liberale gouverneur van West-Vlaanderen Theodoor Heyvaert uitgenodigd werd op het festival van 1881⁵. Bovendien was hij in 1875 kandidaat voor de liberale partij bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1875 te Brugge. Hij haalde 1396 voorkeurstemmen maar was daarmee niet verkozen⁶.

Emile Moles Le Bailly de Serret (repro Fotografie Elie Delameillieure). Met dank aan de heer Coomans uit Wemmel.

2.1.2 De Voorzitters

Pieter Goddyn-Gadeyne (1877-1880)

Levensschets: zie vorig jaarboek (°Lichtervelde 1822, naar Oostende 1881). Pieter Goddyn verliet Lichtervelde nadat hij failliet was verklaard zoals blijkt uit de lijst van de afgeleverde kiesbrieven voor de verkiezingen van 1881: "in bankbreuk verklaard".

Désiré Devisschere (1880-1881)

Désiré Devisschere werd geboren te Koolskamp op 26/02/1839 en huwde met Marie Martens uit Zwevezele. In 1874 vestigde hij zich als koopman in Lichtervelde. Hij wordt erelid van de fanfare en op 26/12/1880 wordt hij in een algemene ledenvergadering tot nieuwe voorzitter verkozen ondanks het feit dat hij geen enkele bestuurservaring had. Hij aanvaardt deze functie maar neemt na enkele maanden al ontslag. Hij is voorzitter op het ogenblik dat het grote festival van 1881 doorgaat. Waarschijnlijk was het in die tijd geen pretje om voorzitter te zijn van een vereniging die door de geestelijkheid en de katholieke prominenten verguisd werd, want na hem zou er een viertal jaar geen voorzitter meer zijn. Désiré Devisschere overleed op 05/08/1915 en woonde op dat ogenblik in de Stegelstraat.

⁴ De Westvlaming, 17/08/1872

⁵ Archief K.F. Sint-Cecilia, verslagboek 1836-1886, p. 31 verso

⁶ De Westvlaming, 21/9/1875 en 26/10/1875

2.1.3 De ondervoorzitters

Amand Devos (1853-)

Levensschets: zie vorig jaarboek (°Lichtervelde 1820 †Lichtervelde 1908)

Als ondervoorzitter nam hij het voorzitterschap waar van eind 1881 tot 1885 omdat er geen kandidaat-voorzitter was.

2.1.4 De secretarissen

Xavier Kerkhofs (1867-1879)

Levensschets: zie vorig jaarboek (°Lichtervelde 1840 †Lichtervelde 1908)

Xavier Kerkhofs nam ontslag als secretaris-penningmeester toen hij burgemeester van Lichtervelde benoemd werd vanaf 01/01/1879. Hij bleef wel bestuurslid.

Hij haalde 200 voorkeurstemmen op de lijst door hem aangevoerd bij de verkiezingen van oktober 1878. Dat hij tot burgemeester kon benoemd worden ondanks het feit dat zijn lijst in de minderheid was in de raad zal veel te maken hebben met het feit dat zijn broer notaris Camille Kerkhofs één van de voornaamste liberalen was te Brugge. We zien dat hij bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1881 kandidaat was voor de liberale associatie. Aangezien de liberale regering overal pionnen zocht om hun politiek er door te drukken, was de keuze voor Lichtervelde gauw gemaakt. Xavier Kerkhofs kreeg niet het minste krediet van de Lichterveldse katholieken en werd vanaf het begin enorm tegengewerkt door de gemeenteraad ondanks het feit dat zijn zuster kloosteroverste was te Lichtervelde. In de katholieke pers wordt hij vaak spottend beschreven. De hetze die tegen hem gevoerd werd had tot gevolg dat hij in 1884 niet meer herkozen werd. Hij zou zich nog herhaalde malen kandidaat stellen maar pas in 1895 er opnieuw in slagen zijn zetel terug te veroveren, op een lijst gesteund door de geestelijkheid nota bene! Meer daarover meer in een volgende aflevering van onze muziekgeschiedenis.

August Wyffels (1879-1884)

August Wyffels werd geboren op 23/01/1854 als zoon van gemeentesecretaris Jan-François Wyffels en Julie Vandezande. Hij huwde met Seraphine Dujardin uit Ruddervoorde. Eerst was hij

August Wyffels (repro Fotografie Elie Delameillieure). Met dank aan de heer Luc Wyffels uit Moorsele, kleinzoon van betrokkene.

gemeentebediende, vanaf 1889 politiecommissaris. Hij overleed op 13/02/1936 te Lichtervelde. Hij woonde in de Neerstraat.

August werd muzikant van de fanfare waarvan zijn oom Eduard Vandezande voorzitter was en waar ook zijn broer Jules speelde. Hij was ook actief in de toneelvereniging "Voor Taal en Volk" die nauw verbonden was met de fanfare. De toneelopvoeringen gingen door in de gemeenteschool. In 1876 tekent hij voor de ontvangst van een subsidie van 15 frank "*tot het bijwonen van een toneelprijskamp*" in Diksmuide die zou doorgaan in juli 1876. Hij bleef zeker actief in de kring tot in het begin van de jaren 1880.

Op 22/11/1879 wordt hij tot secretaris verkozen in opvolging van Xavier Kerkhofs. Hij blijft secretaris tot in 1885, maar vanaf 1882 schrijft hij niets meer in het register zodat we voor de periode 1882-1885 over zeer weinig gegevens beschikken. August Wyffels krijgt trouwens voor zijn nalatigheid een blaam in de bestuursvergadering van 9/12/1885. Dat Wyffels inmiddels een sympathisant van de Burgersgilde geworden was, zal daar niet vreemd aan geweest zijn. Hij werd er ereid van in 1892⁷.

2.1.5 De orkestmeesters

Leonard Delecluyse (1851-)

Levensschets: zie vorig jaarboek (°Lichtervelde 1828 †Lichtervelde 1909)

Vermeldenswaard is dat Leo Delecluyse ook actief was in de toneelvereniging "Voor Taal en Volk". We vinden de initialen L.D.L.C. terug op programma's uit 1878 en 1883.

2.1.6 De dirigenten

Alphonse Doutrepont (vóór 1880 - na 1880)

In de "Annuaire musicale" van 1880 wordt A. Doutrepont vermeld als directeur. Deze Bruggeling die ook dirigent was te Oedelem was beroepsmuzikant en het lijkt ons een plausibele hypothese te veronderstellen dat hij dirigent werd door bemiddeling van erevoorzitter Emile Moles Lebailly de Serret. Deze laatste was immers ook een tijdlang voorzitter van de Oedelemse muziekvereniging waar A. Doutrepont ook dirigent was tot eind jaren 1880⁸. Bovendien lezen we in "De Westvlaming" van 17/08/1872 dat Emile Moles Lebailly de Serret voorzitter was van de examencommissie van de stedelijke muziekschool. Alphonse Doutrepont haalde er een eerste prijs trombone in de eerste afdeling en een 2de accessit in de eerste klas notenleer. In 1893 zien we dat een Doutrepont muziekmeester is van de fanfare "De Eendracht" uit Aalter (programma muziekfestival Ingelmunster). Hoelang hij precies muziekmeester was te Lichtervelde is onmogelijk te achterhalen aangezien we zijn naam slechts éénmaal aantreffen. In 1887 is er zeker al een andere dirigent.

⁷ Archief K.M. De Burgersgilde: lijst van de ereleden 1879-1895.

⁸ E. Matthys: Het wel en wee van Oedelems Muziekharmonie, In: Jaarboek Bos en Beverveld 1968, p. 40

2.1.7 De bestuursleden

Eduard Farasyn (1874-1879)

Levensschets: zie vorig jaarboek (°Lichtervelde 1830 †Lichtervelde 1907)

Eduard was gewezen muzikant en als bestuurslid aangesteld in 1874. In 1876 was hij schepen benoemd, zij het niet tot ieders voldoening. Farasyn die als schatbewaarder van de kerkfabriek, vanzelfsprekend een ultra-katholiek was, kon zich niet akkoord verklaren met de steun die de fanfare gaf aan de nieuwe burgemeester en schepen en nam ontslag uit Sint-Cecilia. Wellicht was hij één van de 18 die dat deden op het banket in "De Keizer". Hij kreeg het in het schepencollege trouwens vaak aan de stok met Kerkhofs en Goddyn en gaf regelmatig pamfletten uit tegen hun optreden. Farasyn vinden we vanaf 1879 terug als erelid van de Burgersgilde maar zou later toch terugkeren naar Sint-Cecilia (maar daarover meer later).

Narcisse Bossuyt (1874-1879)

Levensschets: zie vorig jaarboek (°Lichtervelde 1822 †Lichtervelde 1901)

Narcisse die bestuurslid geworden was in 1874, was eveneens een katholiek en nam dan ook ontslag uit het bestuur in 1879. De familie Bossuyt was bovendien nauw betrokken met de oprichting van de Burgersgilde die haar lokaal had in "De Keizer", eigendom van de Bossuyts.

Canut Moreels (1877-1879)

Levensschets: zie vorig jaarboek (°Tiegem 1818 †Lichtervelde 1889)

Als koster koos Moreels natuurlijk ook de zijde van de katholieken en nam hij ook ontslag in 1879. Zijn zoon Aimé werd trouwens muziekmeester van de nieuwe muziekvereniging.

Felix Goddyn (1879-1884)

Felix Goddyn werd geboren op 31/08/1833 te Lichtervelde als zoon van landbouwer Jan Goddyn en Regina Dejonghe (thans hoeve Lannoy in de Fonteinestraat). Hij huwde met Julia Depuydt uit Zwevezele en vestigde zich als koopman in likeuren in de Hoogstraat. In 1878 stelt hij zich kandidaat op de lijst Kerkhofs bij de gemeenteraadsverkiezingen en zonder dat hij enige politieke adelsbrieven kan voorleggen, haalt hij het hoogste aantal voorkeurstemmen: 201. Als gevolg hiervan wordt hij tot schepen benoemd waardoor ook hij zich de woede op de hals haalde van de katholieken ondanks het feit dat hij bekend stond als

Felix Goddyn, met dank aan Gertrude Goddyn.

een vroom man. In de katholieke pers wordt hij vaak spottend de "Roomsche" Felix genoemd. Na de bewuste afscheuring van een aantal leden in februari 1879 wordt hij bestuurslid van de fanfare Sint-Cecilia waar hij trouwens nog spelend lid was van geweest. In 1882 wordt hij voorzitter van de hernieuwde toneelvereniging "Voor Taal en Volk" waar zijn oom Carel voorheen voorzitter was geweest. Op 15/07/1884 overlijdt hij op amper 51-jarige leeftijd.

Eduard Vandermeersch (1879 -)

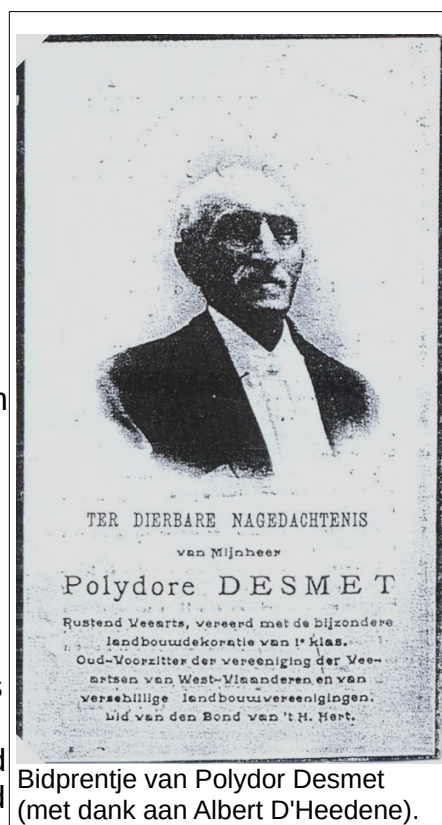
Eduard Vandermeersch werd geboren te Lichtervelde op 27/04/1833 als zoon van Jacobus en Brigitta Tyvaert. Hij bleef ongehuwd en vestigde zich in de Hoogstraat als winkelier. Hij overlijdt op 07/06/1887. Hij was actief in de gemeentepolitiek en stelde zich kandidaat op de lijst Kerkhofs in 1878 en 1881 maar werd niet verkozen.

In 1846 en 1850 vinden we hem terug als spelend lid van de fanfare. In het woelige jaar 1879 wordt hij tot bestuurslid verkozen en hij zou dit blijven tot in 1887 toen hij zich niet meer herkiesbaar stelde. De laatste jaren ging hij echter nooit meer naar de vergaderingen.

Polydor Desmet (1879-1884)

Polydor Desmet werd geboren te Lichtervelde op 17/04/1846 als zoon van Louis en Eleonora Delafontaine. In 1894 huwt hij te Brussel met Eugenie Elias die echter in 1895 al overleed. Hierop hertrouwde hij met Maria-Augusta Goossens, afkomstig uit Moerbeke. Ze woonden in het "Kasteeltje" op de hoek van de Kleine Statiestraat (thans Callewaertlaan) en de Ketelbuiserstraat waar destijds burgemeester Surmont geboren was. Van beroep was hij veearts en behoorde hij dus tot de prominenten van de gemeente. In 1881 en 1884 was hij kandidaat op de liberale lijst bij de gemeenteraadsverkiezingen maar werd hij niet verkozen. Hij overleed te Leuven op 19/4/1922.

P. Desmet werd ook tot bestuurslid gekozen in het woelige jaar 1879 en in 1881 wordt hij in die functie bevestigd. Kort daarop moet hij echter ontslag hebben genomen, want bij de volgende bestuursverkiezingen staat hij niet als ontslaggevend en zetelt hij niet meer. Polydor Desmet was de voorzitter van de feestcommissie die samengesteld werd n.a.v. het festival op 26/06/1881. In die hoedanigheid richtte hij het woord tot de gouverneur op het feestbanket dat toen georganiseerd werd.

Bidprentje van Polydor Desmet (met dank aan Albert D'Heedene).

Désiré Seurinck (1879-)

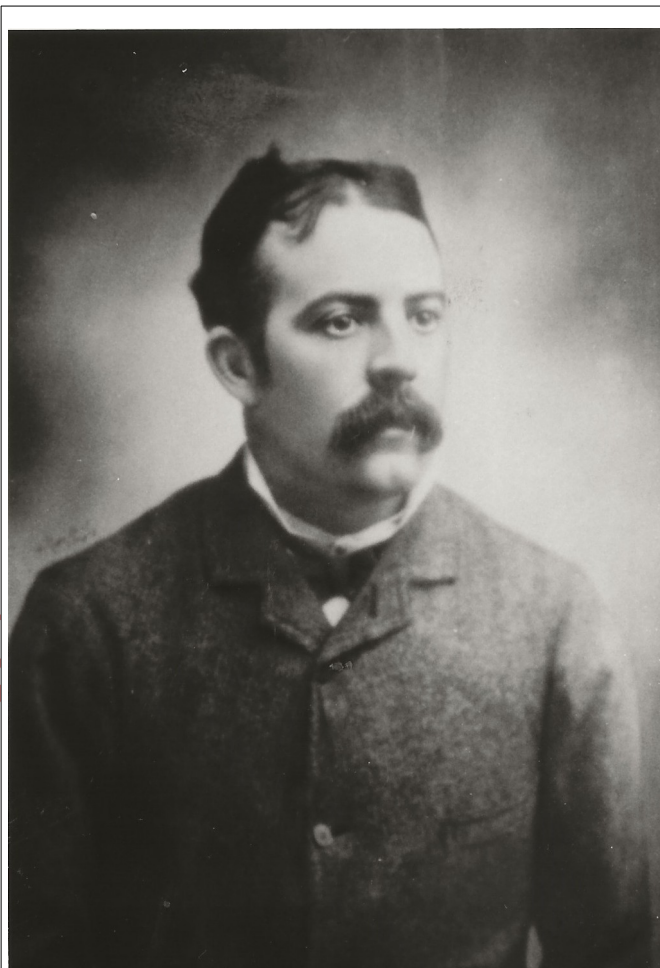
Désiré Seurinck werd geboren te Gits op 20/04/1849 en was gehuwd met de Lichterveldse Maria Ludovica Labens. Van beroep was hij boterkoopman. In 1897 vertrekt hij naar Schaarbeek. Hij was nooit kandidaat bij de gemeenteraadsverkiezingen maar ondertekende wel de voordracht van de liberale lijst van 1881 en 1887.

Ook Désiré Seurinck werd bestuurslid in 1879. In 1887 staat hij vermeld als ontslaggever maar waarschijnlijk ging hij al jaren niet meer naar het bestuur.

Felix Vancoppenolle (1880-1881)

Felix Vancoppenolle werd geboren te Lichtervelde op 16/09/1850 als zoon van landbouwer Franciscus en Francisca Depuydt. Van beroep was hij kuiper-herbergier. Hij was gehuwd met Suzanna Vanoverschelde en de grootvader van de beroemde heemkundige Maurits Vancoppenolle naar wie de Heemkring in Sint-Andries genoemd is. In 1881 wijkt hij uit naar Sint-Andries waar hij overlijdt op 28/08/1913.

Felix vinden we in 1868 terug als muzikant en hij bleef dit wellicht tot hij in 1881 naar Sint-Andries trok. J. Dufrane vermeldt hem in zijn "Annuaire Musicale" van 1880 als bestuurslid maar dit is dan ook de enige vermelding in die hoedanigheid die we van hem terugvinden zodat we mogen veronderstellen dat hij slechts een zeer korte periode bestuurslid is geweest. In 1879 was hij ook secretaris van de duivenclub "De Blauwe Duif" met als lokaal "De Zwarte Leeuw" bij August Vanoverschelde⁹. Hij was ook toneelspeler bij "Voor Taal en Volk".

F. Vancoppenolle, met dank aan E. Vancoppenolle uit Sint-Andries (repro Fotografie Elie Delameillieure).

Paul Vanhee (1881-)

Paul Vanhee was de zoon van notaris Adolf Vanhee en Marie Holvoet en werd geboren te Lichtervelde op 19/09/1860. Hij huwde met Esther Van Woumen uit Diksmuide en trok naar Schaarbeek op 28/08/1894. Hij overleed te Oostende op 27/02/1938 en werd begraven in de familiegrafkelder te Lichtervelde, net als zijn vrouw die eveneens te Oostende overleed in 1951¹⁰. Paul Vanhee was actief in de gemeentepolitiek en stelde zich kandidaat op de liberale lijst in 1884 en 1887. Hij werd echter niet gekozen.

In 1880 vinden we hem terug als muzikant en in 1881 wordt hij tot bestuurslid gekozen, een functie die hij geruime tijd zou waarnemen en waarover we in het volgend jaarboek ongetwijfeld zullen over schrijven.

⁹ Rijksarchief Brugge: modern archief Lichtervelde: correspondentie gemeentebestuur, 1879.

¹⁰ Met dank aan de heer Bart D'Heedene voor de informatie bewaard op het kerkhof te Lichtervelde.

Charles Carlier (1881-)

Charles Carlier werd geboren te Lichtervelde op 22/03/1836 als zoon van Mansuetus en Dorothea Decostere. Hij bleef ongehuwd en overleed op 03/09/1905 te Lichtervelde. Van beroep was hij handelsreiziger.

In 1879 tekent hij als erelid van Sint-Cecilia en in 1881 wordt hij bestuurslid gekozen. In 1882 wordt hij penningmeester van de toneelkring "Voor Taal en Volk". Hij bleef slechts enkele jaren bestuurslid, want in 1887 staat hij zelfs niet als ontslagnemend bij de bestuursverkiezingen zodat hij zeker reeds eerder ontslag genomen had.

Henri Schotte (1881-)

Henri Schotte werd geboren op 28/01/1842 als zoon van Liberius Schotte en Victoria Vanlerberghe. Hij huwde met Rosalia Coornaert en vestigde zich als timmerman-wagenmaker in de Statiestraat waar hij ook een herberg uitbaatte. In 1898 trok hij naar Mariakerke bij Oostende om er een "estaminet" te gaan uitbaten. De fanfare ging daar trouwens later nog op bezoek.

Net als zijn vader wordt Henri muzikant bij Sint-Cecilia. We vinden hem voor de eerste maal terug in 1868 en wellicht was hij bij zijn vertrek in 1898 nog steeds muzikant. In 1881 wordt hij tot bestuurslid gekozen, mogelijks in opvolging van Felix Vancoppenolle die Lichtervelde verlaten had. Hij bleef een geruime tijd bestuurslid. Waarschijnlijk was hij ook actief in de toneelkring "Voor Taal en Volk" want we vinden de initialen H.S. enkele keren terug op de programma's.

3 De muzikanten

3.1 Het aantal

Uit de "Annuaire Musicale" van J. Dufrane uit 1880 weten we dat er in 1880 27 muzikanten waren. Hier volgen hun namen:

• Baeckelandt Charles	• Goddyn Aimé
• Baeckelandt Gustave	• Hurssel Louis
• Coudenys Charles	• Mattan August
• Debaillie Charles	• Mattan Victor
• Delecluyse Emiel	• Reynaert Emiel
• Delecluyse Leo	• Schotte Henri
• Delecluyse Leonard	• Vancoppenolle Felix
• Delecluyse Polidor	• Vandermeersch Evarist
• Delecluyse Victor	• Vanhee Paul
• Denolf Désiré	• Vanlerberghe Jules
• Denys Alphonse	• Vanoverschelde August
• Denys Joseph	• Verbeke Polydor
• Descheemaeker Camiel	• Vereecke Polidor of Pieter

- Wyffels August

3.2 De namen

Hieronder volgt een biografisch overzicht van de muzikanten die we terugvonden in de periode 1879-1884. De voornaamste bron is natuurlijk de reeds vermelde “Annuaire Musicale” uit 1880.

Baeckelandt Charles

- °Beveren 19/05/1840 †Lichterfelde 02/09/1903
- x Justina Verduyn xx Octavia Crevits
- horloger-herbergier
- muzikant in 1868, 1880 (vaandeldrager)

Baeckelandt Gustave

- °Lichterfelde 22/09/1866, in 1893 naar Wingene
- x Nathalie Bosselier
- horloger
- muzikant in 1880 (trombone)

Bossuyt Aloïse

- °Lichterfelde 09/03/1853 †Lichterfelde 19/08/1898
- zoon van Charles en Coletta Bouttens
- Muzikant in 1877

Bossuyt Benoit

- °Lichterfelde 18/07/1847 †Lichterfelde 08/08/1916
- zoon van Charles en Coletta Bouttens
- huidevetter
- muzikant in 1868, 1877

Coudenys Charles

- °Lichterfelde 21/08/1838 †leper .../05/1893
- x Louise Bonte
- koperslager
- muzikant in 1880¹¹

Debaillie Charles

- °Lichterfelde 11/05/1837 †Lichterfelde 26/04/1922

¹¹ In 1883 werd een Coudenys muzikant bij de Burgersgilde en zou dit blijven tot in 1887. We weten niet of het hier over dezelfde persoon gaat, maar zijn zoon August werd in ieder geval muzikant bij Sint-Cecilia.

- x Lucie Vandeghinste
- herbergier-winkelier (Den Trap)
- muzikant in 1880

Delecluyse Emiel

- °Lichtervelde 13/03/1865 †Oostende 23/09/1940
- x Alida Puyenbroeck
- winkelier
- muzikant in 1877, 1880

Delecluyse Jules

- °Lichtervelde 13/04/1858 †Oostende 18/01/1937
- x Emma Louise Puyenbroeck
- treinwachter
- muzikant in 1877

Delecluyse Leo

- °Lichtervelde 25/05/1828 †Lichtervelde 18/03/1909
- x Hortensia Everaert
- herbergier (De Zwaan)
- muzikant in 1839, 1850, 1868, 1877, 1880

Delecluyse Leonard

- °Lichtervelde 25/02/1864 †Ieper 07/01/1936
- x Leonie Yperman
- leerling-smid
- muzikant in 1880

Delecluyse Polydor

- °Lichtervelde 24/08/1861
- zoon van Leo en Hortensia Everaert
- leerling-beenhouwer
- muzikant in 1877, 1880

Delecluyse Victor

- °Lichtervelde 06/11/1867 †Lichtervelde 04/05/1951
- x Romanie Deblauwe
- leerling-schoenmaker
- muzikant in 1879, 1880

Denolf Désiré

- °Lichtervelde 1837 †Lichtervelde 1922
- zoon van Joseph en Coleta Catrysse
- timmerman
- muzikant in 1877, 1880

Denolf Henri

- °Lichtervelde 18/01/1846, naar Roeselare in 1885
- zoon van Joseph en Coleta Catrysse
- timmerman
- muzikant in 1877 (naar de Burgersgilde in 1879)

Denys Alphonse

- °Lichtervelde 1862, naar Oostrozebeke in 1892
- zoon van Jean en Sophie Termote
- broodbakker
- muzikant in 1880

Denys Joseph

- °Izegem 20/02/1854, naar Emelgem in 1887
- zoon van Jean en Sophie Termote
- broodbakker
- muzikant in 1880

Descheemaeker Camiel

- °Lichtervelde 21/03/1857 †Lichtervelde 21/01/1907
- zoon van Ivo en Anna Hoornaert
- briefdrager
- muzikant in 1877, 1880

Goddyn Aimé

- °Lichtervelde 09/09/1861 †Lichtervelde 26/08/1903
- x Marie Maelbrancke xx Maria Deriemaeker
- koopman, handelaar in likeuren
- muzikant in 1880

Hurssel Louis

- Lichtervelde 20/02/1856 †Lichtervelde 04/12/1904
- zoon van Francis en Marie-Louise Raes
- herbergier
- muzikant in 1880 (bugel)

Maesele Henri

- °Lichtervelde 30/08/1848 †Lichtervelde 6/10/1914
- x Mathilde-Pharailde Dheygers
- schilder
- muzikant in 1877 (1879: naar de Burgersgilde)

Mattan August

- °Zwevezele 13/06/1858 †Lichtervelde 18/06/1932
- x Octavie Molderez
- Regenschermmaker
- muzikant in 1877, 1880

Mattan Victor

- °Zwevezele 30/04/1860 †Lichtervelde 13/12/1918
- zoon van Pieter en Eleonora Defraeye
- regenschermmaker
- muzikant in 1880

Missinne Alois

- °Lichtervelde 17/09/1855 †Lichtervelde 11/06/1917
- zoon van Louis en Melanie Neirvinck
- vlaskoopman
- muzikant in 1877 (naar de Burgersgilde in 1879)

Reynaert Emiel

- °Lichtervelde 26/01/1868 †Oostende 04/05/1917
- x Elodie Delecluyse
- landmeter bij het kadaster
- muzikant in 1880

Schotte Henri

- °Lichtervelde 28/01/1842, naar Mariakerke in 1898
- x Rosalia Coornaert
- timmerman
- muzikant 1868, 1877, 1880

Vancoppenolle Felix

- °Lichtervelde 16/09/1850 †Sint-Andries 28/10/1913
- x Suzanna Vanoverschelde
- beenhouwer-herbergier

- muzikant in 1868, 1877, 1880

Vandermeersch Evarist

- °Lichtervelde 12/10/1861 †Brugge 22/03/1942
- x Helena Reynaert
- broodbakker
- muzikant in 1877, 1880

Vanhee Paul

- °Lichtervelde 19/09/1860 †Oostende 27/02/1938
- x Esther Van Woumen
- grondeigenaar
- muzikant in 1880

Vanlerberghe Jules

- Lichtervelde 06/01/1864 †Handzame 13/10/1925
- x Sylvie Depuydt
- beenhouwer
- muzikant in 1877, 1880 (in 1880 naar de Burgersgilde)

Vanoverschelde August

- °Lichtervelde 25/11/1846 †Izegem 29/01/1933
- x Elisa Devos
- herbergier (De Zwarte Leeuw)
- muzikant in 1860, 1868, 1877, 1880

Verbeke Polydor

- °Lichtervelde 24/12/1862 †Panama 08/12/1884
- zoon van Livin en Francisca Dezutter
- regenschermmaker
- muzikant in 1880

Vereecke Hector

- °Lichtervelde 01/08/1848 †Lichtervelde 30/10/1915
- x Juliana Roelens
- beenhouwer, landbouwer
- muzikant in 1877

Vereecke Pieter

- °Roeselare 29/01/1817 †Lichtervelde 19/11/1897
- x Mathilde Surmont

Bidprentje Polydor Verbeke, met dank aan A. D'Heedene. Bemerkt de verwijzingen naar de "vervolgingen" t.o.v. de maatschappij Sint-Cecilia.

- beenhouwer-herbergier (Den Engel)
- muzikant in 1850, 1868, 1880 (?)

Vereecke Polidor

- °Lichtervelde 04/02/1860
- zoon van Pieter en Mathilde Surmont
- beenhouwer
- mogelijks muzikant in 1880

Vergote Charles

- °Lichtervelde 01/05/1845 †Lichtervelde 17/10/1892
- x Marie-Louise Missinne
- herbergier, schoenmaker
- muzikant in 1877 (naar de Burgersgilde in 1879)

Wyffels August

- °Lichtervelde 23/01/1853 †Lichtervelde 13/02/1936
- x Seraphina Dujardin
- gemeentebediende, later politiecommissaris
- muzikant 1868, 1877, 1880

4 De ereleden

We beschikken over twee lijsten met de namen van de ereleden uit die periode: nl. één uit het verslagboek van 1879 en één uit de "Annuaire Musicale" van 1880.

In 1879 werd een oproep gedaan om het register te tekenen nadat 18 ereleden zich omwille van politieke redenen hadden afgescheurd. 33 mensen gingen hierop in:

• Billiet Joseph	• Depuydt Joannes
• Bruneel Bruno	• Depuydt J.
• Bruneel ?	• Devisschere Désiré
• Coornaert Eduard	• Dewulf Jan
• Carlier Charles	• Grymonprez Henri
• Deceuninck Pieter	• Kesteloot Felix
• Defevere Joannes	• Kimpe Hypolite
• Demaré Pieter	• Matte Pieter
• Denys Jean	• Maertens August
• Depuydt Franciscus	• Maertens Ivo
• Depuydt Adolphe	• Muyle Jan
• Depuydt Joseph	• Pape Carel

- Pollin Theodore
- Ramaut Antoon
- Samyn Karel
- Surmont Michel
- Vancanneyt Januarius
- Vanhoute ?
- Vanhoutte Louis
- Verhelle Victor
- Vergote Pieter
- Verstraete Charles

In de "Annuaire Musicale" van J. Dufrane uit 1880 staat een lijst van 79 namen. Slechts 5 namen staan niet vermeld op de lijst van 1879:

- Bruneel ?
- Coornaert Eduard (°Lichterfelde 1847, naar Heist in 1896), kleingebruiker
- Depuydt J.
- Maertens August (°Eernegem 1850, †Lichterfelde 1899), smid
- Vanhoutte ?

Hier volgt een overzicht van die 79 namen met, waar mogelijk, summiere biografische gegevens. Het was niet altijd gemakkelijk de namen te achterhalen omdat de lijst alleen de familienamen en de eerste letter van de voornaam bevat. Soms zijn er verschillende personen met dezelfde naam zodat een keuze moest gemaakt worden. We hebben ons gebaseerd op familierelaties, op handtekeningenvergelijking en op een vergelijking met de ledenlijst met de Burgersgilde die we hebben van hetzelfde tijdstip. Het was echter niet altijd gemakkelijk want bepaalde personen waren wellicht in 1879-80 nog sympathisant van Sint-Cecilia en maakten de overstap naar de Burgersgilde in 1880-81 (bijv. Carel Pape). Het is dus mogelijk dat we in enkele gevallen de bal misgeslagen hebben, maar onze keuze is steeds zoveel mogelijk ingegeven geweest door de regels van het historisch-wetenschappelijk onderzoek.

- Beer Arthur (°Deptford, GB 1857, naar Oostende mei 1896), koopman
- Beer Arthur (°Wellington, GB 1834) inwonende oom van bovenstaande
- Billiet Joseph (°Lichterfelde 1806 †Lichterfelde 1881), beenhouwer
- Beernaert Leonard (°Lichterfelde 1832, naar Aartrijke 1883), landbouwer
- Bruneel Bruno (°Lichterfelde 1824 †Lichterfelde 1885), werkman-herbergier
- Callewaert Jules (°Lichterfelde 1850, naar Zwevezele in 1897), koopman
- Carlier Charles (°Lichterfelde 1836 †Lichterfelde 1905), handelsreiziger
- Carroen Aimé (°Brugge 1842 †Lichterfelde 1889), treinwachter
- Debock Louis (°Brugge 1837, naar Oostende in 1880), yzergieter by den yzeren weg
- Deceuninck Pieter (°Gits 1805 †Lichterfelde 1882), landbouwer
- Declercq Camille (°Lichterfelde 1837 †Lichterfelde 1911), slijter in sterke dranken
- Defevere Joannes (°Lichterfelde 1829, naar Gits 1903), landbouwer
- Dejonckheere Edmond (°Lichterfelde 1849 †Lichterfelde 1899), kuiper-herbergier
- Dejonghe Joseph (°Koolskamp 1809 †Lichterfelde 1880), landsman
- Delafontaine Frederic (°Lichterfelde 1820 †Lichterfelde 1889), politiecommissaris

- Delafontaine Joseph (°Lichtervelde 1805 †Lichtervelde 1882), houtkoopman
- Delafontaine Jozef (°Lichtervelde 1842, ?), herbergier
- Delafontaine Richard (°Lichtervelde 1839 †Lichtervelde 1912), koopman
- Demaré Pieter, landbouwer (°Beveren 1809 †Lichtervelde 1899)
- Demunster Victor (°Gits 1835 †Lichtervelde 1901), zaakwaarnemer
- Denys Jean (°Izegem 1813, naar Izegem in 1891), broodbakker
- Depuydt Adolphe (°Lichtervelde 1854, naar Koolskamp in 1882), landbouwer
- Depuydt Augustin (°Zwevezele 1818, naar Zwevezele in 1880), landbouwer
- Depuydt Felix (°Lichtervelde 1858, naar Zwevezele 1880), landbouwer
- Depuydt F. (niet geïdentificeerd)
- Depuydt Franciscus (°Lichtervelde 1806 †Lichtervelde 1885), landbouwer
- Depuydt Joannes (°Zwevezele 1824 †Lichtervelde 1822), landbouwer
- Depuydt Josephus (°Lichtervelde 1825 †Lichtervelde 1914), landbouwer
- Depuydt Livin (°Bikschote 1801, naar Torhout 1881), landbouwer
- Desaegher Edmond (°Ieper 1840, Lichtervelde 1919), notaris
- Desmet Louis (°Torhout 1817 †Lichtervelde 1888), paardenhandelaar
- Desmet Polydor (°Lichtervelde 1846 †Leuven 1922), veearts
- Devisschere Conrard (°Koolskamp 1842 †Lichtervelde 1921), koopman
- Devisschere Désiré (°Koolskamp 1839 †Lichtervelde 1915), koopman
- Devos Amand (°Lichtervelde 1820 †Lichtervelde 1907), herbergier
- Dewulf Jan (°Lichtervelde 1859 †Lichtervelde 1921), landbouwer, gemeenteraadslid
- Dewyze Désiré (°Handzame 1849 †1889), hulponderwijzer
- Goddyn Felix (°Lichtervelde 1833 †Lichtervelde 1884), koopman, schepen
- Goddyn Ivo (°Lichtervelde 1838 †Lichtervelde 1917), huidevetter
- Goddyn Pieter (°Lichtervelde 1822, naar Oostende in 1881), goudsmid
- Goddyn Petrus, niet geïdentificeerd (twee kandidaten)
- Grymonprez Henri (°Ardoos 1827, naar Waremmes, in 1858), broodbakker
- Hillewaere Bernard (°Lichtervelde 1819 †Lichtervelde 1881) vlaskoopman
- Hoste Joannes-Eduard (°Lichtervelde 1832 †Lichtervelde 1913), landbouwer
- Hurssel Francis (°Lichtervelde 1806 †Lichtervelde 1883), herbergier
- Joye Pieter (°Lichtervelde 1823 †Lichtervelde 1900), landbouwer
- Kerkhofs Camille (°Lichtervelde 1835 †Brugge 1912), notaris
- Kerkhofs Xavier (°Lichtervelde 1840 †Lichtervelde 1908), brouwer, burgemeester
- Kesteloot Felix (°Lichtervelde 1808, naar Marcq en Barœul (F) in 1895), metser
- Kimpe Hypolite (°Kortemark 1841 †Torhout 1939), landbouwer

- Matte Pieter (°Lichtervelde 1820 †Lichtervelde 1883), landbouwer
- Missiaen Amand (°Lichtervelde 1817 †Lichtervelde 1892), stoeldraaier
- Muylle Jan (°Lichtervelde 1801 †Lichtervelde 1882), landsman
- Ollivier Charles, (°Gits 1835 †Lichtervelde 1888), herbergier
- Pape Carel (°Lichtervelde 1823 †Lichtervelde 1904), landbouwer
- Petipas Henri (°Lichtervelde 1842 †Lichtervelde 1892), beenhouwer
- Pirard Jean (°Verviers 1827, naar Oostende 1880), atelierchef by den yzeren weg
- Pollin Theodore (°Ieper 1829, naar Detroit in 1881), statie-overste
- Ramaut Antoon (°Lichtervelde 1807 †Lichtervelde 1894), dienstknecht
- Reynaert Joseph (°Torhout 1818, naar Sint-Kruis in 1893), hoofdonderwijzer
- Samyn Karel (°Lichtervelde 1823 †Lichtervelde 1891), dienstknecht
- Seurinck Désiré (°Gits 1849, naar Schaarbeek in 1897), boterkoopman
- Surmont Michiel (°Schaarbeek 1847, naar Schaarbeek 1880), brouwer
- Tyvaert Ferdinand (°Zwevezele 1831 †Ruddervoorde 1882), bakkersknecht
- Vancanneyt Janvier (°Gits 1810 †Lichtervelde 1882), landbouwer
- Vanderhaeghe Eugène (°Rumbeke 1806 †Lichtervelde 1886), landbouwer, gemeenteraadslid
- Vandermeersch Eduard (°Lichtervelde 1833 †Lichtervelde 1888), winkelier
- Vanderougstraete Désiré (°Hoogdele 1831, naar Gits in 1900), broodbakker
- Vandezande Eduard (°Ieper 1813 †Lichtervelde 1900), geneesheer
- Vanhee Paul (°Lichtervelde 1860 †Oostende 1938), grondeigenaar
- Vanhoutte Louis (°Lichtervelde 1838, naar Torhout in 1886), landwerkmans, dienstknecht
- Verbrugge August (°Dadizele 1838 †Lichtervelde 1907), slijter in sterke dranken
- Vereecke Hector (°Lichtervelde 1849 †Lichtervelde 1915), landbouwer
- Vergote Pieter (°Lichtervelde 1822 †Lichtervelde 1889), herbergier
- Verhelle Victor (°Beveren 1851, naar Marcq en Barœul (F) in 1884), suikerijdroger
- Verstraete Charles (°Roeselare 1839 †Lichtervelde 1901), koopman-herbergier
- Vroome-Wyffels Charles (°Brugge 1836 †Brugge 1888),
- Werbrouck Eduard (°Lichtervelde 1842 †Lichtervelde 1885), konijnenkoopman
- Wyffels Jules (°Lichtervelde 1847 †Lichtervelde 1914), gemeentesecretaris

Opvallend bij de ereleden is het feit dat er heel wat mensen bij terug te vinden zijn die bij de spoorwegen tewerkgesteld zijn en dat er relatief weinig landbouwers bij zijn, zeker in vergelijking met de Katholieke Burgersgilde zoals we verder zullen zien. De middenstanders zijn wel sterk vertegenwoordigd. De tegenstelling “Zwaan” - “Keizer” was er in het begin ook één van plaatsenaars tegen niet-plaatsenaars. Opvallend is ook dat een groot aantal ereleden Lichtervelde verliet in de eerstvolgende jaren. Zou het politiek klimaat daar voor iets tussen zitten?

5 De werking

Hieronder volgt een chronologisch overzicht van de activiteiten van de fanfare die we terugvonden in de periode 1879-1884.

5.1 1879

- Op 18 februari luisterde de fanfare de inhuldiging van de nieuwe benoemde burgemeester Xavier Kerkhofs op. Dit was vrij normaal aangezien Kerkhofs secretaris van de vereniging was. Als gevolg van deze opluistering namen 18 leden ontslag omdat ze meenden dat de fanfare door deze daad zich liberaal had verklaard. Onmiddellijk hierop werd de Katholieke Burgersgilde opgericht om de "jonkheid tegen het ontluikend liberalisme te beschermen". Binnen de Burgersgilde zou al gauw een nieuwe muziekvereniging opgericht worden.
- Op 17 augustus nam de fanfare deel aan een muziekfestival te Antwerpen, georganiseerd door "Antwerpen's Muzikale Kring" ter gelegenheid van de kermis aldaar. Er werd een omhaling verricht bij de ereleden om de kosten van deze tweedaagse reis te kunnen dragen.

"Zondag 17 augustus: internationaal Harmonie- en Fanfarenfestival toevetrouwd aan de maatschappij Muzikale Kring."

De deelnemende maatschappijen zullen zich, ten 11 uren vereenigen in de Nijverheidsstraat en zich stoetsgewijze naar het lokaal der inrichtende maatschappij begeven: Casino, De Keyzerlei, 64.
Festival

De maatschappijen welke deel nemen aan het festival, dat morgen gegeven wordt door Antwerpen's Muzikale Kring, zullen op de nagemelde kiosken en in de volgende orde hunne stukken uitvoeren:

Kiosk nr. 1: Groenplaats

Antwerpen's Muzikale Kring
De Liberale Vrienden Borgerhout
Constancia Borgerhout
Ste Cécile Gent
De Broederbond Antwerpen
Ste Cécile Meldert
Le Réveil de l'Artisan Etterbeek
Fanfares Pepin, Landen

Kiosk nr 2: Warande

Apollon Berchem
Fanfares Clermont

Fanfares Montigny-le-Tilleul
Hoop in Eendracht Achteroolen
Rossini van 't Kiel Antwerpen
De Vrijheidsvrienden Wilryck
Stadsharmoniekorps Dordrecht

Kiosk nr. 3: Sint-Jansplaats

Concordia Borgerhout
De Ware Vrienden Antwerpen
L'Union des fanfares Boitsfort
La Lyre Agricole Chapelle Saint-Laurent
Ste Cecilia Lichtervelde
De Bloemenkring Antwerpen
Ste Cécile Gingelom

Kiosk nr 4 Sint Walbrugplein

Ste Cécile Hoboken
Ste Cécile Schooten
Ste Barholemeus Merxem
Aanmoedigingskring Antwerpen
Vooruit Deynze
Vooruit zonder vrees Niel
St Joseph Leuven"

Aldus "Het Handelsblad van Antwerpen" van 15/08/1879. Opvallend is dat de Lichterveldse fanfare het enige muziekkorps uit West-Vlaanderen was dat deelnam aan bovenstaand festival.

- De vereniging speelde ter gelegenheid van de kermisfeesten. We lezen in "De Torhou-tenaar" van 20 september het programma:

"Kermisfeesten.

's avonds **Muziek** en vuurwerk.

Zondag 28 september:

Na de hoogmis zal het **muziekgenoot-
schap** schoone stukken uitvoeren op de
daartoe geplaatste estrade ter Marktplaats.
In den namiddag buitengewone schieting
met den handboog gegeven door de maat-
schappij Sint-Sebastiaan.

Vooruit 200 fr. verdeeld als volgt:

oppervogel nr 1: 80 fr.

2 40 fr.

3 40 fr.

20 kleine vogels 40 fr.

Inleg 10 fr. terug 8 fr.

Inschrijving in het gildhof De Zwaan van 1
tot 1 tot 1 1/2 ure om stipt om 2 1/2 te begin-
nen

Maandag 29 september:

Muziekoefeningen op de markt om 11 ure
voormiddag.

Dinsdag 30 september

Tentoonstelling van Fruiten, Groensels,
Vruchten en Konijnen

Woensdag 1 oktober

In den namiddag prijsschieting met den
Handboog door de maatschappij Sint-
Sebastiaan

Om 6 ure avondfeest door den toneelkring
met medewerking van het **muziekgenoot-
schap**

Donderdag 2 oktober

Loopstrijden voor paarden

...

om 8 ure 's avonds op de markt, **muziek**
en schoon vuurwerk

Nakermis zondag 5 oktober

Om 11 ure **muziek** op de markt

om 9 ure 's avonds **muziek** en schoon
vuurwerk tot slot der kermis.

Op bevel Burgemeester

J. Wyffels X. Kerkhofs"

De fanfare trad dus maar liefst zeven maal op ter gelegenheid van de kermisfeesten 1879.
Nadien vinden we geen optredens ter gelegenheid van de kermis meer terug. Wellicht is
dit te wijten aan het afschaffen van de gemeentelijke subsidie vanaf 1880.

5.2 1880

- Op 23/05/1880 was de fanfare wellicht te gast op een muziekfestival te Langemark. In het tweede verslagboek lezen we immers ter gelegenheid van het maken van een inventaris: "Medaille van Langemark van 1880 is waarschijnlijk verloren." In "Le Progrès" van 23/5/1880 vonden we terug dat een concert te leper niet kon doorgaan op 23/5 omwille van het festival te Langemark. Meer konden we echter niet terugvinden.
- Op 20 juni werd deelgenomen aan een festival te Handzame georganiseerd door het gemeentebestuur ter gelegenheid van 50 jaar onafhankelijkheid. Meer informatie vonden we niet.
- Op 18/07/1880 was de fanfare te gast in Oedelem om deel te nemen aan een muziekfestival. Aan dit festival namen 13 verenigingen deel. Lichtervelde had als lokaal "Het Gouden Paard" bij Jozef Ronse. Dat de Lichterveldse fanfare naar Oedelem trok, kwam wellicht door het feit dat beide verenigingen gedirigeerd werden door Alphonse Dautre-pont. E. Matthys beschreef het festival als volgt in zijn geschiedenis van de Oedelemse Muziekharmonie:

“Het muziekfestival werd ingericht met de medewerking van de plaatselijke koorzangmaatschappij "De Vlaamsche Bond", waarvan het voorzitterschap werd waargenomen door de heer Vansteene. Aan het festival mochten fanfares, harmonieën en koorzangverenigingen deelnemen, die op zondag 18 juli, te 14 uur, in de herberg "De Nachtegaal", bij Bernard Dhoore, bijeenkwamen. Vooraf waren de deelnemende verenigingen in de hun aangewezen herberg aangekomen, waar ze door de aangelaste kommissarissen werden ontvangen. De muziekvereniging van Aardenburg had een plaats in "De Posterij", bij A. DHondt; Dudzele in "Sint-Elooi", bij de kinders van Waesberghe; Moerkerke in "De Nachtegaal", bij Bernard Dhoore-Hudders; Gent in "De Vlaamsche Leeuw", bij Th. Dooreman ; **Lichtervelde in "Het Gouden Paard", bij Jozef Ronse;** Oostkamp in "De Nieuwe Steenweg", bij J. Verdonck; Maldegem in "De Kroon", bij Frans De Vlieghe; Knesselare in "De Reizigerskring", bij Désiré Buyse; Beernem in "Au Philotax", bij Bernard Plasschaert en Brugge in "Noord-Amerika", bij wed. Ambr. Vandemoere.

We lezen in "De Standaard van Vlaanderen" van 20 juli een verslag van dit festival:

“Men schrijft uit Oedelem: Zelden of nooit heeft men op eene buitengemeente een festival gehouden die zoo wel was en zo prachtig heeft gelukt, als de festival eergisteren zondag te Oedelem. M. de Burgemeester Govaert en de inrichters, die met hem hadden gewrocht halen inderwaerheid eere, vele en grote eere van hun werk, en verdienen in ruime mate onze beste geluckwenschingen. Gulhertig, vriendelijk en beleefd, deed M. de burgemeester het onthael der veertien muziekmaatschappijen, waeronder het muziek der Concorde van Brugge, die voor den festival ingeschreven waren. Prachtig was de stoet, die door de straten der gemeente trok, met de heerlijke rui-

Nadat alle verenigingen, 13 in totaal, in "De Nachtegaal" waren bijeengekomen werd van daaruit vertrokken naar het gemeentehuis, waar door burgemeester-notaris Govaert de erewijn werd aangeboden. Kort daarop nam het festival een aanvang en werd de reeks door Oedelem ineengezet. Tenslotte werd aan de voorzitter van elke deelnemende vereniging een zilveren medaille overhandigd. Tijdens één van de vergaderingen die het festival voorafgingen hadden enkele leden de wens uitgedrukt dat er bij gelegenheid van het festival en als apoteoze, een vuurwerk zou afgestoken worden. Voorzitter burgemeester-notaris Govaert en ondervoorzitter Ivo Lycke meenden echter dat het vuurwerk altijd gevaar oplevert "te meer daar er in de nabijheid van het dorp, gebouwen zich bevinden, gemaakt van hout en gedekt met strooi". Niettegenstaande deze opmerking kwam het vuurwerk er toch, gezien na stemming de meerderheid van mening was dat een vuurwerk een passend slot van het festival zou zijn. Het werd voor Oedelem een hoogdag die door een massa volk werd bijgewoond.”

ters, die Oostkamp bereidwillig had geleverd.

Prachtig was de festival, en wij zijn gelukkig te mogen zeggen dat het muziek van Brugge er zijne name heeft gestand gedaen.

In order en ruste is alles afgelopen, en Oedelem zal lang de schoone feestte in 't geheugen houden.

Het muziek der Concorde heeft ene serenade gebracht aan Mm Govaert en Colens, den notaris van Brugge, die te Oedelem zijn buitengoed heeft. De Brugsche muzikanten spreken met den meesten lof over het onthael dat hen te beurt is gevallen.”

- Op 23 augustus trok de fanfare naar Brussel om er deel te nemen aan de grootse onafhankelijkheidsfeesten die georganiseerd werden n.a.v. het vijftig jarig bestaan van België. We lezen hierover in het verslagboek:

"Nauwelijks te huis gekomen van Antwerpen denkt men aan Brussel, inderdaad de hoofdstad schreef een monsterfestival uit ter gelegenheid van België's vijftig jarige onafhankelijkheid. Bedorven door de reis naar Antwerpen koesterde men de hoop zich naar dit festival te begeven. Daartoe gingen wij nogmaals aan de deur kloppen der heeren Eerleden Ons kloppen werd aanhoord, weldra hadden wij eene ronde som en waren in staat de reis aan te vragen. Even als naar Antwerpen vergezelden een groot getal eerleden tot bewijs 84 reiskoupons aan eene vermindering van 50 werden er aan de statieoverste gevraagd. Indien het moeilijk was de reis naar Antwerpen te beschrijven voor het ware duizendmaal moeilijker deze van Brussel. Drie volle dagen hebben wij er verbleven alwaar men niets dan luisterrijke feesten, grootheid en pracht ontwaarde.*

Tot slot hetzij hier gezegd de maatschappij heeft in beide reizen zich voorbeeldig en loflijk gedragen, en heeft nogmaals bewijzen voor goede verstandhouding ware broederlijkheid gegeven; wat ook men er van zegge moge, ingezien de crisis en de verdrukking die de maatschappij sedert 2 jaren onophoudelijk ondergaat, heeft zij in beide festivals hare muziekstukken met behendigheid en kunst uitgevoerd."

In "Burgerwelzijn" van 24/08/1880 lezen we:

Het muziekfestival en de fakkeltocht die zondag te Brussel hebben plaats gehad zijn goed gelukt. De stoet die 's avond de straten der hoofdstad heeft doorkruist,

was waarlijk prachtig. De koninklijke familie bevond zich op het balkon van 't paleis, toen de stoet aldaer voorbij trok.

- Op 12 september trok de fanfare naar Dixsmuide waar door het gemeentebestuur een muziekfestival georganiseerd werd ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van België en de inhuldiging van het nieuw stadhuis. Dit festival was fel besproken omdat gouverneur Theodoor Heyvaert hierop zou aanwezig zijn. Heyvaert was in die tijd zowat een satan voor de katholieken omdat hij een fervente verdediger was van de liberale politiek van de regering. Hij trachtte zich populair te maken door zoveel mogelijk gemeenten en steden te bezoeken. Heyvaert was in 1878 benoemd geweest tot gouverneur nadat de liberale regering Rolin de katholieke gouverneur Leon Ruzette afgezet had. We lezen een verslag van dit festival in de "Standaard van Vlaanderen" van 14/09/1880.

"De prokureur te Dixmude.

Indien de intrede van onzen doorluchtigen "Hevard" donderdag laatst tot Kortrijk ver van zegevierend mag genoemd worden, zoals de liberale Etoile Belge het zegt, mag men ook zeggen dat deze die hij zondag laatst binnen Dixmude heeft gedaen, volkomen aen eenen uitvaart geleeke. Om zich wat beter te doen waerdeeren, en de spotters nog wat meer stoffe te geven, had hij geradig gevonden zich door den hoogst gevierden minister Rollin, die goede vriend onzer Vlaemsche bevolking, te doen vergezellen.

Die twee volkslievende persoonaedjes zijn deze zondags te Dixmude geweest, onder voorwendsel van aldaer 't stadhuis in te huldigen. Van hunnen kant, hadden de katholieken, die reeds aen M. Hevard de blijken hunner genegenheid getoond hadden, zich naar 't festival van Vladsloo begeven.

De straten van Dixmude waren eenzaam, zonder beweging, ter nauwernood hadden vijf of zes liberale kopstukken hunne huizen bevlagd en versierd, dit met hope van een kruisken te krijgen dat zij weten anderszins niet te kunnen verdienen.

De stoet die den onbezonnen minister en zijnen lieftalligen prokureur ging afhalen was samengesteld: 1° uit drie muziekmaatschappijen, eene van Dixmude, deze der pompiers van Yper, en deze van den fameuzen Van Merris uit Poperinghe; 2° de zeven bijzondere maatschappijen van Dixmude, op zeventien welke die stad telt waeronder, deze van Ste Cecilia vertegenwoordigd door twee leden en 3° uit den gemeenteraad.

De volkomenste onverschilligheid stond op al de wezenstrekken te lezen en deed den stoet aen eene doodenmarsch gelijken.

Dry mael riep men: Leve Rollin! Leve Heyvaert! De eerste mael aen de statie, door

de gemeenteraadsleden en een oud veroordeelden, de tweede mael voor den liberalen kring door eenige vreemdelingen en de derde mael voor 't stadhuis, door twee kerels die den algemeenen lach verwekten om hunnen wel gespeeld en inbetaelden geestdrift.

Kortom, de stad had veel meer 't aenzien van eenen goede vrijdag dan van een dag van vermaak en feestelykheden.

Zal die tweede mislukte tocht onzen dierbaren prokureur niet doen thuis blyven en zijne gekke goesting van te willen bezoeken af te leggen by lieden die hem niet uitnoodigen, doen overgaen? Zoo neen, blyven er hem nog bitterder teleurstellingen te wachten.”

In de liberale krant “Le Journal de Bruges” van 14/09/1880 verscheen eveneens een uitvoerig verslag van de gebeurtenis maar daar is sprake van een groot succes en de deelname van 22 muziekkorpsen. Het is nauwelijks te geloven dat beide verslaggevers dezelfde gebeurtenis gezien hebben. De pers was zeer gekleurd in die tijd en stond volledig in dienst van de politiek. Met de objectiviteit en waarheidsgetrouwheid werd duidelijk een loopje genomen.

5.3 1881

- Het hoogtepunt van de werking in 1881 was de organisatie van een festival op 26 juni ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de fanfare en 50 jaar Belgische onafhankelijkheid. Ook dit festival werd vereerd met het bezoek van de fel gecontesteerde liberale gouverneur Heyvaert. De populariteit van Heyvaert was inmiddels verder gedaald nadat er te Heule twee doden waren gevallen nadat er rellen uitgebroken waren toen een speciale commissaris de inboedel van de katholieke zondagsschool kwam verwijderen uit het bureel van weldadigheid. Hij werd hierdoor in de katholieke pers vaak “de moordenaar van Heule” genoemd. Tot het geven van dit festival werd besloten op de bestuursvergadering van 18/11/1880. We citeren uit het verslagboek:

“De commissie behoorlijk bijeengeroepen om zich te raadplegen over het geven van een festival in den loop van 1881 heeft besloten, ingezien wij een schoon getal maatschappijen mogen verwachtende wezen, en dat van eenen anderen kant dit feest uiterst wel overeenstemt met het vijf en zeventig jaarig bestaan der maatschappij en dusdanig feest alhier te geven in den loop of den 26 juni 1881, en tot dit feest alle maatschappijen zonder oscheiding uit te noodigen. Tevens gelast het bestuur van heden af de noodige ruchtbaarheid te willen geven en de voorlopige gebruiken te willen werkstellig maken.”

Hierna vindt U een uitnodiging tot dit festival met een kort reglement¹².

Er werd een aanvraag gericht tot de gemeente om een subsidie te bekomen maar die werd, zoals verwacht, geweigerd. Hierop werd gewerkt met inschrijvingen van de ereleden. Er wel een subsidie van 200 frank toegekend vanwege de minister van Binnenlandse

¹² R.A.B., gemeentearchief Gistel, feestelijkheden,

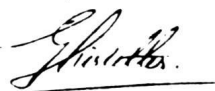
Zaken. Deze subsidie ontving men wel pas een jaar later¹³. Dat de minister en de gouverneur van liberale signatuur waren, zal hier wel een doorslaggevende rol gespeeld hebben. In het verslagboek staat een uitvoerig verslag van het festival.

Gemeente Lichtervelde
—•—
LUISTERRIJK FESTIVAL
UITGESCHREVEN
DOOR DE MUZIEKMAATSCHAPPIJ ST CECILE
TER GELEGENHEID VAN HAAR
VIJF EN ZEVENTIGJARIG BESTAAN
1806-1881
op Zondag 26 Juni 1881

LICHTERVELDE, den 9 Maart 1881.

aan den Heer Voorzitter en Edele der Muziekmaatschappij

te

MIJNHEEREN,

Ten einde het 75jarig jubelfeest haars bestaan op eene waardige wijze te vieren, heeft het Bestuur der Muziekmaatschappij St Cecile dezer gemeente besloten een luisterrijk Festival uit te schrijven op de hierboven gemelde date, en tot dit feest alle Fanfaren en Harmonie=maatschappijen uit te noodigen.

Wij komen UEd. dus verzoeken er aan deel te willen nemen, u verzekerende dat niets zal verwaarloosd worden om uw verblijf alhier, zoo aangenaam mogelijk te maken, tevens ons verbindende, dergelijke feesten door uwe maatschappij gegeven te zullen bijwonen.

Wij verhopende Mijneheeren dat UEd. aan onze uitnoodiging zult beantwoorden, en ons uwe deelneming zult laten geworden voor 10 Mei aanstaande.

NAMENS HET BESTUUR:
DE EEREVOORZITTER.

Graaf EMILE MOLES LE BAILLY DE SERRET.

DE VOORZITTER,
D. DEVISSCHERE.

DE SEKRETARIS,
A. WYFFELS.

¹³ G.A.L., register van repertorium der briefwisseling 1881, nr. 5032

GEMEENTE LICHTERVELDE

50te VERJARING VAN BELGIE'S ONAFHANKELIJKHEID

EN

75te VERJAARDAG DER MUZIEKMAATSCHAPPIJ Ste CECILIA

OFFICIEEL BEZOEK

VAN DEN HEER

THEODOOR HEYVAERT

GOUVERNEUR VAN WEST-VLAANDEREN

OP ZONDAG, 26 JUNI 1881

FESTIVAL

PROGRAMMA

<p>1. — Lichtervelde, fanfaren Ste Cecilia.
1. Ouverture Jubilaire, Steenbrugen.
2. — Ghistel, harmonie.
1. Cecilia, ouverture, J. Pâque.
2. Fantaisie sur Si j'étais Roi, ar. par J. Van der Aa.
3. — Kortryk, philharmonie.
1. Tancredi, ouverture, Rosini.
2. Un Jour d'été en Norwege, Demerseman.
4. — Deinze, (Vooruit), fanfaren.
1. Marie-Henriette, ouverture, Smits.
2. Mosaïque, L. Montagne.
5. — Thielt, fanfaren.
1. Ouverture, Vergeylen.
2. Souvenir de Campino, Kreis.
6. — Nieuwpoort, philharmonie.
1. Fantaisie sur l'Opéra de Jérusalem, ar. par G. Moerman.
2. Valse, par le même.
7. — Wynendaele, fanfaren.
1. La Fille du Tambour-major, fantaisie ar. par G. Moerman.
2. Fantaisie sur la Traviata, par le même.
8. — Hooghelede, fanfaren.
1. Fantaisie sur les Huguenots, Meyerbeer.
2. Cavatine de Lucrèce de Borgia, Donizetti.
9. — Thourout, harmonie Ste Cecilia.
1. Fantaisie sur des motifs de Le Cocq.
2. Adèle, valse.
10. — Rousselare, « Mandelzonen », harmonie.
1. Fantaisie sur les Diamants de la Couronne, Van Calck.
2. Fantaisie variée, Clément.</p> | <p>11. — Handzame, fanfaren.
1. Un Jour d'été en Norwege, Rayssens.
2. L'étoile des Concerts, polka pour pison, Freimbach.
12. — Oostende, harmonie « Euterpe ».
1. Grande ouverture, L. Langlois.
2. Pot-pourri d'Anna Bolina, ar. par P. Bogaert.
13. — Zarren, harmonie.
1. Pot-pourri, Jadoul.
2. Pot-pourri populaire, Piret.
14. — Brugge, philharmonie.
1. Festival, ouverture, Leutener.
2. La Bohémienne, fantaisie, Balfe.
15. — Eessen, fanfaren Ste Cécile.
1. Faust, fantaisie, Ch. Gounod.
2. Pot-pourri, P. Smidt.
16. — Rousselare, harmonie Ste Cécile.
1. Le Poète et le Paysan, ouverture, Von Sappé.
2. Grande fantaisie sur le Trouvère, Bendet.
17. — Zedelghem, fanfaren.
1. Fantaisie sur l'opéra le Petit Duc, ar. par E. Demeurisse.
2. Nandoline, valse.
18. — Bovekerke, fanfaren.
1. Fantaisie Martha, Mertens.
2. L'exposition Nationale de 1880, polka, L. Montagne.
19. — Oudenburg, fanfaren.
1. Ouverture Fraternelle, Warinier.
2. Fleur des Bois, fantaisie, Vanperck.
20. — Swevezele, fanfaren.
1. Fatinitza, fantaisie, Suppé.
2. Rêve adoré, mazurka, Reuland.</p> |
|---|--|

Bijzondere Schikkingen

Om 2 uren namiddag, aankomst van den Heer Gouverneur aan de Statie en ontvangst door de Gemeente Overheid en het Bestuur der feesten.

Om 1 1/2 uur, zullen de Muziekmaatschappijen zich naar de Statie begeven; zij zullen zich in rang stellen, door het lot hun aangeduid en die de Commissie hun zal aanwijzen.

De stoet zal gesloten worden door den Heer Gouverneur, de Gemeente Overheid, het Bestuur der Feesten en de Heeren Inschrijvers aan het Banket.

N. B. De uitreiking der Eermetalen zal onmiddellijk na de uitvoering der stukken aan iedere Maatschappij geschieden.

BERICHT. — De treinen vertrekkende uit de statie van Lichtervelde om 9 u. 20 m. en 10 u. 28 m. 's avonds naar Rousselare en Thourout, zullen de reizigers tot aan Kortryk, Brugge en Oostende geleiden, en even als die van 8 u. 16 m. naar Thielt en 8 u. 58 m. naar Duinkerke in alle tussenstation stilsthouden.

DE SECRETARIS,
A. WYFFELS.

DE EERE-VOORZITTER,
Graaf E. MOLES LE BAILLY de SERRET.

DE VOORZITTER,
D. DEVISSCHERE.

BIJZONDERE SCHIKKINGEN

7ATERDAG avond, 25 JUNI en 's Anderendaags
morgens, aankondiging van het feest door het
branden der kanons.

ZONDAG, 26 JUNI

Om 2 uren namiddag, aankomst van den Heer
Gouverneur aan de Statie en ontvangst door de
Gemeente Overheid en het Bestuur der feesten.

Om 112 uur, zullen de Muziekmaatschappijen
zich naar de Statie begeven; zij zullen zich in rang
stellen, door het lot hun aangeduid en dien de
Commissie hun zal aanwijzen. Zij zullen daarna de
volgende straten doortrekken:

Statieplaats, -- Statiestraat, -- Neerstraat en de
Groote Markt.

Om 3 uren, voorbijgang des stoets voor den Heer
Gouverneur op de Markt en ontvangst van het
officieel Onderwijzend personeel en der Heeren Voor-
zitters der Maatschappijen op het Gemeentehuis, waar
men hun den Eerewijn zal aanbieden.

Gedaan in zitting van het Collegie van Burgemeester en
Schepenen te Lichtervelde, den 12 Mei 1881.

Op Bevel:

DE SECRETARIS.

(Get.) **J. WYFFELS.**

DE BURGEMEESTER.

(Get.) **X. KERKHOF.**

BERICHT. De treinen vertrekkende uit de statie van Lichtervelde om 9 u. 20 m. en 10 u. 28 m.
's avonds naar Rousselaere en Thourout, zullen de reizigers tot aan Kortryk, Brugge en Oostende
geleiden en even als die van 8 u. 's ocht.

naar Duinkerke in alle statien stilhouden.

Beeldendrukkerij van VICTOR CONILLE, Zeldstraat, 6, Thourout.

Van dit festival is de affiche nog bewaard, hierbij ziet U een klein fragment van die affiche die zeker twee meter lang is (Fotografie Elie Delameillieure).

"Hetgeen wij in zitting van 18 november 1880 besloten hadden over het geven van een festival in den loop van de maand juni hebben wij verwezenlijkt zondag 26 voornoemde maand. De voorafgaande veelvuldigen werkzaamheden van dit feest zijn met onverwoede ijver door de leden der kommissie uitgevoerd geweest, de geldelijke tusschenkomst der gemeente was ons geweigerd, het feest aangekondigd, er stond ons niets anders te verrichten dan omhalingen en inschrijvingen te doen bij vrienden en kennissen, geene stappen, geen schrijven is gespaard geweest om tot ons doel te geraken; de Eervoorzitter ons streven en den goeden uitslag er van tegemoet ziende, wakkerde ons aan het festival met een bezoek van den heer Gouverneur tegemoet Heyvaert te doen overeenstemmen; zonder gewag te maken der pleegvormen welke vooraf gingen om de heer Gouverneur uit te noodigen moeten wij zeggen dat deze hooge ambtenaar de vraag eener kommissie welke herwaarts ging om hem uit te noodigen dadelijk inwilligde. Intusschen niets werd verwaarloosd om het aangekondigde feest het luisterrijkste te maken, een feestcomiteit van tien leden werd gekozen waaronder de heeren leden der kommissie van 't muziek gelast met alle voorzorgen te nemen; Middelerwyl een groot getal muziekmaatschappijen liet zich inschrijven ziehier dewelke: Lichtervelde, Brugge, Kortrijk, Ghisteltes, Deynze, Thielt, Nieuport, Wynendaele, Hoogdele, Thourout, Rousselaere (Ste Cecile), Rousselaere (Mandelzonen), Handzaeme, Ostende, Eessen, Zedelghem, Bovekerke en Oudenburg. Het zij hier gezegd dat de maatschappijen van Zarren en Swevezele welke zich laten inschrijven hadden niet verschenen zijn, wij weten waarom, het publiek heeft deze handelwijze beoordeeld, echter

heeft het feest er niet by verloren, want wy zyn het eens met de ingezetenen en de dagbladeren om staande te houden dat de volksmenigte op Lichtervelde zelden zoo druk geweest is. Het weder was overheerlyk en des te grootscher en achter was het feest. De stoet stelde zich saemen op de statieplaats alwaar men den Heer Gouverneur per byzonder trein afwachtte. Dezen orderlyke stoet begaf zichwaarts. Ten gemeentehuyze gekomen ontving de heer Gouverneur de overheden en publiek ambtenaren der gemeente, vervolgens de voorzitters der muziekmaatschappyyen welke allen om zoo te zeggen het hoofd der Provincie sierlyke bloemtuilen aanboden. Vervolgens begaf men zich tot de gemeenteschool alwaar een banket plaats greep waaraan ongeveer honderdvijfentwintig personen deelnamen, middellerwyl werd het festival te midden eener overgroote volksmenigte voortgezet.

PROGRAMMA — SCHIKKINGEN

- ART. 1. — De maatschappijen die aan onzen oproep zullen beantwoorden worden verzocht daarvan schriftelijk kennis te geven vóór 10 Mei 1881 huidige date, aan d'heer Voorzitter DEVISSCHERE, tevens te kennen gevende den titel der door hen uit te voeren stukken.
- ART. 2. — De maatschappijen zullen zich bij hunne intrede alhier, om 2 ure 's namiddags ter Statieplaats begeven alwaar de stoet zich vormen zal, beurtelings pas redoubles uitvoerende zal men zich ter Marktplaats begeven, naar alreer de bijzonderste straten des dorps doorwandeld te hebben.
- ART. 3. — Voor het aanvangen der orde van uitvoering, zullen de Voorzitters en andere Overheden van ieder maatschappij zich ten Gemeentehuize begeven, alwaar de Eerevoorzitter hun verwelkomen en den wijn van eer aanbieden zal.
- ART. 4. — Het Festival zal door onze Fanfaren geopend worden; daarna zal opvolgentlijk ieder genootschap twee stukken uitvoeren.
- ART. 5. — Aan ieder deelnemende maatschappij zal een kostelijk Herinnerings Eermetaal geschonken worden.
- ART. 6. — Afgevaardigden zullen ter beschikking en ten dienste van iedere maatschappij gesteld worden.

NAMENS HET BESTUUR :

DE EEREVOORZITTER,

Graaf EMILE MOLES LE BAILLY DE SERRET

DE VOORZITTER,

D. DEVISSCHERE.

DE SECRETARIS,

A. WYFFELS.

Gezien en goedgekeurd door het Kollegie van Burgemeester en Schepenen.

DE BURGEMEESTER,

X. KERKHOFS.

DE SECRETARIS,

J. WYFFELS.

Onze groote markt versierd als ooit weerklonk tooverachtig onophoudelijk met de welluidende toonen der uitmuntende maatschappyyen. Deze ruime plaats bezet met eene deftige menigte was wezentlyk in een lusthof herschapen; Ja alle Lichterveldenaar die het hart op de regterzy draagt voelde zich by dit grootsche zigt van aandoening getroffen, en meer dan een herdenkte zich zyne naastbestaande en vrienden die ook weleer tot de grootheid en vooruitgang van hunne geboorteplaats vrochten en streefden.

Doch gegeven wy ons ter gemeenteschool alwaar het prachtig gastmaal plaats grypt. Daerhooren wy buurtelings de muziekmaatschappyyen van Hooglede, Thourout, Eessen, Zedelghem, Handsaemen en Ostende op het plein spelen; Ingezien het overgroot getal der maatschappyyen waren deze laatste verzocht hunne muziekstukken gedurende het feestmaal uit te voeren, de orde van uitvoering was overigens zoo wel geschikt dat ieder op zyne buurt met gemakken uitvoeren, derwyze dat wanneer Heer Gouverneur omstreeks zeven ure de banketzaal verliet en zich met al de

genoodigden ter markt begaf, juist nog drie der uitmuntendste maatschappijen uitvoeren moesten, onmiddelyk na hunne uitvoering vergezelde ons kunstgenootschap en dit van Brugge den Heer Gouverneur naar de statie, dezelfde byzonder trein geleide den held van het feest naar Brugge onder de vreugdekreten der bevolking; Men keerde daarna terug ter markt alwaar een schitterend vuurwerk dit overschoon feest bekroonde. Aldus eindigde deze heugelyke dag tot ieders groote voldoening in rust en vrede.

Wij sluiten dit verslag met onze welgemeende bedankingen tot allen die voor den goeden uitslag van ons festival mede gevrocht hebben, en wij roepen hun toe met de heer Gouverneur niet vaarwel maar tot wederziens.

Namens de muziekmaatschappij Ste Cecile

De sekretaris De voorzitter

Aug. Wyffels D. Devisschere-Mtens

De orkestmeester

L. Delecluyse

Er zijn wellicht weinig activiteiten geweest die doorgingen in Lichtervelde die zoveel vermeld werden in de pers zoals dit met het festival van 1881 het geval was. We vonden artikels terug in: "De Gazette van Brugge", "L'Echo d'Ostende", "Le journal de Bruges", "Le moniteur Belge", "La Patrie", "De Thieltenaar", "De stem van Thourout", "La Constitution", "De Straal", "Chronique Méninoise", "Nieuws van Gent", "De Vrije Turnhouter", "Weekblad van Deynze", "De Vrije Burger", "Burgerwelzijn", "De Standaard van Vlaanderen", "Le Progrès",... Dat we zoveel artikels terugvonden over dit festival is wel het duidelijkste bewijs dat het hier ging om een zeer politiek geladen activiteit. Het is dan ook opvallend dat het festival volgens de katholieke pers een grote flop was en volgens de liberale pers het grootste feest dat Lichtervelde ooit gekend had. Onze persoonlijke mening is dat het wellicht een vrij groot succes was omdat het verslag uit het verslagboek wellicht vrij objectief is. Waarschijnlijk was het wel geen zo'n ongelooflijk succes zoals de liberale pers wil doen geloven, maar ook geen grote flop zoals de katholieke kranten hun lezers voorhielden. Hieronder geven we een bloemlezing uit die artikels die een zeer goed beeld geven van de toenmalige samenleving in het algemeen en van de tegenstellingen tussen katholieken en liberalen in het bijzonder.

"Le moniteur Belge" (Belgisch Staatsblad) van 29/06/1881 schrijft (vertaald uit het Frans):

"Een briljante ontvangst is M. Heyvaert, Gouverneur van West-Vlaanderen te beurt gevallen in de gemeente Lichtervelde alwaar hij een officieel bezoek deed. Een comiteit samengesteld uit notabelen van de gemeente organiseerde de feestelijkheden naar aanleiding van deze gebeurtenis.

Bij zijn aankomst werd M. de Gouverneur ontvangen door M. de Burgemeester Kerkhofs, die hem welkom heette. M. de Burgemeester was vergezeld van M. VandenBerghe, arrondissementscommissaris te Roeselare, en nog andere autoriteiten die samen met M. Heyvaert plaats namen

op een estrade en die begeleid werden tijdens de optocht door twintig maatschappijen".

In het Godshuis Sint-Jozef wachtten de zusters, hun overste aan het hoofd, aan de ingang waar de ontvangst hartelijk was en M. Heyvaert heeft de overste van harte bedankt na het gebouw bezocht te hebben voor de sympathieke ontvangst die hij mocht genieten.

De erewijn, zegt "le journal de Bruges", werd aangeboden en een boeket gepresenteerd door het dochttertje van M. de schepen Goddyn, in naam van de muziekmaatschappij van Lichtervelde. Al de au-

toriteiten waren aanwezig, alsook de pastoor Van Hove, vergezeld van geheel de geestelijkheid. M. Van Hove drukte zich ongeveer als volgt uit: "Hij bracht hulde alsook zijn priesters aan M. de Gouverneur. Hij sprak van het respect dat de dienaars moeten hebben voor de instellingen en voor de wetten van het land en hij deed een oproep tot samenhangigheid."

M. De Gouverneur antwoordde "dat hij zeer gelukkig was door deze mooie woorden die de pastoor uitgesproken had; dat hij met plezier gezien had, bij al zijn bezoeken, dat de geestelijkheid aanwezig was, een recente uitzondering niet te na gesproken; dat ook hij niets anders wilde dan de gehoorzaamheid aan de wetten die de samenhangigheid doen groeien."

Na het bezoek van de verschillende ateliers, verenigde een banket 150 disgenoten. De tafel werd voorgezeten door M. de Burgemeester, die tijdens het dessert een toast uitsprak ter ere van de koning en

In die tijd nam het Belgisch Staatsblad ook gewone artikelen op. Dat het feest vrij positief beschreven werd is normaal aangezien de regering aan het bewind liberaal was. Opvallend is dat het bezoek aan het klooster en de aanwezigheid van de geestelijkheid in de verf gezet worden.

Een zeer uitvoerig verslag van het festival verscheen in het liberaal blad "De Thieltenaar" van 10/07/1881.

"De zondag, den 26 juni, was voor de gemeente Lichtervelde een dag die lang in het geheugen der inwoners zal blijven. M. de Gouverneur deed er een officieel bezoek en de muziekmaatschappij Sint-Cecilia vierde de vijftigste verjaring van België's onafhankelijkheid en der vijf en zeventigsten verjaardag van haar bestaan met een luisterrijk festival waaraan de volgende muziekmaatschappijen deel namen: Lichtervelde (Sint-Cecilia), Ghistel, Kortrijk, Deinze, Thielt, Nieuport, Wijnendale, Hoogdele, Thourout, Rousselare (Mandelzonen), Handzame, Oostende, Brugge (Réunion Musicale), Eesen Rousselare (Sint-Cécilia), Zedelghem, Bovekerke en Oudenburg. Het dient hier gezegd te worden, dat eenieder die handelswijze beoor-

een toast op M. de Gouverneur, die er geantwoord heeft: "Ik moet het zeggen, in onze Vlaanders, die men wil in discrediet brengen, is de loyauteit aan de eer. De gehoorzaamheid aan de wetten is de plicht van elke ambtenaar. Door de wetten te laten uitvoeren, ben ik slechts een vertegenwoordiger van de regering, die de plicht heeft ze te laten respecteren. U heeft kunnen zien dat degenen die het meest dit respect vergeten, toch nog vertrouwen hebben in haar noodzaak."

M. de Gouverneur heeft getoast op de gezondheid van de burgemeester en de organisatoren van het feest; andere toasts werden gedaan.

Het festival heeft plaats gehad op de Grote Markt. Omstreeks 9 uur heeft M. de Gouverneur het feest verlaten en zich begeven naar naar het station, vergezeld van de bevolking, die hem een laatste keer gegroet heeft met enthousiaste vreugdekreten."

delen moge, dat twee maatschappijen, deze van Zarren en Swevezele, welke zich voor het festival lieten inschrijven, niet tegenwoordig waren: de geestelijkheid had hemel en aarde bewogen, om die maatschappijen te doen wegblijven en met onder de leden tweedracht te zaaien bij middel van looze politieke trekken is zij er in geslaagd. Door die afwezigheid heeft het feest echter geenszins geleden.

De weg, welken de stoet afleggen moest, van aan de statie tot aan het Gemeentehuis was met sparren, zwarte beuken en ander groen beplant en versierd met en de huizen smaakvol bevestigd: onder de woningen der ingezetenen, die zich hierin onderscheiden hebben, ware deze van M. D. Devisschere, voorzitter der muziek-

maatschappij, van Mm Beer (eene familie van het nijverige Engeland die sinds weinige jaren alhier verblijft), van Josef Delafontaine-D'Heedene, van Pol. Desmet, voorzitter der feestcommissie, het huis, de woning van M. de burgemeester en andere.

Van 's morgens reeds is de toegestroomde menigte talrijk maar na de aankomst der treinen van den middag gaat het getal der vreemdelingen en der feestvierenden van heinde en verre toegesneld, alle verwachting te boven. Ook het schoon weder begunstigt meer dan ooit het feest. Om 1 1/2 ure staan de maatschappijen op de statieplaats; de meesten ervan hebben eenen bloemruiker aan M. de Gouverneur aan te bieden.

Het is 2 ure. De bijzondere trein, welke het achtbaar Hoofd der provincie aanbrengt, stoomt de statie binnen: M. Vanden Bogaerde, bestuurder der ijzeren wegen van West-Vlaanderen komt met denzelfden trein aan.

In de statie bevonden zich: Mm burgemeester Kerkhofs; Vandenberghe, arrondissementscommissaris, Felix Goddyn, schepen; de voorzitters der feestcommissie van het Lichtervelds muziekgenootschap Sint-Cecilia evenals al de overige leden der feestcommissie; de Graaf Moles Lebailly de Serret, enz.

M. de burgemeester Kerkhofs stuurt M. de Gouverneur het welkom toe, en zegt hem dat Lichtervelde fier en gelukkig is den eersten ambtenaar der provincie, den vertegenwoordiger des Konings, in zijn midden te mogen ontvangen.

Bij zijn uittreden uit het statiegebouw, wordt M. de Gouverneur begroet met de uitbundigste geroepen van: Vive le Gouverneur! Leve de Gouverneur! ende tonen ons nationaal lied dat door de Lichterveldse maatschappij Sint-Cecilia aangeheven; daarna neemt hij plaats op eene daartoe bij de statie opgerichte trede om het voorbijtrekken van den stoet te aanschouwen. Van dit oogenblik af is de levendigheid en de geestdrift algemeen: de

maatschappijen, naarmate zij voor M. de Gouverneur voorbijtrekken, roepen met donderende stemmen: leve de Gouverneur! Die kreten houden zoodanig aan, dat zij in den omtrek alle geluid en gesprek overheerschen en dat het is alsof zij niet meer eindigen zouden. Ondertuschen spelen in den stoet voortdurend twee muziekgenootschappen deze aangeduid onder de nrs 2 en 11, 3 en 12, enz.

In de Statiestraat gekomen aan het Weezen- en Godshuis Sint-Jozef, treedt M. de Gouverneur er binnen en voor zijn binnengaan verzoekt hij voor de ouderlingen een dag verlof, om het feest te gaan zien, hetwelk bereidwillig toegestaan wordt.

Bravo: op zulke feesten moeten de oude menschen ook in de gelegenheid gesteld worden in de algemeene vreugd te mogen delen. Overigens is M. de Gouverneur in het Godshuis even vriendelijk als gulhartig door de moeder-overste, de andere zusters, de ouderlingen en weezen onthaald geworden.

Vervolgens gaat de stoet, die ondertuschen had moeten stilhouden, weder voort naar het gemeentehuis. Daar, nadat M. de Gouverneur zich verscheidene malen, bij de juichkreten der talloze volksmenigte, die letterlijk de Marktplaats vervult, aan het venster heeft vertoond, grijpen de officiële ontvangsten plaats. Volgens iedereen vooraf wel wist, was daar noch de katholieke schepen Farasyn, noch de gemeenteraadsheeren van dezelfde tegenstrevende gezindheid te zien.

Opvolgentlijk worden ontvangen de tegenwoordig zijnde gemeenteoverheden, het officieel onderwijzend personeel, en de voorzitters der onderscheidene muziekmaatschappijen, die M. den Gouverneur sierlijke bloemtuilen aanbieden. Onder de schoonste tellen deze gegeven door jufvrouw Le Bailly, M. Desmet, voorzitter der feestcommissie, door de maatschappij Sint-Cecilia van Roeselare en door het dochterken van M. de schepen Goddijn te Lichtervelde.

Daarna ontving M. de Gouverneur M. Karel Van Hove, pastor van Lichtervelde, vergezeld van mm. Raepsaet, Devoghel, Billiau, onderpastors en Missu, gepensioneerde pastor van Poelkapelle. De eerwaarde heer herder van Lichtervelde leest ene redevoering, inwelke hij hoofdzakelijk zegt, de goddelijke schikking te eerbiedigen, volgens welke alle macht van God komt, en bekent dat iedereen in zijnen staat en rang zijne overheden moet erkennen en hulde bewijzen. Hij brengt derhalve de betuiging van eerbied der Lichterveldse geestelijkheid en drukt de hoop uit, dat het hoofd der provincie medewerken zal, om den vrede en de eendracht te stichten. M. de Gouverneur bedankt met grootste hoffelijkheid en getuigt dat indien alle herders zoo spraken als de eerwaarde pastor van Lichtervelde, vrede en vriendschap zekerlijk overal zouden heerschen. Hij voegt erbij, dat hij nooit iets anders betracht heeft dan de volkswelvaart gesteund op vriendschap en eendracht en ook in de toekomst geen ander oogwit hebben zal.

M. de Gouverneur begeeft zich naar de gemeenteschool, in welke het banket zal plaats hebben, en bezoekt vooraf de leerweefschool waar hij den bestuurder, Van Poucke, lof brengt over zijnen ijver en bekwaamheid.

Vooraleer M. Heyvaert de banketzaal binnentreedt, wordt hij verwelkomd door het onderwijzend personeel en de leerlingen, meisjes en knechten der gemeenteschool, welken in twee rijen geschaard staan en allen een driekleurig vlaggetje in de hand dragen.

Het jongste dochterken van den hoofdonderwijzer biedt aan de Gouverneur een bloemtuil aan, en begroet hem met eene korte maar welgepaste aanspraak; daarna handelt op dezelfde wijze een tienjarig knaapje. M. de Gouverneur antwoordt op de beide begroetingen met de meeste vriendelijkheid en wakkert de kinderen aan zich vlijtig op de studie toe te leggen om later verstandige burgers te worden.

Aan het banket zijn omstreeks 110 mannen gezeten (meer kan de zaal niet bevatten) waaronder meer dan dertig Lichterveldenaren. Intusschen voeren de maatschappijen op de Groote Markt hunne schoonste stukken uit, terwijl deze van Hooglede, Thourout, Eessen, Zedelghem, Handzame en Oostende gedurende het feestmaal op het schoolplein spelen.

M. de burgemeester Kerkhofs zit de tafel voor en heeft aan zijne rechter zijde M. de Gouverneur en M. Moles le Bailly en aan zijne linkerzijde M. Vanden Berghe, arrondissementscommissaris, M. Karel de Brouckère, M. Polydore Desmet en Baron de Vrière. Aan en bij de eeretafel bemerkt men o.a. Mm Roels, voorzitter der liberale vereeniging van Rousselare, De Grendel-Vande Zande, voorzitter der Muziekmaatschappij Sint-Cecilia van Rousselare, Van de Weghe, kantonnalen schoolopziener en Felix Goddyn, schepen.

De eerste heildronk wordt, naar gebruik en eisch, voorgedragen aan den Koning door M. Kerkhofs, Burgemeester; daarna doet dezelfde heer een toast aan M. de Gouverneur in de volgende bewoordingen:

"Drinken wij, Mm, op de gezondheid van den uitmuntenden man, die door zijne geestesbegaafdheid, zijne bijzondere bekwaamheden en zijne rechtschapenheid de bewondering verwekt niet alleen in West-Vlaanderen, maar geheel het land door.

Tot groot spijt van onze tegenstrevers, die geene middelen onbeproefd gelaten hebben, om de betooging van heden te dwarsboomen, heeft het waardig Hoofd onzer provincie heden op nieuw kunnen bevestigden dat hij, overal waar hij zich begeeft, de grootsten eerbied en de levendigsten overeenstemming doet ontstaan. Deze bewijzen van eerbied en sympathie zijn maar de welverdiende belooning van de waardigheid, waarmede hij zich van zijne plichten kwijt.

Drinken wij dan, Mm, drinken tot den bodem op het heil van M. de Gouverneur,

wiens tegenwoordigheid uit alle harten kreten van vreugde en erkentenis doet opstijgen. "

M. de Gouverneur bedankt M. de Burgemeester over zijne goede woorden en verklaart dat hij, ofschoon men de bevolking der Vlaanderen door lastertaal tracht hatelijk te maken, meer dan ooit overtuigd is, van haren eerbied en gehoorzaamheid aan 's lands wetten.

M. Polydore Desmet spreekt volgenderwijze:

"Laat ons toe, M. de Gouverneur, U welkom te heten en U te bedanken over een eer, welke gij de gemeente Lichtervelde wilt aandoen met ze heden te bezoeken. Uwe tegenwoordigheid onder ons, M. de Gouverneur, is eene belooning voor het verledene; zij zal eene krachtige aanmoediging zijn voor het toekomstige. Het is inderdaad met eenen rechtmatigen hoogmoed dat wij ons veroorloven hier te herinneren dat de gemeente Lichtervelde de eerste van allen in haar midden onafhankelijke mannen heeft geteld die wars van het jok der dompersleering eene vereeniging gesticht hebben, waarvan de kernspreuk is en blijven zal vooruitgang en vrijheid!

De oorlog, die de liberale partij aangedaan wordt, is zonder genade. Alle middelen zijn goed voor onze tegenstreevers, gij weet het M. de Gouverneur, uw persoon zelf, zoo eerbiedwaardig onder alle opzichten, en laat mij toe erbij te voegen zoo medegevoelig voor allen, heeft zelfs aan hunnen haatzucht niet kunnen ontsnappen. Maar onze landelijke bevolkingen, de waarde der door U bewezene diensten kennende, wreken U over de onwaardige aanrandingen, waarvan gij het voorwerp zijt; zij waarderen het buitengewoon talent, dat gij zonder ophouden blijken laat, en uwe voortdurende pogingen voor de ontwikkeling van onze stoffelijke en zedelijke belangen. Dank dus, M. de Gouverneur, voor alles wat gij wel wilt doen voor ons. Treed vooruit, gedurig vooruit! Gansche scharen vrije en onafhankelijke man-

nen rugsteunen U in den herstellingsstrijd, dien Gij ondernomen hebt.

Leve de Gouverneur!"

Daarna neemt M. de hoofdonderwijzer Reynaert het woord en zegt:

"Mijne heeren, sedert twee jaren houdt een hoofdfeit, een feit dat alle geesten schijnt te overheerschen, al de klassen der samenleving bezig. Dit feit, Mijne Heeren, kent gij zoowel als ik, het is de questie van het lager onderwijs, in het bereik gebracht der gansche bevolking, van het onderwijs dat men terecht mag noemen het nationaal onderwijs.

De wet van den 1 juli 1879 zoo slecht uitgelegd door onze tegenstreevers, is het voorwerp geweest van aanrandingen zonder tal; niettemin, na zooveel hinderpalen, is het openbaar onderwijs zegevierend uit den strijd gekomen. Maar, mijne Heeren, indien het waar is dat het onderwijs gezegepraald heeft in dien strijd op leven en dood, is het niet minder waar, dat de gemeenteonderwijzers het mikpunt zijn van onrechtvaardige en hevige aanvallen.

De benamingen van lafhartigen, van meesters zonder geloof, zijn hun in overvloed gegeven geworden, en tegenover al die beleedigingen hebben zij de kalmte en de verdraagzaamheid gesteld.

Het is alsdan dat men het uiterste middel heeft beproefd. Men heeft tegen ons de banbliksems geworpen, waarop wij geantwoord hebben door de standvastigheid. Wij zullen onverpoosd werken aan de studie en aan de volmaking der onderwijsmethoden, wij zullen alle pogingen aanwenden om van toevertrouwde jeugd eene eerlijk, zedelijke, edelmoedige bevolking te kweeken.

Wij zullen trachten ze te gewinnen aan dien geest van verdraagzaamheid en rechtschapenheid die men te vergeefs bij onze tegenstreevers zoekt, en zonder welken er geene samenleving mogelijk is. Wij zullen werken, om burgers te vormen, die rechtzinnig hun vaderland beminnen, die onderdanig zijn aan de wetten en de overheden eerbiedigen, wij zullen trachten,

zeg ik, burgers te vormen, die grondhartig verkleefd zijn aan 't koninklijk stalhuis en aan de Grondwet, welke ons vijftig jaren vrede, geluk en voorspoed gegeven hebben.

Hoe groot moet nu, Mm, ons vertrouwen niet zijn, wanneer wij de wet van 1 juli verdedigd zien door mannen van zulke rechtgeaardheid als deze, welke men bij onzen Gouverneur aantreft.

Drinken wij dan, Mm, op den voorspoed van het nationaal onderwijs. "

M. de Arrondissementscommissaris Vanden Berghe houdt eene lange redevoering, waarin hij met welsprekende woorden den tijd der jaren 30 afschetst en hulde brengt aan het karakter en de wel vervulde levensbaan van M. Heyvaert vader van den tegenwoordigen Gouverneur. Hij eindigt met ook aan dezen lof en eer toe te sturen. M. de Gouverneur, antwoordende aan M. Vanden Berghe, stelt tenslotte de gezondheid voor M. den Graaf Moles le Bailly de Serret, Eere-voorzitter van de Lichterveldsche fanfarenmaatschappij, die meer dan wie ook medegewerkt heeft tot het welgelukken van het feest.

Nog verscheidene andere heildronken worden voorgedragen door Mm Moles le

In "Le journal de Bruges" van 26/06/1881 verscheen eveneens een verslag van het festival dat we hier echter niet opnemen omdat het nagenoeg een kopie is van het voorgaande. Interessant om te vermelden is misschien wel het menu van het banket:

Potage au tapiocca.

Bouchées aux crevettes

Saumon, sauce joinville

Filet de boeuf à la jardinière

Bailly, Désiré Devisschere, M. den baron Devrière, enz.

Na het banket is M. de Gouverneur met de meeste uitgenoodigden in het park getreden, waar het festival plaats had.

Het was 9 1/2 uren, toen M. Heyvaert zich naar de statie begaf, door de muziekmaatschappij van M. le Bailly en eene tallooze menigte vergezeld.

Op het oogenblik dat de trein zich in beweging steld was de statie propvol en de geestdriftigste geroepen van "Leve de Gouverneur" hielden niet op.

Om 10 1/2 uren werd een prachtig vuurwerk op de Markt afgeschoten en het feest eindigde tot ieders voldoening in rust en vrede.

Wat nu ook sommige briefwisselaars mogen bericht hebben aan dit of gene blad, dat er enkel volk was in de katholieke herbergen, dat de geestdrift nooit boven 0 is gegaan, dat er maar 200 of 300 personen op de Groote Markt te zien waren, en nog meestdeels kinderen, en meer andere onwaarheden van dezelfde gehalte, dat alles laten wij over aan het oordeel van hen, die het feest bijgewoond hebben."

Tête de veau en tortue
Gigot d'agneau aux petits pois
Paté de foie gras de Strasbourg
Poulets de grain
Salade pommée
Cuisson de homards
Glaces à la vanille
Pièces montées
Fraises, pêches, raisins, dessert

Er werd zo te zien zeker geen honger geleden op dit banket. Ook "L'Echo d'Ostende" van 30/06/1881 gaf een verslag van het festival dat in dezelfde lijn lag.

In de katholieke pers verschenen echter artikels met een geheel andere toon.

Zo vonden we in "De Gazette van Brugge" van 29 juni het volgende artikel terug.

“

Mocheu Heyvaert te Lichtervelde.

Mocheu Heyvaert heeft zondag laetst zinnen zijpenden gouverneurstenuë gaen droogen naer Lichtervelde: 't was er liberaal festival, en de plegtige begraeving van het blauw muziek na een schitterende levenstijd van 75 lange jaren vervuld te hebben.

Welk een mensch van conplaisance is toch Mocheu Heyvaert niet! in al die groeite van Sinxenmaendag heeft hij het fabriekenvolk van Rousselare met zijn bezoek vereerd, en zondag is Mocheu de heiligheid van den dag komen overbrengen met het fynste stratevolk van Lichtervelde.

't Is schoon voor Mocheu Heyvaert van niet zinnelijk te zijn, maar eventwel 't is toch zoo gemeen!!

Nu tot daer! de groote zaek is dat Mocheu Heyvaert gisteren na de noene te Lichtervelde geweest is, en dat hij het lang zal onthouden.

MM. Veertje en de roomsche Felix stonden present aan de statie om met gebogen hoofde hunnen Heer en meester te groeten. Achter hen stond de stoet te wachten, die de zeemende Pol met zovele behendigheid had weten te vormen.

De velle ploters kobbejager, dien wij nieverst in den stoet hebben zien uitsteken, was weerdig vervangen door acht haren mutsen van acht zwaergewapende gendarmen, en zeven garden ook van geslepen lemmer voorzien. Zulke mannen doen schoon in eenen stoet, en zijn altijd wel gekomen op eene katholieke gemeente, sedert dat hunnen koele daden te Heule gepleegd, aan het liberalismus een bewijs zijn komen geven van hunne manhaftigheid.

Tusschen gewapende krijgsmannen liepen dooreen en gelijk verdoolde honden, eene handsvol muziekjes die het land deure zoo fameus vermaerd zijn. En daer was geheel de stoet! djeen, die in zulke omstandigheden gemeenlijk in zijne hemdsmouwen afkomt en heb ik nieverst gezien.

Ah sa! Mocheu Heyvaert in de opene voiture, de dreunende bazuinen omhoog, en de wondere stoet geraekt in beweging, of beter in wanorde, in de sparrendreef van de statiestraet, die de geuzen van Lichtervelde of Brussel met eigen geld geplant en gepint hadden. Een zalige lach kwam op Mocheu zijne lippen als hij het hoekhuis bekeek dat zoo veelkleurig blink als eene zomerblomme. 't Is de visch van de statie

die hier weunt vertelde Veertje in Levaerts ooren, dat moet nog van uwe familie zijn!?? en de muzikjes, van 'k ga u gaen hebben', speelden en schetterenden, en het volk krielde wel op straete en tusschen de sparren, maar 't waren al liefhebbers van muziekdeuntjes of nieuwgierige wandelaers, niemand die op versche Levaert begoot was.

Deftig en minzaam toch was de houding van Mocheu Heyvaert als hij saluaden bij dozijen uitdeelde, regts en links, zonder dat er niemand scheen op te schaffen. En als de gouverneur met zijnen vreemden aenhang van geuzen uit Brugge, Thourout en Rousselaere voorbij was gereden wenschten de Lichterveldenaren hem de wind van achter: zij hadden genoeg gezien voor hun geld; ascendunt salvatores, ziet gij ze gaen in de zonne tusschen de bloote gevels van de Statie- en Neerstraet? de begraving zal plegtig wezen!! Mocheu Heyvaert, indien hij ze al gezien heeft, kost 50 vendels tellen die op de groote parochie van Lichtervelde, ter zijner eere gewaperd hebben.

Veertje was bleek van bevallig lachen, Mocheu Heyvaert moê van salueren naer de blanke gevels, en de stoet krasselende in zijne wanorde, als zij altégare, gawe en gezond, op de Groote Markt aenkwamen, ten getalle van twee honderd.

Op de Marktplaets zweefde dezelve onverschilligheid en men zag weinige hoeden omhoog gaen ter eere van den geus die de religie vervolgt; de kopgeuzen van Lichtervelde hadden schoon de menschen te verwittigen; de muziekkanten en wat vreemde ras waren aleene om te roepen en te tieren van: Leve de gouverneur!

Het Banket

De slechte gazetten zeggen dat er 150 mannen in het banket geweest hebben. Vooreerst dat getal is straf overdreven, ten minste van vijftig, en hoeveel Lichterveldenaren hebben er wel aan tafel geweest met Mocheu Heyvaert? van Vijf en

twintig tot dertig! En toen nog zouden wij er verschilligen kunnen noemen die er toe gedwongen geweest zijn, zoo als herbergiers en werkmenschen, die gelukkiglijk niet een woord verstaen en hebben van al die heildronken die M. Veertje de zeemende Pol, en de schoolmeester aen Mocheu Heyvaert over tafel gedaen hebben. Ontbrake de plaetse niet in onze gazette, maer wij zouden die fransche spreuken in 't Vlaemsch overzetten, om aen onze lezer te toogen, dat de parochiegeuzen bekwaem zijn om de meeste kerkvervolgers goed te keuren, en op te hitsen tot schandaliger daden. Op tijd en stond zullen wij die vertaling geven. 't Is te hopen dat zulke gevoelens alleenlijk zijn uitgedrukt geweest om de mouwe te vagen van den oppergeus aen wien zij hunne vrijheid van peizen en te werke gaen verkocht hebben. Als Mocheu Heyvaert om acht uren op de Markt wederkwam, was er bijna geen volk meer te zien. Hier nog twee uren op mijne hielen draaien, peisde hij alzo, 't en zal geen waar zijn. Vele muziekgenootschappen, naermate zij gedaen hadden met spelen, waren het ook al opgesteken. En Mocheu peisde in zijn eigen: wacht maer, 'k zou ik hier algauwe alleene staen met wat simpelaers van Lichterveldsche geuzen die toch zoo dom zijn! Alzo niet! En Mocheu, in plaetse van ten 10 ure te vertrekken is voor den negen afgezakt naer de statie, als wanneer de theater te halve verlicht was. Een mislukte bakte zeiden de geuzen onder hen, maer 't vierwerk zal misschien onzer eer kavelen! Maer al niet geraden: het volk was weg en bleef weg. Om elf uren lag de Markt en geheel de parochie in een doodsche stilte te slapen. De groote dondervlage van vreemde geuzen was weggeschoven, en de vreemde burgers van Lichtervelde bedanken er den Heer over."

De katholieke krant "La Patrie" kondigde de feestelijkheden op een weinig positieve manier aan in haar editie van 24/06/1881. We citeren: (vertaald uit het Frans)

“De reizen van onze onevenaarbare gouverneur worden beroemd zoals deze van Ulysses. Na zijn mislukking te Roeselare, gaat hij een nieuw fiasco tegemoet te Lichtervelde waar hij uitgenodigd is door een klein deel van de bevolking maar waar de meerderheid van de inwoners volkomen onverschillig blijven aan deze manifestatie. Lichtervelde is een hevig katholieke gemeente van rond de 7000 inwoners waar slechts een zeer klein aantal waaronder de meeste vreemdelingen en de bedienden van het station het liberalisme aankleven.

De gemeenteraad is samengesteld uit onze vrienden. Met de verkiezingen van 1878 hebben twee individuen geprofiteerd van ik weet niet welke voordelen om zich te laten verkiezen en ze zijn er in geslaagd dank zij ongehoorde praktijken, hun ambitie waar te maken. Zij hadden het lef niet zich liberaal te noemen, om afstand te nemen van religieuze gevoelens, en men kon hen elke dag zien gebeden zeggen om de verandering voor hun burgers te bekomen.

Onze Vlaamse bevolking zijn een grote eerlijkheid gewend. In dit actueel geval lieten veel Lichterveldse inwoners zich vangen aan de uitingen van de kandidaten en de heren Kerkhofs en Goddyn werden gemeenteraadslid gekozen. Zo ambitieus als oncapabel als ze waren ambieerden ze al gauw de eerste plaats in de senaat van hun eigen gemeente. Mm Heyvaert en Rolin, de vroegere prefect van de congregatie van Doornik en de vroegere confrater van Sint-Vincentius à Paolo, waren ontroerd tot tranen toe en dachten aan de rol die het gebed gespeeld had in de verkiezing van Mm Kerkhofs en Goddyn. Herkende in hen mannen van hun alloo, Mm Rolin en Heyvaert benoemden Kerkhofs burgemeester en Goddyn schepen van de gemeente Lichtervelde. Tot zover de oorsprong van het geuzenbe-

stuur in één van onze mooiste plaatsen van Vlaanderen.

Sedert dan werden Kerkhofs en Goddyn de nederige dienaars van het ministerie en hebben zij daden gesteld niet voor hun inwoners maar slechts voor een kleine categorie die vooral in de omgeving van het station wonen.

Enige tijd geleden hebben ze besloten om een groot festival te geven om alzo het terrein terug te winnen dat ze dag per dag zagen verloren gaan. Helaas! het aankondigen van deze feestelijkheden, zo populair in Vlaanderen, liet iedereen ijskoud. Er waren geen liefhebbers. De onderneming dreigde te vervallen tot het meest belachelijke.

Wat nu te doen?

De geleerden van Lichtervelde hadden een idee en zouden het uitvoeren. M. Kerkhofs, de onevenaarbare burgemeester, vergezeld van enkele geuzen en vrienden, begaf zich naar Brugge en bekwam dat M. Hévard een bezoek beloofde aan de inwoners van Lichtervelde. Het festival was gered! Zoals te voorzien was, lieten meerdere liberale muzieken uit West-Vlaanderen zich inschrijven, trouw aan ieder order verstuurd door de procureur Hévard en gingen ze zondag de illustere Gistelnaar eer brengen.

Ondanks de vele pogingen, ondanks een ongehoorde druk uitgeoefend op vele manieren is men er niet ingeslaagd in Lichtervelde om meer dan 20 deelnemers voor het banket te vinden. Dit bewijst de waarde van de populariteit die de gouverneur en zijn twee hansworsten genieten in één van onze belangrijkste gemeenten!

In afwachting blijft de bevolking van Lichtervelde in een diepe kalmte. De katholieken, ten zeerste onverschillig, trekken zich in het geheel de aankomst van de eerste magistraat van de provincie niet aan. De winkeliers en de herbergiers durfden niets te zeggen of te doen om hun cliënteel niet

te misdoen. De liberalen zelf werken in de schaduw tussen broers en vrienden.

Men verzekert ons dat de bewoners van het veld maar een slecht oog hebben in gans deze zaak opgezet door twee individuen die bezig zijn al de achting te verliezen van de echte inwoners van Lichtervelde. Desalniettemin gaan ze verbroederen met de vreemdelingen van het station en de herbergiers van de Grote Markt. Dit zullen dan de enige inwoners zijn die M. Heyvaert zullen zien passeren, want de stoet doet maar één van onze straten aan en de meerderheid van de Lichterveldse inwoners zijn vastbesloten thuis te blijven of om komende zondag hun gemeente te verlaten.

Tot zover de omstandigheden in dewelke Mijneer Hévard, gekleed in zijn legendarisch kostuum, op een nieuwe triomf afgaat! Hij zal aan zijn zijde twee medestanders hebben; hij zal 20 disgenoten zien op het banket, veel vreemde geuzen in Lich-

We zien dat dit artikel uit "La Patrie" in feite niets anders is dan een oproep om niet deel te nemen aan het feest. Om dit doel te bereiken, zit men er niet mee in om een loopje te nemen met de waarheid. Het feit dat er nog slechts twaalf muzieken overbleven omdat er tien verzaakt hadden aan de deelname is zeker niet waar aangezien er op het festival twintig korpsen waren. Het was ongetwijfeld een poging om de verenigingen die nog in twijfel stonden te overtuigen om van hun voornemen tot deelname af te zien. Er is ook sprake van 20 deelnemers aan het banket, terwijl er in werkelijkheid meer dan 100 waren.

Dat er inderdaad op sommige plaatsen nogal wat discussies waren over het al of niet deelnemen aan het festival, blijkt uit een tweetal artikels uit "De Thieltenaar".

Op 26 juni schreef deze krant:

"Het bezoek van den heer Gouverneur tot Lichtervelde stelt Swevezele in rep en roer:

Op het programma der feestelijkheden is te lezen dat de muziekmaatschappij van Sweve-zeele het feest zal bijwonen en dus opluisteren. Dit laatste spreekt vanzelf! Zekere muzikanten maken oproer en wil-

Op 3 juli verscheen volgend artikel:

"De Swevezeelsche muziekmaatschappij heeft door het toedoen der geestelijken (marionette aan het hoofd) aan het festival zondag tot Lichtervelde gegeven, geen

tervelde en enkele liberalen muziekmaatschappijen die voor het officiële enthousiasme zullen zorgen ter ere van de onevenaarbare Baron d'Heule.

Gisteren lazen we in het te waarderen orgaan van M. de provinciale procureur dat "22 muziekmaatschappijen zullen deelnemen aan het festival dat georganiseerd werd te Lichtervelde, ter gelegenheid van van het officiële bezoek van onze eerbare gouverneur in deze belangrijke plaats."

Op het moment dat dit trotoirblaadje deze lijnen schreef, waren er inderdaad tweeën-twintig maatschappijen ingeschreven. Het is echter waar dat er vandaag daarvan nog slechts twaalf - 12 - overblijven: tien muzieken hebben zich met de slag terug getrokken verzakende aan de kans om ter ere van de sympathieke baron van Heule te figureren. Nog veel andere slechte ontvangsten staan onze gouverneur van de strijd nog te wachten."

len de maatschappij niet vergezellen. De théologie of godsgelerdheid heeft daar ook wat in te zien want zoo men zegt bestaat er doodzonde op dien dag Lichtervelde te bezoeken, zonder voorafgaandelijk zijnen biechtvader geraadpleegd te hebben."

deel mogen nemen... omdat M. de Gouverneur der provincie dat feest met zijne tegenwoordigheid vereerde. De Lichterveldsche pas-toors hebben het beter ge-

daan en den hoogen ambtenaar verwelkomd. Zulke verschillende handelswijzen op een uur afstand, doen bij de ongeleerden den blinddoek vallen, en ieder begint op den buiten te begrijpen dat de pastoors comedie spelen om aan de centen te geraken. De voorzitter dier maatschappij heeft zijn ontslag gegeven. Zoo het schijnt zou M. Désiré Joseph de Thibault de Boesinghe (ouf!) zijn ontslag ook hebben gegeven; hij is ridder in de Leopoldsorde! en het zou misschien logisch genoeg zijn, om aan die zwarte omwentelaars het gebouw der vrije school te onttrekken, hetwelk hij gratis ter hunnen beschikking stelt...”

In dezelfde krant werd gereageerd op een artikel dat verschenen was in de concurrerende - katholieke - “Gazette van Thielt”.

Het gazetje van Thielt zegt in zijn nummer van woensdag laatst sprekende van het bezoek door den heer Gouverneur aan Lichtervelde gedaan, den zondag 26 juni “dat sommige overheden de wet verplicht zijn den gouverneur te groeten” en dan nog: “men had alles opgetrommeld; en toch onder de kijkers zullen de vereerders zeker wel de talrijkste niet geweest zijn. ” Voor die 't gazetje kan lezen en verstaan dat wil zeggen, dat de heer Heyvaert een allerschoonst onthaal heeft genoten. Zijn de overheden misschien ook “verplicht” van op den doortocht van den heer gouverneur de straten en huizen met zoo veel smaak en luister te versieren?

Waren de nonnekens “verplicht” van hun klooster te beflaggen en van den achtbaren gevierde beleefdelyk te verzoeken uit zijn rijtuig te treden om hunne scholen met een bezoek te vereren?

Was pastoor Van Hove “verplicht” van bij de aankomst van den heer gouverneur de kerkklokken te doen luiden, en van zich naar het stadhuis te begeven, vergezeld van al zijne geestelijke onderdaen om aan het eerste magistraat der provincie zijne hulde te bieden?

Om het verslag van dit festival af te ronden, geven we hieronder de visie erop zoals die verscheen in het verslagboek van de “Katholieke Burgersgilde”.

Waren de kopstukken der klerikale partij van Thielt “verplicht” zich naar Lichtervelde te begeven en daar ook hunnen neus en hunnen hoed in de lucht te steken om, bij het aanstoomen den trein: “Leve de gouverneur” te schreeuwen?

Onophoudend vreugdegeroep, eene ontelbare menigte, prachtige bloemruikers, een schoon banket door verscheidene heildronken gevolgd, welke den geestdrift en de warmste toejuichingen ten top deden stijgen en dit alles met eene uitgelezen zomerweêr bekroond, - 't gazetje noemt dat “verplicht” en het werk der “kijkers”. Voor wat het weder betreft zijn wij het eens met het gazetje, want sinds vele jaren toont de Heer ons dat hij tot de liberale gezindheid behoort. Voor het overige hadden de gezalfde schrijvelaars elders dan te Caeneghem eenen correspondent moeten zoeken, 't was 't eenigste middel om van iets te weten.

Schrijf toch eenmaal de waarheid, o gazetje! zeg dat gij weten en willens bedrogen hebt en wij schelden U al uwe vorige leugens kwijt.

PEDRO”

“In mei 1881 gaat Mr Kerkhofs te samen met Mr Goddyn en eenige leden uit de maatschappij Ste Cecilia den godsdienst hatenden gouverneur Heyvaert, die zich juist plichtig gemaakt had aan de moorderie van Heule, uitnoodigen een officieel bezoek te willen doen naar Lichtervelde. En Heyvaert komt naar Lichtervelde op den zondag 26 juni 1881, groote kosten wierden ter dien gelegenheid door 't schepengerkollegie gedaan. De burgerij had letter of geen eerbied voor den vertegenwoordiger van 't vrijmetselaarsministerie: vandaar kwam het dat er weinig huizen versierd waren. Maar Mr Kerkhofs had alles voorzien en overal waar Mr Heyvaert voorbij trekken moest, had men sparren geplant en voor de huizen der katholieken op die sparren groote vaandels en wimpels doen wapperen, zoodanig dat niemand kon gewaar worden dat elk endeen die niet mede deed in 't onthalen van den gehaaten gouverneur: O slimheid en geslepenheid. Ter dier gelegenheid: Festival: 22 liberale maatschappijen waren er tegenwoordig, waaronder 4 uit 't gebuete: Thorhout, Hoogdele, Eessen en Zedelghem. Ten 3 uren in de gemeenteschool banket 21 Lichterveldenaars waren er tegenwoordig. Indien het daar geen liberale feeste was er bestaan geene liberalen meer zelfs wierd er dien dag een lied verkocht waarin priesters en godsdienst belachen en beschimpt waren.”

De fel gecontesteerde gouverneur Theodore-Pierre Heyvaert¹, °Gistel 1834? †Sint Pieters Woluwe 1907, gouverneur van 1878 tot 1883.

Eigenaardig is wel dat men spreekt over 4 korpsen uit het “gebuete” zonder de twee Roese-laarse korpsen en het korps uit Handzame te vernoemen.

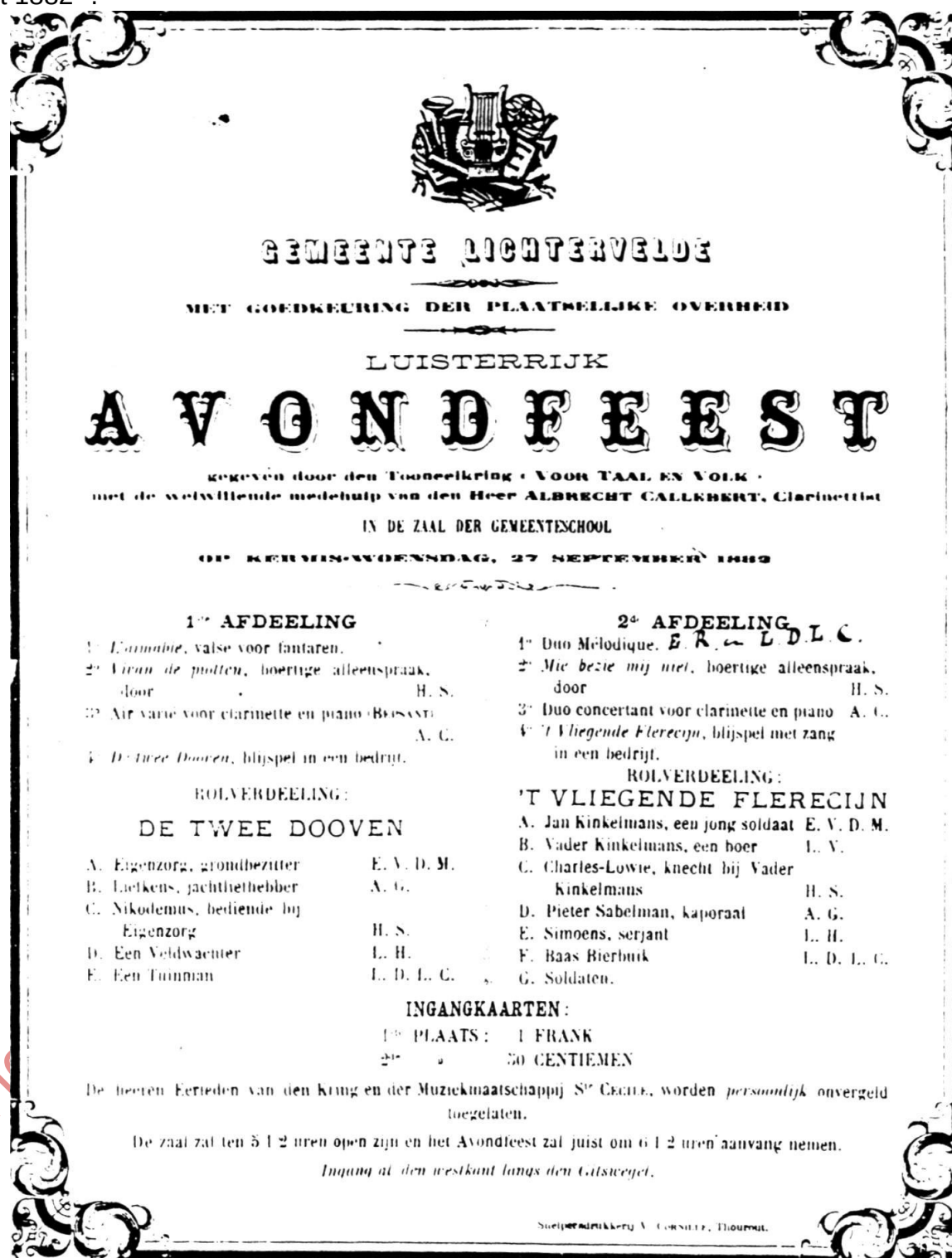
Herinneringsmedaille aan het festival van 1881. De keerzijde draagt de beeltenis van de koningen Leopold I en II.

Ter gelegenheid van het festival werd ook een medaille geslagen. Hieronder ziet U een afbeelding ervan.

Gouverneur Heyvaert maakte zich zo onpopulair dat hij op 16/03/1883 door de liberale regering overgeplaatst werd naar Brabant waar een veel liberaler klimaat was dan in West-Vlaanderen. Hij werd vervangen door de veel gematigder Guillaume de Brouwer.

- Op 10/07/1881 was de fanfare te gast op een festival te Bovekerke waarop de volgende korpsen op aanwezig waren: Bovekerke, Lichtervelde, Koolskamp, Wijndendale, Esen, Staden, Handzame, Moere, Ichtegem, Keiem, Beerst, Kortemark, Zarren, Oudenburg, Amersvelde, Vladslo,

Diksmuide en Werken¹⁴. Hieronder ziet U een voorbeeld van een dergelijk programma uit 1882¹⁵.

GEMEENTE LICHTERVELDE
 MET GOEDKEURING DER PLAATSELIJKE OVERHEID
LUISTERRIJK
AVONDFEEST
 gegeven door den Tooneelkring "VOOR TAAL EN VOLK"
 met de welwillende medehulp van den Heer ALBRECHT CALLEBERT, Clarinetist
 IN DE ZAAL DER GEMEENTESCHOOL
 OP KERSTEN-VOENSDAG, 27 SEPTEMBER 1882

1ste AFDEELING

- 1° *Ennabie*, valse voor fantaren.
- 2° *Viran de potten*, hoertige alleenspraak, door H. S.
- 3° *Air varie* voor clarinette en piano (Beisart) A. G.
- 4° *De twee Dooven*, blijspel in een bedrijf.

ROLVERDEELING:
DE TWEE DOOVEN

A. Eigenzorg, grondbezitter	E. V. D. M.
B. Liefkens, jachthethaber	A. G.
C. Nikodemus, bediende bij Eigenzorg	H. S.
D. Een Veldwachter	L. H.
E. Een Tuinman	L. D. L. C.

2de AFDEELING

- 1° Duo Melodique. *E. R. - L. D. L. C.*
- 2° *Mie bezie mij niet*, hoertige alleenspraak, door H. S.
- 3° Duo concertant voor clarinette en piano A. G.
- 4° *'t Vliegende Flerecijn*, blijspel met zang in een bedrijf.

ROLVERDEELING:
'T Vliegende FLERECIJN

A. Jan Kinkelmans, een jong soldaat	E. V. D. M.
B. Vader Kinkelmans, een boer	L. V.
C. Charles-Lowie, knecht bij Vader Kinkelmans	H. S.
D. Pieter Sabelman, kaporaal	A. G.
E. Simoens, serjant	L. H.
F. Baas Bierbuck	L. D. L. C.
G. Soldaten.	

INGANGKAARTEN:
 1ste PLAATS: 1 FRANK
 2de " 50 CENTIEMEN

De heeren Eerieden van den Kring en der Muziekmaatschappij Sr Cechle, worden *persoonlijk* onvergeld toegelaten.

De zaal zal ten 5 1 2 uren open zijn en het Avondfeest zal juist om 6 1 2 uren aanvang nemen.
Ingang al den westkant langs den Gatscegel.

Snelwereldrukkery A. CORNILLIE, Thourout.

¹⁴ Burgerwelzijn van 6/7/1881.

¹⁵ uit: Vandewalle Georges: Kon. Toneelkring "Willen is Kunnen" vzw De Zwaan Lichtervelde: programma-afdrukken vanaf 1878 tot 1990. Verklaring van de afkortingen:

H.S.	Henri Schotte	A.C.	Albrecht Callebert
E.V.D.H.	Evarist Vandermeersch	A.G.	Aimé Goddyn
L.H.	Louis Hurssel	L.D.L.C.	Leo Delecluyse
E.R.	Emiel Reynaert	L.V.	Leon Vereecke

5.4 1882

- Op 9 juli werd deelgenomen aan een festival te Esen.
- Een activiteit waarop de fanfare steeds op aanwezig was, was het avondfeest van de toneelkring "Voor Taal en Volk". Het openingsstuk nam de fanfare steeds voor haar rekening. De ereleden van de fanfare mochten deze avondfeesten gratis bijwonen.
- Uit kiespamfletten weten we dat Sint-Cecilia steeds hielp de prijsuitreikingen in de gemeenteschool op te luisteren. Dit was wellicht gedurende gans de tachtiger jaren het geval.

5.5 1883

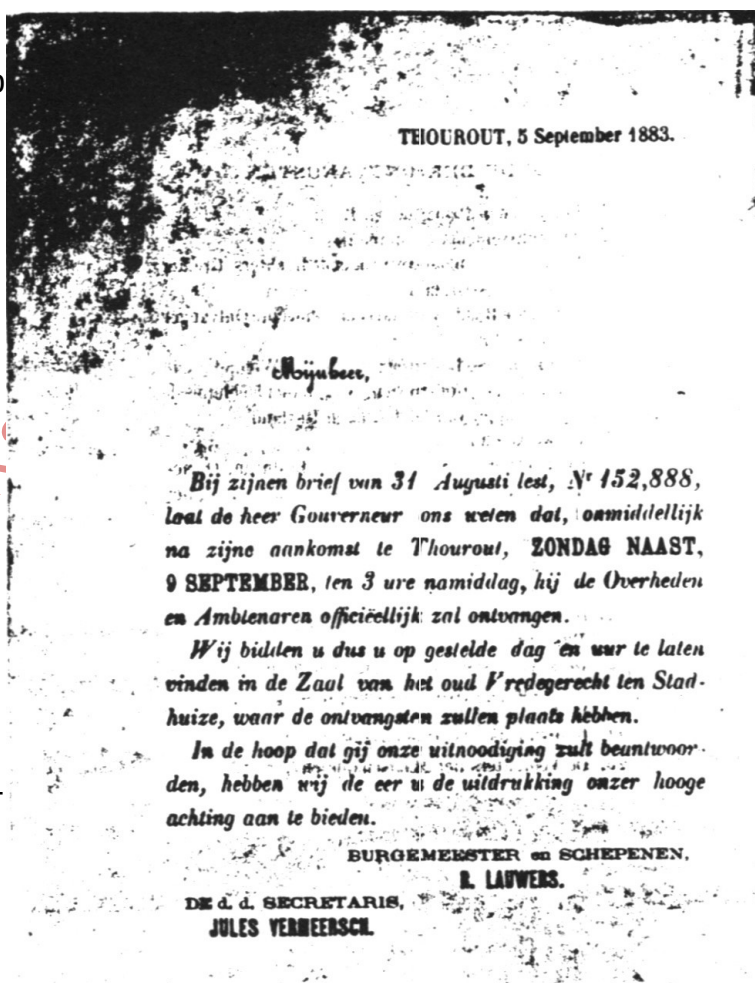
- We vonden drie programma's terug van "Voor Taal en Volk" waarop de fanfare optrad. De volgende stukken werden uitgevoerd:
 - 7 januari: Au Revoir, mazurka voor fanfaren
 - 26 september: La fête champêtre, opening voor fanfaren
 - 30 december: La Rose, valse
- Op 9 september organiseerde de harmonie Sint-Cecilia uit Torhout een festival ter gelegenheid van het bezoek van Gouverneur de Brouwer die Heyvaert opgevolgd had. Het programma van dit festival waar 12 korpsen aan deelnamen, vindt U op de volgende pagina.

Vooraf was er een stoet met 30 groepen waarvan U ook het programma terugvindt¹⁶.

Voor dit bezoek waren de gemoederen blijkbaar al heel wat minder verhit want we vonden heel wat minder krantenartikels terug dan van het festival te Lichtervelde twee jaar ervoor. We citeren "Burgerwelzijn" van 12 september:

"M. De Brouwer, gouverneur van West-Vlaanderen, heeft zondag een officieel bezoek aan de stad Thourout gedaan. Het was rond 2 ure toen hij er aankwam, vergezeld van zijn kabinetshoofd M. Hermerre, en van M. Holvoet, secretaris.

Gansch de stad was in feest en alle straten en huizen waren schoon versierd. Het hoofd der provincie is in de statie ontvangen door het collegie van burgemeester en schepenen en in stoet, zeer wel voor de omstandigheden gevormd, in stad ge-

¹⁶ Voor beide programma's dank aan de heer Michiel Mestdagh stadsarchivaris te Torhout

leid, alwaar de gebruikelijke plechtigheden plaats hadden."

In "Le journal de Bruges" van 11 september verscheen een uitvoerig verslag van de festiviteiten.

ORDE DER ONTVANGSTEN :

1. Lid van den Provincialen Raad
2. Arrondissements-Commissaris
3. Vrederechter, plaatsvervangende Rechters, Greffier en Commies-Greffier
4. Gemeente Raad, Secretaris en Gemeente Ontvanger
5. De Geestelijkheid
6. De Liefdadige Besturen : Bureel van Weldadigheid
Burgerlijke Godshuizen, Gezondheidscommissie
Maatschappij van Onderlingen Bijstand
7. De Kerkeraad
8. Het Onderwijs : Schoolcomiteit, Besturen, Opzieners en Leeraren der Lagere Gemeenteschool, der Teekenschool, der Muziekschool en van het Leerkweekhuis
9. Het Landbouweconice
10. De Ambtenaren en Bedienden van den Staat
11. De Officieren en Geneesheeren der onwerkzame Burgerwacht
12. De Kapitein-bevelhebber, Luitenant en Onderluitenant der Vrijwillige Pompiers
13. De Politiecommissaris
14. De Brigadier der Gendarmerie
15. De Voorzitters der Maatschappijen

ORDE VAN DEN STOET :

1. Ruitersmaatschappij.
2. Harmonie St^e Cecilia.
3. Fanfaren van Eessen.
4. Fanfaren van Hooghlede.
5. Fanfaren van Becelaere.
6. Fanfaren van Staden.
7. Harmonie van Ghistel.
8. Fanfaren van Eerneghem.
9. Fanfaren van Ichteghem.
10. Fanfaren van Cortemarck.
11. Fanfaren van Lichtervelde.
12. St Nicolaas, bakkers.
13. De Ware Vrienden, holders.
14. Recht voor de Vuist, duiven met wagen.
15. St Lucas, schilders.
16. St Jozef, timmerlieden met wagen.
17. Compagnij Sapeurs.
18. De Leopoldisten.
19. De Vereenigde Werklieden.
20. St Crispijn, schoenmakers.
21. Fanfaren van Wynendale.
22. Hulp in Nood, onderlingen bijstand.
23. De Vinkeniers.
24. St Eloi, smeden en landbouwers.
25. De vrijwillige Pompiers.
26. St^e Emerence, handboog.
27. St Sebastiaan, handboog.
28. De Zwaluw, duiven met wagen.
29. Rhetorika en Eereleden van Cecilia.
30. De fanfaren van Oostende.

De stoet zal zich den Zondag, 9 September 1883, ten 1 1/2 ure juist namiddag, op de Statieplaats vormen en de overheden en ambtenaren worden beleefdelijk verzocht zich bij denzelfden te vervoegen om den heer Gouverneur te gemoet te gaan.

STAD THOUROUT

HARMONIEMAATSCHAPPIJ ST^e CECILIA

LUISTERRIJK FESTIVAL

op Zondag 9 September 1885

PROGRAMMA

1. Thourout. Harmonie.		7. Eerneghem. Fanfare.	
1. Le Poète et le Paysan, ouverture	VON SUPPE.	1. Le Petit Duc, fantaisie	LEGOCK.
2. Eessen. Fanfare.		2. Les Cloches de Corneville, valse	id.
1. Boccace, fantaisie	VON SUPPE.	8. Oostende. Fanfare.	
2. Amoretten Tanze, grande valse	J. JUNG'L.	1. Les Etoiles d'Or	SMIDT.
3. Hooghlede. Fanfare.		2. Fantaisie sur l'opéra Bélisario	DONIZETTI.
1. Fantaisie sur le Caid, arr. par	ACCOLAY.	9. Ichteghem. Fanfare.	
2. Cavatine de Lucrèce de Borgia	id.	1. Le Trouvère, fantaisie	...
4. Becelaere. Fanfare.		2. l'Enclume, polka	ISTAS.
1. Soirées d'Hiver, fantaisie	DOURLEVE.	10. Cortemarck. Fanfare.	
2. La Reine des Fleurs, ouverture	J. MEURICE.	1. Mosaïque, N° 2	SMIDT.
5. Staden. Fanfare.		2. Florette, fantaisie	CANIVEL.
1. l'Orientale, ouverture	BLOR.	11. Lichtervelde. Fanfare.	
2. Carmen, fantaisie	BIZET.	1. Fête Champêtre, ouverture	BLAUWBLOMME.
6. Ghistel. Harmonie.		2. Fleurs des Bois, fantaisie	VANDERCK.
1. La Poule au Oeufs d'Or	...	12. Wynendaele. Fanfare.	
2. Mon Rêve	...	1. Jérusalem, fantaisie	VERDI.
		2. Dans les Dunes, valse	MOERMAN.

Ten 2 ure juist zullen de deelnemende Maatschappijen zich in bovengemelde orde rangschikken op de Statieplaats en van daar in stoet doortrekken: de Statie- Hof- Zuid- Nieuw- Oostende- Burg- en Zwane- straten, om op de Groote Markt stil te houden, waarna onmiddellijk het Festival zal aanvang nemen.

De heeren Voorzitters der Maatschappijen zullen den heer Gouverneur op de ontvangstzaal van het Stadhuis aangeboden worden en ten dien einde zijn dezelve aanzocht zich na het eindigen des stoets aldaar te begeven.

Na het Festival. op de Marktplaats, luisterrijk Vuurwerk.

DE SECRETARIS,
JULES VERMEERSCH.

DE VOORZITTER,
EDOUARD NAUTS.

DE LEDEN:

FR. LARIDON. — F. FRAEYS. — JAN-DESIRÉ DENYS. — FL. AMERLYNCK.

Snelpersdruk van V. CORNILLE, te Thourout

5.6 1884

- Op 22 juni nam de fanfare deel aan een festival te Oostende georganiseerd door de plaatselijke harmonie "Euterpe".

C'est dimanche prochain qu'aura lieu le festival organisé par la société *Euterpe*; ce festival se donne à l'Hazegras.

Dix-huit sociétés y prendront part dans l'ordre et avec les morceaux suivants :

Kiosque N° 1.

Société *Euterpe* Ostende.

1. Le poëte et le Paysan, ouverture, de Suppé.

Société *Les enfants de Neptune*, Blankenberghe.

1. Les Huguenots, ouverture, Meyerbeer.
2. Les Mousquetaires de la Reine, fant., Halevy.

Société *La Chorale*, Mouscron.

1. Sur les remparts, chœur, Saintis.
2. Les Contrebassiers, chœur, Limnander.

Harmonie *Ste. Cécile*, Lokeren.

1. Le Poëte et le Paysan, ouverture, de Suppé.
2. Fantaisie sur Faust, Gounod.

Société chorale, *De Eendracht*, Beerst.

1. Vooruit, koor, K. Miry.
2. De Belgen, koor, K. Miry.

Harmonie royale *Ste. Cécile*, Termonde.

1. La Bénédiction des Poignards, Meyerbeer.
2. Fantaisie champêtre, Baudonck.

Kiosque N° 2.

Société *Ste. Cécile*, Leffinghe.

1. Le chêne, ouverture, Justinus.
2. La Mascotte, fantaisie, Decoster.

Société chorale *De Eendracht*, Ledeberg.

1. Aubade Languedocienne, De Rillé.
2. Danse, Otto.

Fanfaren de *Onafhankelijke*, Borgerhout.

1. Pot-pourri, Panne.
2. Guirlande Mélodique, Schneider.

Société *Ste. Cécile*, Lichtervelde.

1. Fantaisie, Van Perck.
2. Valse, J. Martin.

Société chorale *De Eendracht*, Meulestede.

1. De Bruiloft op 't dorp, De Rillé.
2. Dorpskermis, Kielmocs.

Harmonie *Ste. Cécile*, Thourout.

1. Ouverture de Zampa, Herold.
2. Leben und Lieben, grande valse, Faust.

Kiosque N° 3.

Fanfare *Ste. Cécile*, Oudenbourg.

1. La Camarilla, ouverture, Martin.
2. Le Joyeux Ansoispot-pourri populier, Witterwulghé

Société *Ste. Cécile*, Beerst

1. Ouverture, Blauwblomme.
2. Grande valse d'été, X.

Société *Ste. Cécilia*, Handzaeme.

1. Bouquet musical, ouverture, J. B. Minne.
2. Le Petit fanfare, arr. Lecooq.

Fanfarses communales de Beerst.

1. L'amitié, ouverture, Hemerlé.
2. Une douce idée, valse, Peiren.

Société *Ste. Cécile*, Ghistel.

1. Le Pré aux Clercs, Fantaisie, Herold.
2. Theresia, grande valse, Faust.

Fanfarses *Ste. Cécilia*, Breedene.

1. La poule aux œufs d'or, ouverture, Bleyer.
2. La fille avengle, Blauwblomme

Après le Festival, distribution des Primes et Médailles.

In "Burgerwelzijn" van 21 juni verscheen een aankondiging:

"Men schrijft uit Oostende: -

Morgen heeft er op het Hazegras een muziekfestival plaats op drie kiosken.

Op de eerste kiosk zal men beurtelings hooren de muzieken van Oostende, Blankenberghe, Mouscron, Lokeren, Dendermonde en koorzangers van Beerst. De muzieken van Leffinghe, Ledeberg, Bor-

gerhout, **Lichtervelde**, Thourout en de koorzangers van Meulestede laten zich hooren op de kiosk no. 2; en op de 3de kiosk verschijnen opvolgendelijk de muzieken van Oudenbourg, Beerst (Ste Cecile), Beerst (gemeente), Handzame, Ghistel en Breedene. Eene uitdeling van premiën en medailjen zal na het festival geschieden."

Op de volgende bladzijde staat het volledige programma zoals het verscheen in "L'Echo d'Ostende" van 15 juni.

- De vereniging bleef ook de avondfeesten van de toneelvereniging "Voor Taal en Volk" opluisteren. We vonden twee programma's terug:

- 20 april: Tout à toi, valse
- 1 oktober: Klokjes, polka

6 De Financiën

In 1879 kreeg de fanfare voor de laatste maal een subsidie vanwege de gemeente: 300 fr.¹⁷ Daarna werd de gemeentesubsidie, tot groot ongenoegen van het bestuur, afgeschaft. We citeren uit het verslagboek:

“Aangezien den toestand der kas van de muziekmaatschappij ten gevolge van het onwettig afschaffen harer subsidie van de gemeente in eenen neteligen toestand zich bevind; de heer schepen Goddyn, deelmakend lid der muziekmaatschappij deed op 16 juny 1880 eenen aanbod van vijftig frs ter haren voordele, de heer Burgemeester reikte zijn vriend de hand toe en gaf evenveel, dat lof en eer toegezwaaid zij aan deze edelmoedige heeren die niet allen met woorden maar met ter daad de belangen der maatschappij ter harte nemen, en bij elke omstandigheid hierover bewijzen geven.

*De schrijver De voorzitter
Aug. Wyffels P. Goddyn”*

We zien dus dat de fanfare voortaan afhankelijk werd van de goede wil van enkele ereleden. Ook voor de reizen naar Antwerpen en Brussel werd een beroep gedaan op een financiële tussenkomst van ereleden. Voor haar festival van 1881 vroeg de fanfare een tussenkomst aan aan de gemeente, maar opnieuw werd die geweigerd. Hierop werd opnieuw een beroep gedaan op de ereleden. Toch kon de fanfare een subsidie bekomen al werd die pas een jaar na de feiten ontvangen. Op 12/07/1882 ontving Sint-Cecilia 200 frank subsidie van het ministerie van Binnenlandse Zaken “tot het inrichten van een festival¹⁸”. De goede relaties die de fanfare had in liberale kringen zal daar wel niet vreemd aan geweest zijn.

Daarna vinden we voor een hele tijd geen enkele subsidie meer terug.

7 De herbergen

Zoals we in een vorige aflevering reeds schreven, evolueerde de herberg “De Zwaan”, uitgebaat door Leo Delecluyse, meer en meer naar het vast lokaal van de fanfare. In de “annuaire musicale” van 1880 van J. Dufrane wordt “Au Cygne, Grand Place” als lokaal vermeld. Van vergaderingen in andere herbergen hebben we niets teruggevonden maar dit zal wel te wijten zijn aan de karige informatie in het verslagboek dat voor de periode 1878-1884 slechts 2 bladzijden bevat. Over een zaal beschikte de vereniging wellicht nog niet, want de toneelopvoeringen van “Voor Taal en Volk”, waar de fanfare nauw mee samenwerkte, gingen zeker tot in 1884 door in de zaal van de gemeenteschool.

8 De toneelkring “Voor taal en volk”

We kunnen onmogelijk over de geschiedenis van de fanfare spreken in de periode 1879-84 zonder daar de toneelvereniging “Voor Taal en Volk” bij te betrekken. Deze kring was immer zeer nauw verbonden met de fanfare: veel personen waren in beide groepen actief, de kaarten voor de voorstellingen waren te bekomen in de herberg “De Zwaan” en een toneelavond werd steeds geopend met een ouverture uitgevoerd door Sint-Cecilia. Vandaar dat nog veel oudere mensen spreken van het “concert” als ze naar een toneelopvoering

¹⁷ G.A.L., gemeenterekeningen, 1879

¹⁸ Gemeentearchief Lichtervelde, repertorium briefwisseling gemeentebestuur 1882, nr; 5032

gaan. De opvoeringen gingen door in de gemeenteschool. Wellicht moet deze kring gezien worden als de opvolger van de aloude Rederijkerskamer "De Vreedsame Reyzers" die hier al geruime tijd bestond. De laatste opvoering van dit gezelschap dateert uit 1822 zoals we in "De Westvlaming" van 24/01/1874 kunnen lezen.

De eerste vermelding die we terugvonden dateert uit 1876. August Wyffels tekent voor ontvangst voor een subsidie van 15 fr. als "*aanmoedigingsmiddel van den prijskamp van letter-, tooneel en zangkunde geopend te Dixmude op 30 juli naast*¹⁹". In 1878 zien we op een programma als voorzitter Carel Goddyn (oom van Felix) en als secretaris August Wyffels. In 1882 werd het bestuur, wellicht als gevolg van politieke moeilijkheden, herschikt. De vergadering ging door in "De Zwaan" en had het volgende resultaat: erevoorzitter Xavier Kerkhofs, voorzitter Felix Goddyn, ondervoorzitter Jan Baptiste Gillis, secretaris Joseph Reynaert en schatbewaarder Charles Carlier. In 1886 werd beslist om de fanfare en de toneelkring die inmiddels was omgedoopt tot "Willen is Kunnen" tot één en dezelfde vereniging te fuseren. De naamsverandering was er wellicht gekomen toen de kring de gemeenteschool verliet en ook naar de nieuwe zaal "De Zwaan" trok.

De bewaarde programma's van "Voor taal en volk" zijn gebundeld door Georges Vandewalle in V.Z.W. Toneelkring "Willen is Kunnen", VZW De Zwaan, Lichtervelde: Programma-afdrukken van 1878 tot 1990.

9 Een nieuwe fanfare binnen de "Katholieke Burgersgilde"

Zoals we hierboven al schreven werd Lichtervelde na de verkiezingen van 1878 politiek enorm verdeeld. Toen men in Brussel besliste om Xavier Kerkhofs en Felix Goddyn tot burgemeester en schepen te benoemen i.p.v. de voorgedragen Pieter Decuypere en Pieter Tempelaere werd hiertegen gereageerd. Aan de "afgezette" burgemeester Decuypere werd een banket aangeboden in zaal "De Keizer" en dit op 26/02/1879. 132 mensen waren hierop aanwezig. Een aantal ereleden van Sint-Cecilia, dat meegeholpen had aan de inhuldiging van X. Kerkhofs als burgemeester, nam ontslag uit de fanfare. Om het feest op te luisteren deed men een beroep op het muziekkorps uit Gits waar de broer van schepen Eduard Farasyn proost was. Het korps uit Gits kreeg echter verbod om ook maar één noot te spelen op straat. Een trommelaar die dit bevel negeerde werd zelfs opgepakt. Tijdens dit banket werd de "Katholieke Burgersgilde" gesticht "om de jonkheid af te houden van het aantlokkende liberalisme, om ze vaster en vaster aan de katholieke gezindheid te hechten en om er zendelingen van te maken die de goede grondbeginselen zouden verspreiden". De lijfspreuk was "Hoop in de toekomst". Er werd een koorzangvereniging opgericht die aanvankelijk vooral de kerkdiensten hielp opluisteren. De geestelijkheid speelde een vooraanstaande rol in deze nieuwe vereniging. Al wie er niet toe behoorde, werd door hen als niet-katholiek beschouwd, zo ook de leden van Sint-Cecilia. De oude fanfare werd uit de processie gebannen en haar werd de mis geweigerd. Een week na het banket waren al 96 ereleden ingeschreven en was het bestuur gevormd. Erevoorzitter was pastoor Vanhove, bestuurder medepastoor Billiau en voorzitter brouwer Eugène Bekaert. Op het eerste Sint-Ceciliafeest van de vereniging waren 179 "gildebreders" aanwezig. Inmiddels was er binnen de vereniging ook een fanfare opgericht, want op 03/09/1879 schrijft voorzitter Bekaert een brief waarin zowel de koorzangersmaatschappij als "het muziek" een subsidie aanvragen aan de gemeente. Deze nieuwe fanfare werd onmiddellijk aanvaard als gemeentemuziek zodat Sint-Cecilia volledig afgedaan had in de ogen van de gemeentelijke overheid'. Deze brief vindt U in bijlage terug.

¹⁹ G.A.L., gemeenterekeningen 1875, nr. 90

We citeren weer uit het verslagboek:

“Het was op Ste Ceciliafeest 1879 's avonds dat er besloten werd eene fanfaren maatschappij op te richten: ingezien de heftigheid en de stoutmoedigheid der liberalen, zou men maatschappij tegen maatschappij stellen, en voortaan zonder vrees strijden voor 't welzijn van 't oude katholieke Lichtervelde. Het eerste muziekstuk werd gehaald naar Mr Bekaert te Thorhout dien zelfden avond; de noodige gelden wierden geschooit door de heeren Onderpastors, en na verloop van 14 dagen waren de onmisbare instrumenten gekocht of gegeven: de moed en de volherding ontbrak niet, want met nieuwjaar gingen de fanfaren uit, om serenaden te geven.”

Onderpastoor Raepsaet schonk een bombardon en in de loop van 1880 liet hij bij Vanseveren te Sint-Niklaas een prachtig vaandel vervaardigen om te schenken aan de nieuwe fanfare. Omtrent dit vaandel zou later nog veel te doen zijn.

Het eerste bestuur zag er als volgt uit:

Werkende commissie:

E.H. Billiau (bestuurder), Eugeen Bekaert (voorzitter), August Gyselinck (secretaris), Alfons Decuypere (ontvanger), Theophiel Labens, Henri Denolf, Hyppoliet Nys, Edward Maeseele. Eind 1880 verliet Eugène Bekaert Lichtervelde en werd hij als voorzitter opgevolgd door A. Gyselinck. De nieuwe secretaris werd Hypolite Nys.

Ere-commissie:

E.H. Vanhove (erevoorzitter), Louis Decuypere (voorzitter), Jan-Baptiste Storme (secretaris), Felix Vergote, Pieter Tempelaere, Felix Masselis en Charles Demeyere.

We kennen de namen van de eerste werkende en de eerste ereleden:

– Ereleden	– Albin Callewaert, landbouwer
– E.H. Vanhove, pastor	– Jan Van Clooster, landbouwer
– Henri Cloet, landbouwer	– Bernard Vankeirsbilck, landbouwer
– E.H. Raepsaet, onderpastor	– Pieter Baert, landbouwer
– Bruno Vanslambroeck, landbouwer	– Hub. Adriaens,
– E.H. Devoghel, onderpastor	– Désiré Labens, landbouwer
– Pieter Hostens, landbouwer	– Karel Pape, landbouwer
– Pieter Decuypere, landbouwer	– Pieter Deschryvere,
– Constant Devolder, landbouwer	– Antonius Vereenoooghe, landbouwer
– Pieter Tempelaere, landbouwer	– Louis Lannoo, landbouwer
– Felix Ramboer,	– Jan Tempelaere, landbouwer
– Charles Dochy, dokter	– Charles Dewaele, landbouwer
– Jacob Blouw-Bogaerts, drukker	– Constant Labens,
– Richard Vandecasteele, koopman	– August Vandevelde, koopman
– August Caset, landbouwer	– Joseph Adriaens
– Felix Labens, landbouwer	– Karel Vandecaveye, landbouwer
– Pieter Fiems, landbouwer	– P. Tempelaere (kinders), landbouwers
– Francis Vandenbroucke, herbergier	– Charles Decock, landbouwer
– Pieter Colpaert, landbouwer	– Evrard Tanghe, koopman
– Leonard Decuypere	– Joannes Vandenbulcke, landbouwer
– Felix Masselis, landbouwer	– Francis Volckaert, landbouwer
– Jan Denolf	– Felix Vervaecke, landbouwer

- Geb. Frenne,
- Jan Baptiste Storme, koopman
- Désiré Vandewiele, landbouwer
- Eduard Devos, molenaar
- Louis Deurinck (veld), landbouwer
- Jan Delafontaine
- Karel Muylle,
- Felix Depuydt, koopman
- Karel Dejonghe, winkelier
- Felix Delafontaine, kuiper
- Francis Goddyn, landbouwer
- Felix Vergote, winkelier
- Henri Carpentier (statie), landbouwer
- Karel Decuypere, ontv. armbestuur
- August Maertens, smid
- Louis Decuypere, bijzondere ?
- E.H. M. Missu, pastor
- Narcis Bossuyt, huidevetter
- Charles Denolf, Timmerman
- Ivo Denolf, landbouwer
- Jozef Claeys (kruiskalsijde), landbouwer
- Felix Denolf, brouwer
- Maeseele, molder
- Joseph Osaer, winkelier
- Jozef Denoo, landbouwer
- Pieter Denys, molenaar
- Charles Demeyere, koopman
- Henri Maenhout, landbouwer
- Pieter Vergote (veld), landbouwer
- Aloïs Devos, brouwer
- Eduard Vandecasteele, landbouwer
- Pieter Dewaele, bakker
- Charles Vermeersch, landbouwer
- Louis Missinne, winkelier
- Felix Vanmaele, winkelier
- Desiré Paepe, landbouwer
- Charles Delameilleure, landbouwer
- Ambrosius Denduyver, landbouwer
- David Vanneste, landbouwer
- Charles Gryspeerdt, landbouwer
- Felix Debel (Rijkenhoek),
- J. Segaert, zonder
- Felix Vandenbergh, koopman
- Charles Denoo, landbouwer
- Seraphin Beernaert, smid
- Theophiel Lippens, landbouwer
- Louis Strubbe (Molentje), herbergier
- Francis Cappelle, landbouwer
- Ferd. Vanhollebeke (Padde), herbergier
- Jan Vannex, landbouwer
- J. Delafontaine (Gouden Leeuw), herb.
- Jan Claeys, herbergier
- K. Deurinck (Ware Vlaminc), beenh.
- Louis Vergote, landbouwer
- Francis Deurinck (Roomen), beenhouwer
- Karel Missinne, landbouwer
- Felix Maertens (Kroone), herbergier
- Jacob Logghe, landbouwer
- August Verduyn (Kuiperij), herbergier
- Karel Carpentier, landbouwer
- P. Scheldeman (lindedraaierij), zeeldr.
- Joseph Werbrouck,
- Aloïs Bonte (Karpel), beenhouwer
- Eduard Delafontaine, koopman
- Fr. Billiet (Burgerwelzijn), herbergier
- Charles Haspeslagh, lubber
- Charles Joye (Zuidwege), herbergier
- Jean Vanderhaeghe, koperslager
- Vergote (Bras), herbergier
- Kanuut Moreels, koster
- Henri Desloover (Voerman), herbergier
- Francis Vergote, landbouwer
- Claeys (Kwakkel), herbergier
- Felix Devooght, beenhouwer
- Seurinck Charles, boterkoopman
- Pieter Beuckelaere, winkelier
- Desiré Devroe, broodbakker
- Pieter Goddyn, huisschilder
- Carlos Vervaecke, landbouwer
- August Dewulf, landbouwer
- Joseph Depuydt (fs Jan), landbouwer
- Henri Lootens, landbouwer
- Henri De Keyzer, herbergier
- Louis Lootens, landbouwer
- Vandenbulcke-Slambroeck,
- Felix Tempelaere, landbouwer
- Felix Compagnol, winkelier
- Pieter Deurinck, landbouwer
- Jules Bossuyt,
- Karel Verduyn, landbouwer
- Ivo Deblauwe, landbouwer
- Al. Dejonghe (statie),
- Jan Callewaert,
- Ides Dejonghe, landbouwer
- Eduard Farasyn, schepen
- Pieter Vanderhaeghe, landbouwer
- Felix Delafontaine (statie), kuiper
- Richard Decuypere, landbouwer
- Jan Desloovere,
- Albin Dejonghe, landbouwer
- Frederic Dejonghe, landbouwer
- werden erelid in 1881

-
- E.H. Deseure, pastor
- Werden erelid in 1882
-
- Frenne (vader)
- Aloïs Baert, koopman
- E.H. Berlamont, onderpastor
- Eduard Dewitte, landbouwer
- Louis Degreeef, gymnastiekleraar
- Viaene,
- K. Montagne, landbouwer
- P. Lafoo-Gandel,
- E. Vanbeselaere, herbergier
- Henri Vandaele, brouwersknecht

- Werden erelid in 1883
-
- Clement Rosselle, landbouwer
- Charles Verlinde-Dejaegher, bierbrouwersknecht
- Ivo Vergote, bijzondere
- S. Vansteeland,
- Werden erelid in 1884
-
- Louis Vanderhaeghe,
- Amand Vanoverschelde, winkelier
- Louis Vergote-Callewaert, landbouwer
- Charles Debussche
- Eduard Dewaele

Werkende Leden

De namen die in het *cursief* staan waren voordien actief in de muziekvereniging Sint-Cecilia en stapten dus over naar de nieuwe fanfare.

– E. H. Billiau, onderpastor	– Em. Soenens
– Leon Baert	– Medard Van Keirsbilck
– Aimé Moreels	– Victor Vereecke
– Richard Baeke	– Desiré Vandekerkhove
– August Gyselynck, onderwijzer	– Henri Decroix
– Henri Vanderper	– Henri Van Canneyt
– Alfons Decuypere	– Victor Declerck
– Paul Vandenbussche	– Alfons Vergote
– Theophiel Labens	– Felix Carpentier
– Jan Scheldeman	– Victor Vandenberghe
– Henri Denolf	– Francis D'Heedene
– Henri Vancoillie	– Hector Delafontaine
– Hypoliet Nys, winkelier	– Ed. Dewaele
– Evarist Cafmeyer, schilder	– Emiel Dewaele
– Edward Maeseele	– Edward Reynaert
– Emiel Naessens	– Th. Ameel
– Alfons Depuydt	– Alidor Labens
– Alphonse Maeseele	– Felix Deschryvere
– Camille Devos	– Jean Van Canneyt
– Jan Werbrouck	– Alfons Missinne
– Medard Bossuyt	– Ernest Huyghebaert, onderwijzer
– Victor Biltris	– Honoré Vanclooster
– Charles Vergote	– Pieter Messens
– Louis Bossuyt	– Emiel Dewaele
– Al. Vervaecke	– Camiel Driessens
– Jordaan Maeseele	– Louis Blaere
– Louis Callewaert	– Al. Maeseele
– Edmond Termote, timmerman	– Alfons Compagnol
– Al. Devos	– Emiel Matte
– Charles Vanparys	– Amand Goddyn
– Victor Vergote	– Camiel Cafmeyer
– Benoni Vandemoortele	– Charles Verduyn

- Al. Missinne
- Alidor Sauer
- Ch. Vereecke
- Jules Vanlerberghe
- Henri Maesele
- Constant Vincent, onderwijzer

- Henri Debaille
- Victor Vandenbussche
- Charles Viaene
- Leonard Vanderper
- Gaspard Bossuyt
- Jan Viaene

werden spelend lid in 1883

- Coudenys [C. ?]
- Demaré
- R. Catteeuw
- Remi Deriemaeker
- Vercruysse
- Alfons Vanhecke

werden spelend lid in 1884

- Alphonse De Vos
- Richard De Vos
- Pieter Goddyn

De nieuwe fanfare werd in de eerste jaren van haar bestaan vooral gebruikt om het katholiek gedachtengoed te helpen verspreiden. Zo vinden we in 1881 terug dat ze op 26 juni de inwijding van de nieuwe kerk hielpen opluisteren en dat ze op 10 juli aanwezig waren op een festival voor katholieke muziekkorpsen te Kortemark.

We citeren de pers:

Uit de “Gazette van Thielt” van begin juli 1881:

“KERKWIJDING TE LICHTERVELDE.

Gisteren dinsdag 26 dezer, was 't te Lichtervelde de wijding van de prachtige nieuwe kerke daar.

't Was slecht weder; maar wat gaf het, de Lichterveldenaars waren toch in feest; alle huizen waren versierd met vaandels of gedoken onder groen en bloemen, terwijl allerwege dichten en jaarschriften vreugde zeiden over de kerkwijding, welkom aan Monseigneur de bisschop en proficiat aan pastor Van Hove, die de schoone kerk, - die praalkerk heeft gebouwd.

De ceremoniën bij het wijden eener kerk, zijn menigvuldig en langdurig, en er een omstandig verhaal van doen, dat kan niet. De macht om kerken te wijden, behoort aan den bisschop alleen, die er zich strengelijk toe voorbereidt.

De zielroerende ceremoniën der kerkwijding: die vele gebeden, dat kloppen om binnen te mogen, dat branden van licht aan de pilaren, dat herhaald gaan rond

den altaar, als 't ware om die plaats voor altijd te veroveren, dat inzetten van reliquieën, de wierook die gedurig opstijgt, dat alles zegt de geloovigen dat die tempel een huis gaat zijn van smeeking, van aanbidding, eene arke van toevlucht, eene plaatse van troost, - de vergaderplaatse der christene gemeente om te loven den Heer en te vragen zij hulpe, het zinnebeeld als 't ware van dien hemelschen tempel, waar dezen eens de vreugde binnen treden, die op aarde hebben Gods gracie afgebeden en den goeden strijd gestreden.

Na de wijding, wier er eene plechtige mis gecelebreerd op den hoogen altaar, die daar staat gelijk in eenen hemel, zoo schoon, is 't al er rond. De eerwaarde heer D. Decuyper, onderpastor van St-Rochus te Kortrijk celebreerde; de zeer eerw. heer Ryckewaert, pastor-deken van Avelghem assisteerde; de eerw. heeren De Nolf, onderpastor van Avelghem en F. De-

cuypere, onderpastor van St-Denys waren, diaken en subdiaken. Vier deezer heeren zijn geboren Lichterveldenaars, de heer Ryckewaert is gewezen pastor van Lichtervelde.

Na het Evangelie, beklom de hoogeerweerde vicaris-generaal Van Hove den predikstoel en sprak over de wijding van de kerk en de beteekenis daarvan: Hij zei hoe prachtig ze was, die kerke, die in zoo korten tijd is opgerezen, nu geworden de plaatse langs waar men ingaat tot het christen leven, waar men troost en zegening komt zoeken, waar de schuldige zondaar verzoening vindt, waar de christen gespezen wordt met dit Hemelsche Manna dat zelfs aan de engelen niet wordt gegeven, - nu geworden waarlijk het huis van God, waar het onbloedig sacrificie van Calvarie wordt opgedragen en waar den Heere van al woonplaats heeft gekozen in zijne tabernakelen. En hij zette de Lichterveldenaars aan om dikwijls in die kerke te komen bidden, nu vooral, in dezen kwaden tijd. Hij vroeg een gebed, op dien schoonen dag der kerkwijding, voor de vervolgde Kerk, voor den verdrukten Paus, voor Zijne Hoogwaardigheid den bisschop van Brugge, op wiens schouders een zoo zwaren last weegt, - een vurig gebed ook voor den herder der parochie, die hem van zoo nabij aangaat.

Na de misse, gaf Monseigneur zijnen bisschoppelijken zegen, waarna de prelaat met zijnen vicaris-generaal, den eerw. heer pastor en de genoodigden naar het klooster trok, waar een feestmaal was voorbereid; **een blijde muziek** en een prachtige stoet van allerlei verbeeldingen geleidden hun. Eene ruime zaal was prachtig versierd, en aan drij tafels zaten de geestelijke overheden, de katholieke leden van den gemeenteraad van Lichtervelde, de kerkmeesters en voornamen ingezetenen der gemeente, de priesters die Lichterveldenaar van geboorte zijn, de geburen en vrienden van den eerw. heer pastor. Alles daar was feestelijk, gelijk het ten anderen past op zoo schoonen dag.

De eerw. heer pastor van Lichtervelde nam eerst het woord, om Zijne Hoogwaardigheid den bisschop en de aanwezigen welkom te heeten. Hij vermeldde den bouw der nieuwe kerk, die niet zonder bezwaren is gegaan; hij dankte zijne meêhulpers en bijzondere weldoeners; hij dankte de parochianen voor hetgene zij hadden bijgesteken; hij zei Monseigneur den bisschop dank, die hem zoo krachtig had ondersteund door raad en bemoediging; hij dankte vooral God den Heer, onder wiens zegening dit groote werk is tot stand gekomen, en verheugde zich, met al zijne parochianen op dezen plechtigen dag der kerkwijding. Nog deed de eerw. heer pastor opmerken dat er aan de werken van dit grootsch gebouw niet één ongeluk is gebeurd.

De eerw. heer pastor was diep bewogen, en al zijne parochianen die daar waren, waren er insgelijks door ontroerd; aan allen ontsnapte den hertewensch, dat pastor Van Hove nog lang zou mogen van uit dien tempel, zijn werk, zijne kudde weiden in deugd en leiden langs de hemelwegen. Nu kwam het tienjarig knaapjen Alidor Cloedt, omringd van de twee knapen Jules en Achiel Depuydt, Monseigneur den bisschop groeten en den eerw. heer pastor danken, hun tevens belovende dat hij en zijne makkers al, kinderen der katholieke school, zouden vlijtig zijn en wel leeren in boeken en in deugd, om op te groeien tot goê burgers en vooral tot deftige christenen. De knaap sprak zoo lieflijk, met zoo veel hert en ziel, dat hij de aanwezigen verwonderde en ontroerde. Na hem, kwam het meisje Florine Labens ook eene groetenis en eenen gelukwensch aflezen, en dat in zoo keurige taal, dat deze juffer de grootste eere doet aan het pensionnaat der Zusters waar zij hare opvoeding ontvangt.

Zijne Hoogwaardigheid de bisschop nam kort daarna het woord. Hij dankte eerst de kinderen om hunne lieve aanspraken; hij verheugde zich over den bloeienden staat van het katholiek onderwijs te Lich-

tervelde. - dat schoon Lichtervelde, dat aan dien dag reeds zooveel luister had bijgezet en later zijne katholieke gevoelens nog op krachtiger wijze zal doen uitschijnen. Monseigneur dankte ook den heer Verbeke, onder wiens leiding deze prachtige tempel is opgericht, met zijne groot-sche afmetingen, - dien man, zei de bisschop, die niet alleen een kundige bouwmeester is, maar daarbij een deftige katholiek. De prelaat zei vooral den eerw. heer pastor Van Hove dank, dien hij noemde zijnen goede vriend, die een groot voorbeeld had gegeven, die een werk had verricht waarvoor veel anderen zouden staan; hij wenschte pastor Van Hove navolgers elders in 't bisdom en nog vele jaren te Lichtervelde, te midden zijner verkleefde parochianen. De feestte zou nog meer opgeluisterd worden. Daar was het **katholiek muziek** van Lichtervelde, dat de vergadering verrukte door een paar stukken die gespeeld wierden met zooveel juistheid en zwier, dat men ze voor eene beste militaire muziek zou genomen hebben. Een moeilijke doch prachtige koor werd daarna gezongen, die eveneens de aanwezigen verbaasde, te meer als men te wete kwam dat deze genootschappen,

twee en toch één, nog geene twee jaar bestaan.

Meer dan verdiend ook was de lof dien Zijne Hoogwaardigheid de spelers en zangers toestuurde, alsook aan hunnen moedigen bestuurder den eerw. heer onderpastor Billiau, en jongen heer Moreels. Wat gij daar hebt gespeeld en gezongen, in dien zin zei de bisschop, heeft mij verrukt, doch niet verwonderd; immers gij zich al deftige katholieke jonkheden, en 't is in uwe overtuigingen dat gij de kracht en den moed put om zoo keurig en zoo zwierig de muziek en den zang te leeren waarmede gij de godsdienstige plechtigheden verheft. Gij hebt mij ingehaald te morgen, gij hebt mij weêr geleid naar hier, gij zijt daar wederom. Hebt dank, katholieke jonkheden, en moedig vooruit! En alzoo is de feestte der kerkwijding te Lichtervelde afgelopen: hertelijk en vreugdig. Zij is dan God voor immer toegewijd, die prachtige kerk, - die praalkerk van Lichtervelde, en mochte zij zijn voor herder en kudde, de plaatse van wellust en zegening, door de voorsprake van haren patroon den H. Jacobus en van de H. Margriete, die daar zoo vurig worden vereerd!"

In de "Gazette van Brugge" van 16/07/1881 lezen we dat er een festival voor katholieke muziekkorpsen was te Kortemark op 10/07/1881. Er waren korpsen uit Gits, Hooglede (koorzangers), Diksmuide ("Kunstige Maetschappy") en Lichtervelde (Burgersgilde). De Burgersgilde was daar met 100 man, wat zeer veel was voor die tijd. We citeren:

"Het waere moeilyk om te zeggen wie er best gezongen of gespeeld heeft op den theater, trouwens allen hebben meesterlyk hunne stukjes uitgevoerd. Die nogtans, heer uitgever, een byzondere lof in uw geëerd blad verdienen zyn de Lichterveldsche spelers en zangers, aen wier

hoofd de schitterendste vaendel blonk van geheel ons Vlaenderen. Die talryke maetschappy en bestaet nog maer een jaar gewillig, en toch zou zy vele oude muziekstukken door den keus van hare stukken, en de welluidendheid van hare tonen beschaemd maken..."

Het is dus duidelijk dat de fanfare en het koor in een tweetal jaar tot enorme bloei gekomen waren en de periode 1880-1883 mag dan ook gerust de grote bloeiperiode genoemd worden van de "Katholieke Burgersgilde". Voor Sint-Cecilia werden het zeer moeilijke jaren en volgens het verslagboek der Burgersgilde telde de liberale fanfare in die periode niet meer dan 15 muzikanten. Wellicht is dit cijfer iets overdreven.

PITTHEM

GROOT MUZIEKFEEST

voor Fanfaren-, Harmonie- en Koorzang-Maatschappijen

OP ZONDAG, 20 OOGST 1882

De deelnemende Maatschappijen zullen in de volgende orde den stoet vormen :

<p>1° PITTHEM, Fanfaren.</p> <p>Openingsstuk.</p> <p>2° LANGHEMARCK, Fanfaren.</p> <p>MARIE-HENRIETTE, ouverture L. MONTAGNE.
Fantaisie sur CRISPINO Th. GOUTELIER.</p> <p>3° HANDSAEME, Fanfaren.</p> <p>ROZENBLOEMEN VAN PERCK.
EEN FEESTDAG M. KREIN.</p> <p>4° GITS, Fanfaren.</p> <p>CAPRICIOSO, Fantaisie J. CRISTOPHE.
LES CLOCHES DE CORNEVILLE, Fantaisie PLANQUETTE.</p> <p>5° RUMBEKE, Fanfaren.</p> <p>Ouverture DEPRE.
Fantaisie VANDEVENNE.</p> <p>6° INGELMUNSTER, Harmonie.</p> <p>Fantaisie. OFFENBACH.
Pot-pourri. VERDI.</p> <p>7° DENTERGHEM, Harmonie.</p> <p>L'AMATEUR, Fantaisie. WERWELGHE.
L'ELEGANTE, polka. J. PAQUE.</p> <p>8° LICHTERVELDE, Koorzang.</p> <p>DE WACHT. C. VAN ACKERE.
DE WATERGEUZEN. MEYERDEER.</p> <p>9° RUDDERVOORDE, Fanfaren.</p> <p>Fantaisie. WALGRAVE.
Valse. LIETAERT.</p> | <p>10° LICHTERVELDE, Fanfaren.</p> <p>LES FLEURS DU PRINTEMPS, valse. LIETAERT.
Fantaisie italienne HUMBERT.</p> <p>11° ARDOOIE, Fanfaren.</p> <p>LE ROMANCIER POPULAIRE. ...
Air varié voor Tuba. CH. FONTENNE.</p> <p>12° SWEVEZEELE, Fanfaren.</p> <p>Air varié pour concours. L. MONTAGNE.
FLEURS D'AUTOMNE. DE MEURISSE.</p> <p>13° CANEGHEM, Koorzang.</p> <p>DE WATERGEUZEN. H.
NOEDIG VOORUIT. BASSELET.</p> <p>14° ISEGHEM, Fanfaren.</p> <p>MARIE-HENRIETTE, ouverture. MONTAGNE.
Fantaisie. WANGAERT.</p> <p>15° THIELT, Harmonie.</p> <p>Melanges sur le BAL MASQUE. VERDI.
Fantaisie. ...</p> <p>16° SCHUIFFERSCAPEELE, Fanfaren.</p> <p>PERTHA, polka. H.
Marche triomphale. VANDERVENNET.</p> <p>17° COOLSCAMP, Koorzang.</p> <p>DE EIK. K. MINY.
LA NOCE DU VILLAGE. DE KILLE.</p> <p>18° OOST-ROOSEBEKE, Harmonie.</p> <p>FANTASIE ITALIENNE. HUMBERT.
FLEURS DES CHAMPS, Fantaisie. VAN PERCK.</p> |
|--|--|

SCHIKKINGEN : De stoet zal om 2 1/2 uur aan de statie vertrekken en zich naar de marktplaats begeven.
Elke maatschappij zal na de uitvoering harer stukken een prachtig herinneringsmetaal ontvangen.

De Besturende Commissie der Fanfaren-Maatschappij :

DE VOORZITTER,

F.-L. De Blauwe.

Leden : A. Vandepulle, K. Vercruysse, Ed. De Keyser, F. Baert.

DE SCHRIJVER,

K. Vandenabeele.

Thielt, Van Weiden-De Backer, dr.

NIET TE HANGEN.

In 1881 besloot de geestelijkheid om naast een muziekvereniging en koor ook een katholieke schuttersgilde te stichten om "aan de jongelingen der burgersgilde een eerlijk verzet te verschaffen en om de katholieke schutters van de liberale pers in de Zwaan af te houden". Hiertoe werd een nieuwe zaal gebouwd in de Potteriestraat. De naam van de nieu-

we schuttersgilde werd "Willem Tell". In 1890 was Charles Denolf voorzitter en August Gysselinck secretaris.

In april 1883 kreeg de Burgersgilde een nieuwsmare van de geestelijke overheid die grote gevolgen zou hebben. *"Voortaan zullen de muzieklessen in de nieuwe zaal van Mr. Raepsaet moeten gegeven worden, en Aimé Moreels is afgesteld als tweede muziekmeester. Alzoo wil het de geestelijke overheid."* Het bestuur van de Burgersgilde wilde hier echter niet op ingaan, want het lokaal "Den Keyzer" was in 1879 voor een hoge prijs gekocht door de familie Bossuyt om het uit handen te houden van de liberalen die er ook op aasden en dit op verzoek van pastoor Vanhove. Koster Aimé Moreels was gehuwd met Elisa Bossuyt en dus voor een deel eigenaar van "Den Keyzer". Ook de bestuurder E.H. Billiau steunde de Burgersgilde in haar halsstarrig vasthouden aan lokaal "Den Keyzer" en gaf zijn ontslag als bestuurder.

Op 20/08/1882 waren zowel de fanfare als het koor der Katholieke Burgersgilde deel aan een "Groot Muziekfeest" te Pittem. We zien dat Henri Lietaert muziekmeester was van de fanfare en Aimé Moreels van het koor.

Enkele maanden later zou hij in zijn functie hersteld worden. Toch bleef de wrijving tussen de geestelijkheid en de Burgersgilde niet zonder gevolg. Een aantal leden steunde blijkbaar wel de eis van de geestelijkheid en aanvaardde minder en minder het gezag van het bestuur der Burgersgilde. Bovendien ontbrak het de gilde aan een sterke voorzitter want voorzitter Ghysselinck ging bijna nooit naar de vergaderingen en nam even later zelfs ontslag. Later in 1883 kwam het tot een uitbarsting ter gelegenheid van het festival van Staden. Een zevental muzikanten weigerden mee te gaan en één ervan, Constant Vincent, speelde met zijn instrument mee met het muziekkorps van Gits. Toen de zeven hierover ondervraagd werden, verklaarden ze geen deel meer te willen uitmaken van de Burgersgilde. Volgens het verslagboek van de Burgersgilde namen de volgende werkende leden ontslag in 1883: August Ghysselinck, Theophiel Labens, Henri Denolf, Hyppoliet Nys, Charles Vergote, Victor Vergote, Victor Vereecke, Edward Reynaert, Alidor Labens, Ernest Huyghebaert, Pieter Messens, Emiel Matte, Charles Vereecke, Henri Maeseele, Constant Vincent, Alfons Vergote, Henri Vancoillie, Emiel Naessens, Jordaan Maeseele. Ook bij de ereleden zien we 15 ontslagen zodat de Burgersgilde in 1883 een serieuze aderlating onderging.

E.H. Billiau werd inmiddels overgeplaatst naar Izegem en de gilde kreeg E.H. J. Vermeersch als nieuwe bestuurder. Tijdens het Sint-Ceciliafeest van 1883 werd een nieuwe voorzitter verkozen: Emiel Dewaele. Uit het begin van 1884 dateert het artikel dat hieronder volgt en afkomstig is uit de Roeselaarse krant "De Mandelgalm". Het ging om een dankfeest ter ere van E. H. Berlamont voor zijn meetings die hij gegeven had voor de katholieke schoolpenning. We citeren:

"Zondag laatst moest er groote viering zijn in Lichtervelde: Swevezele ging afkomen met een prachtig geschenk voor M. Berlamont om hem te bedanken over zijn meeting van 31 december laatst. Verscheidene muzieken, vele vreemde maatschappijen en talrijke afgeveerdigden van de 25 plaatsen, waar M. Berlamont meeting gegeven heeft, moesten eenen eerlijken stoet uitmaken. Honderden

vreemdelingen gingen in Lichtervelde teëre doen, de herbergiers, vele neeringdoeners gingen 'ne goeden dag maken ; ja maar! men had gerekend zonder Xaverius den 1sten!!!

Muziek en stoet op straat werden verboden! En heeft de feeste geen plaats gehad? Hola! De roomschen en zijn paterken zullen nog dikwijls moeten maskeren eer dat ze de katholieken zullen beletten van te

doen wat recht is. De feeste is luisterlijk geweest, en wie heeft erbij verloren! De beenhouwers, de bakkers en de herbergiers. Onthoudt dat kiezers. Een slimoor naar de statie afhalen, die in drij jaren een diploma bekomen heeft, dat anderen in een jaar en half winnen, dat mag zijn, om de geuzenherbergen te bevoordeligen; maar katholieke feesten: niets! en Xaveer wil burgemeester zijn van Lichtervelde: hij is burgemeester der geuzen, maar niet der katholieken; nooit heeft hij het beter getoond.

En de katholieken hebben het verstaan, want in de Potteriestraat, rond de kerk, in de Neêrstraat en in de Lange Statiestraat was er niet een huis, door weldenkenden bewoond, dat niet bevlagd was: 't was eene eerstge goedkeuring, eene harde noot voor Xaveerken.

Om 4 ure kwam de schoolpenning van Swevezele aan: bij de honderd mannen; voorgaen van de maatschappij Willem Tell en de **katholieke burgersgilde**, met hunne instrumenten onder den arm, traden zij al lachen tusschen het volk en de ontelbare vaandels: geen een geus was er te zien, ze waren beschaamd over de maatregels hunner verpaterde kopstukken.

Eene eerste feest had plaats in de Berchmansschool, die met veel smaak versierd was. **Het muziek** opende het programma, en trompetgeschal en kanonschoten gingen tegen de brouwerij van Xaveerke weerkaatsen.

Daarna sprak M. Vanderhaeghe, voorzitter van den schoolpenning van Swevezele, eene schoone redevoering uit, bij welke hij een kruisbeeld aan M. Berlamont ten geschenke gaf, als dankbetuiging over diensten aan de maatschappij bewezen. Donderd handgeklap en **dreunend muziek** keurden de woorden van den heer voorzitter eenparig en luidruchtig goed. Hierop nam M. Wostyn, apotheker en lid van den zelfden schoolpenning, het woord om nogmaals M. Berlamont te bedanken. Maar welke stem! Welke gedachten! Welke

overtuiging! Niet eenen pastoor kan alzo preêken, zegde het volk; maar elke verwondering vermeerderde nog wanneer de redenaar het zweerd zijner welsprekendheid trok tegen de nieuwe lasten en de nieuwe kieswet: 't was kletsen en zwepen op het aangezicht van 't ministerie: 't is jammer dat zulke talenten zoo dunne gezaaid zijn.

M. Berlamont beklom ook het spreekgestoelte om Swevezele te bedanken. Niet alleen den schoolpenning bedanke ik, zegde de redenaar, maar gansch Swevezele, want Swevezeelnaar en katholiek is een. Neen, riep hij uit, in die langdurige moeilijkheden niet één Swevezeelnaar is flauw gevallen, niet een heeft zich niet moedige katholiek getoond. De vervolging komt van U niet, ze is beraamd en beloopt geweest door vreemdelingen en vooral door Lichterveldenaars. Bij dag en uur en plaats toonde hij het verdoken werk van drij mannen, door eenen vierden, ook van Lichtervelde, bediend. Het licht op die zake begint te komen en wanneer de maskers zullen vallen, men zal verwonderd zijn van de rolle, die zekere personen al zeemen en vriendelijk salueeren in de zaak gespeeld hebben. De spreker eindigde met te zeggen dat niemand zal gelukken hem de vrees op het lijf te jagen en dat hij het niet en was, die vroeg om revolvers te dragen.

Het feest eindigde met het meetingslied: zij zullen haar niet hebben, en **het muziek** besloot het eerste deel der programma.

Volgens eerste schikking moesten de verschillende maatschappijen, die aan den stoet zouden deel nemen, zich verspreiden in de herbergen der gemeente; terwijl alles verboden was op straat, is de gansche stoet gegaan naar het park van Wilhem Tell; de herbergiers waren wel spijtig; maar ze wisten wiens schuld het was.

En wat deed Xaveerke binst de feeste? Het wandelde rond met het paterken: Kiezers overpeist dat!!

In het park gaf **het muziek der katholieke burgersgilde** een Concert Champêtre, dat veel bijval vond; rond 8 ure werden pers en binnenkoer van Wilhem Tell verlicht met lantaarnen en bengalsch vuur. Het feest eindigde rond 10 ure met eene korte aanspraak van M. Wostyn, die Lichtervelde bedankte over hunne welwillende deelneming in 't betoog van Swevezele en dronk op de gezondheid van eenen toekomenden burgemeester en van toeko-

mende schepenen, die de katholieke feesten niet zullen verbieden.

Schepen Farazyn antwoordde, in naam der weldenkende Lichterveldenaren, dat als goede gebuurs de katholieken nooit de vreemde gemeenten zouden beletten van feesten op hunnen grond te geven, te meer daar het een groot profijt voorbrengt voor alle neeringdoender. Xaveerke, steekt dat in uwen zak, tot de naaste jare."

Uit dit artikel blijkt dat zowel de handbooggilde Willem Tell als de fanfare der Katholieke Burgersgilde eendracht meewerkten aan dit huldebetoon. De liberalen worden heel duidelijk als een gemeenschappelijke vijand voorgesteld.

Aanvankelijk was het rustig onder het bestuur van Emiel Dewaele en E.H. Vermeersch maar ter gelegenheid van het festival te Ingelmunster van 29/06/1884 waarop de Burgersgilde uitgenodigd was, kwam het weer tot een uitbarsting. Het bestuur vroeg aan medepastoor Raepsaet om de vlag die hij in 1880 geschonken had en die hij in bewaring had te mogen gebruiken zoals dit meestal het geval was. De geestelijkheid eiste echter dat hiervoor een briefje getekend werd waarin stond dat de vlag eigendom was van medepastoor Raepsaet. Het bestuur weigerde echter dit briefje te tekenen omdat het haar overtuiging was dat de vlag geschonken was aan de Burgersgilde en dus haar eigendom was. Het resultaat was dat de fanfare der Katholieke Burgersgilde aanwezig was op het festival te Ingelmunster zonder vlag. E.H. Vermeersch had een plankje laten maken waarop de medailles bevestigd werden. Op voorstel van Jan Baptiste Storme werd toen besloten onder de leden een omhaling te doen voor een nieuw vaandel om in de toekomst moeilijkheden te vermijden. Binnen de twee dagen had men voldoende geld ingezameld. Edmond Termote, vader van beeldhouwer Albert Termote, maakte een ontwerp voor deze nieuwe vlag die zou gemaakt worden bij Grossé te Brugge en waarvoor 625 frank betaald werd. Deze nieuwe vlag viel echter niet in goede aarde bij de geestelijkheid. Bestuurder Vermeersch nam ontslag alhoewel hij achter het maken van de nieuwe vlag gestaan had. Van nu af had de Burgersgilde geen geestelijke bestuurder meer en werd die taak overgenomen door een hoofdcommissie die gekozen werd uit de ereleden. De pastoor moest er wel zijn goedkeuring aan geven. De samenstelling van die erecommissie zag er als volgt uit:

Louis Decuypere (voorzitter), Jan Baptiste Storme (schrijver en penninkmeester [sic]), Pieter Decuypere, Pieter Tempelaere, Aimé Dejonghe, Ivo Denolf, Ambrosius Denduyver, Joseph Osaer, Felix Masselis, Charles Demeyere en Louis Degreef.

Pastoor Deseure vond dat er teveel personen in de hoofdcommissie zaten, maar er werd geen rekening gehouden met deze opmerking.

De nieuwe vlag was er nu en zou ingehuldigd worden. Hiertoe werd een brief geschreven naar de ereleden. We citeren:

"Katholieke Burgersgilde

Hoop in de toekomst

Mijnheer en Vriend,

Zondag aanstaande, 14 september, vieren wij de plechtige inhuldiging van ons nieuw vaandel.

Hedendaags behoort het dat alle katholieke betooging grootsch en talrijk weze. Daarom Mijnheer, verzoeken wij u vriendelijk onze feest te willen bijwonen met eenige uwer kennissen alsook te willen deel nemen aan den stoet die in ons lokaal :

"De Keizer"

zal gevormd worden ten 2 uren namiddag.

Namens de commissie

De Schrijver De Voorzitter

Alp. De Cuypere Em. Dewaele"

De nacht voor dit feest zou plaatsgrijpen werd een vlugschrift onder de deur van de meeste huizen geschoven. Dit vlugschrift bestempelde de inhuldiging van de nieuwe vlag als een "feest der ondankbaarheid". Volgens het verslagboek van de Burgersgilde waren de auteurs van dit geschrift: August Ghyselinck, de vroegere voorzitter en Emiel Matte, gewezen lid. We citeren de inhoud van deze brief:

"Katholieke Medeburgers.

Laat u niet bedriegen!!!

Het feest is geene katholieke betooging

tot preuve van dien:

Bijna al de liberalen der parochie zijn uitgenoodigd

Wat is het dan?

Het feest der openbare ondankbaarheid!!!

tot preuve van dien:

Gij zult in den stoet honderd mannen zien

die overladen zijn geweest met weldaden

Door wien? . . .

Keurd hunne hoogere overheid die betooging af?

Ja

Soldaten van het leger der ondankbaren

voortuit."

Ondanks deze brief was de inhuldiging van het nieuwe vaandel een succes. Het kwam enkel tot een woordenwisseling toen de stoet langs het huis van E.H. Raepsaet passeerde in de Potteriestraat. Toen er werd halt gehouden aan "De Waren Vlaming" bij Charles Deurinck kwamen E.H. Raepsaet en Emiel Matte buiten en begon deze laatste te roepen. Hij werd hierop uitgejouwd door de stoetgangers. Omdat hij vergezeld was van E.H. Raepsaet werd dit als een belediging tegenover zijn persoon ervaren. Het verslagboek spreekt van een stoet van verscheidene honderden mannen. Secretaris Alphonse Decuypere hield een toespraak in zaal "De Keizer". In deze toespraak bedankte hij de milde schenkers en drukte hij op het katholiek karakter van de Burgersgilde.

Ook toen er moest onderhandeld worden voor de samenstelling van de Katholieke lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen van 1884 bleek het dat er grote wrijvingen ontstaan waren tussen de Burgersgilde en de geestelijke overheid. Uiteindelijk legde de geestelijkheid zich neer bij de samenstelling van de lijst, maar zonder veel enthousiasme. Er kwam wel een derde lijst op die gesteund werd door afgescheurden van de Burgersgilde (oa. Felix Depuydt, Charles Denolf, Henri Vancanneyt, Jan Vanderhaeghe, Felix Delafontaine, Francis Goddyn,...) maar die uiteindelijk geen zetel behaalde. Alle zetels gingen naar de officiële katholieke lijst. Het was echter duidelijk dat er binnen de katholieke partij wonden geslagen waren die nooit meer zouden geheeld worden. Een tiental jaar zou het vuur smeulen maar in 1895 zou het volledig oplaaien zoals we in een volgend deel van deze artikelenreeks zullen zien.

Aan de E. Ke. en Voorzitter, en Leden van het Gemeenteraad.

Eug. Bekaert

Gem. 1884

De Koorzangmaatschappij genaamd de Burgersgilde, een als het mogelijk is eenend, vooral reeds is gebleken, tot opheffing van proefbaar, begroeven en end, een onontstane tot ontstane met, moet deze in de eerste ook verduiden door de Gemeente ondersteunen te worden, zodat Voorzitter van, zou ik aan mijn plicht te kort blijven, indien ik tot ied het noodig met de. Daarom vraag ik dat U, aan de Gemeente een subsidie zoals aan het muziek Fonds willen bestaan.

Eug. Bekaert
Voorzitter.

Subsidieaanvraag, van 2. 1884.

Subsidieaanvraag van Eug. Bekaert t.g.v. de koorzangmaatschappij "De Burgersgilde" (zie ook pag. 161)

GEMEENTE INGELMUNSTER.

FESTIVAL

VOOR

CHARMONIESSENSFANFAREN

GEGEVEN IN HET PARK VAN HET KASTEEL,

OP ZONDAG 29 JUNIJ 1884,

TER GELEGENHEID VAN HET VIJFTIGJARIG BESTAAN DER MUZIEKMAATSCHAPPIJ
(1834—1884).

ORDE DER UITVOERING :

1. INGELMUNSTER, PHILHARMONIE. *Openingstuk*. MEISSNEH.
2. SWEVEGHEM, FANFAREN « *Sinte-Cecilia*. »
 1. *Mosaïque sur l'opéra Mireille*. GOUNOD.
 2. *Mélanges sur le bal masqué*. VERDI.
3. WAEREGHEM, FANFAREN.
 1. *Marche triomphale du Tannhäuser*, par WAGNER.
 2. *L'Amateur*, Fantaisie J. WITTEWULGHE.
4. RUDDERVOORDE, FANFAREN « *Sinte-Cecilia*. »
 1. *Fantaisie sur divers motifs*. VANDEROOST.
 2. *Marguente*, Valse LIETAERT.
5. TIEGHEM, FANFAREN.
 1. *Fantaisie sur l'opéra Jérusalem*,
de G. VERDI, par MINNE.
 2. *Pot-pourri sur des airs d'opéras connus*. »
6. OOSTCAMP, FANFAREN « *De Eendracht*. »
 1. *Openingstuk*, door. J. MORENIER.
 2. *Liederenkrans*, Fantasia V. KLEIN.
7. STADEN, « *De Vereenigde Vrienden*. »
 1. *La Reine des Fées*, Ouverture J. MORENIER.
 2. *Les Refrains des Mineurs*,
grand pot-pourri populaire. J. WITTEWULGHE.
8. ROLLEGHEM-CAPPELLE, FANFAREN.
 1. *Fiorelle*, Fantaisie, par CANIVEZ.
 2. *La Camarilla*. »
9. MOORSELE, « *Concordia* » (*Kunst na Vermogen*).
 1. *La Pensée*, Fantaisie originale, par DUTCH.
 2. *Marche aux Flambeaux*. MEYERBECH.
10. LICHTERVELDE, KATHOLIJKE BURGERSGILDE.
 1. *Fantaisie originale*.
 2. *Fleurs du Printemps*.
11. WYNKEL-SINT-ELOI, KATHOLIJKE FANFAREN.
 1. *Pot-pourri n.º 2*. LUDOVIC.
 2. *Polka*, éclair. LIETAERT.
12. SWEVEZEELE, FANFAREN.
 1. *La Reine des Fées*, Ouverture J. MORENIER.
 2. *Tout à toi*, air varié MONTAGNE.
13. ARDOYE, FANFAREN.
 1. *Le Romancier populaire*, *Pot-pourri*. PANNE.
 2. *Bouquet de rose*, Fantaisie CH. MONTAGNE.
14. MOORSLEDE, KATHOLIJKE FANFAREN.
 1. *La Reine des Fées*, Ouverture J. MORENIER.
 2. *Fantaisie pastorale*. L. CANIVEZ.
15. PITTHEM, FANFAREN.
 1. *La Reine des Fées*, Ouverture J. MORENIER.
 2. *La Camarilla*, Fantaisie J. MARTIN.
16. ISEGHEM, STADS-FANFAREN.
 1. *La Reine des Fées*, Ouverture MORENIER.
 2. *Fantaisie*. GISSAY.
17. OOSTROOSBEKE, HARMONIE.
 1. *Pot-pourri sur des motifs d'opéras*. VERDI.
 2. *Ouverture*, Fantaisie, par. RICHENBERGER.
18. RUMBEKE, FANFAREN.
 1. *Fantaisie avec variation*. J. CHRISTOMIE.
 2. *Episode de la guerre de Crimée*. EUG. BAEPSAUT.
19. MOESKROEN, KONINKLIJKE HARMONIE.
 1. *Le Poète et le Paysan*, Ouverture SUPPE.
 2. *Marche et Ballet d'Hamlet*. L. MONTAGNE.

's Avonds, luisterlijk VUURWERK.

TENTOONSTELLING. — Ter gelegenheid dezer Feest, zal er eene buitengewone TENTOONSTELLING VAN TAPIJTWERKEN plaats hebben, in de groote zaal der Manufactuur.

Het publiek zal vrij toegelaten worden, van 10 ure 's morgens tot 's middags, en van 3 tot 6 ure na middag.

Een trein zal 's avonds uit Ingelmunster vertrekken, voor Kortrijk, ten 11 ure,

en slaan te Lendeledé en Heule.

KORTRIJK. — DRUKKERIJ VAN KUONKE BEYAERT, PALFTYNSSTRAAT, 18.

10 Bibliografie

10.1 Publicaties

- De Borger H.: Bijdrage tot de geschiedenis van de Antwerpse pers, 1791-1914, Leuven, 1968.
- De Graer H.: Repertorium van de pers in West-Vlaanderen, 1807-1914, Leuven, 1968.
- Dufrane A.: Annuaire musicale de la Belgique, Frameries, 1880.
- Haeghebaert L.: Aspecten uit de geschiedenis van het muzikleven te Lichtervelde, deel 1, in: Jaarboek van de Heemkundige Kring Karel van de Poele 1990, pp. 93-109.
- Haeghebaert L.: Aspecten uit de geschiedenis van het muzikleven te Lichtervelde, deel 2, in: Jaarboek van de Heemkundige Kring Karel van de Poele 1991, pp. 9-36.
- Haeghebaert L.: Aspecten uit de geschiedenis van het muzikleven te Lichtervelde, deel 3, in: Jaarboek van de Heemkundige Kring Karel van de Poele 1992, pp. 6-48.
- Haeghebaert L.: Aspecten uit de geschiedenis van het muzikleven te Lichtervelde, deel 4, in: Jaarboek van de Heemkundige Kring Karel van de Poele 1993, pp. 62-117.
- Haeghebaert L.: Terreinverkennd onderzoek naar de geschiedenis van de amateuristische muziekverenigingen in de provincie West-Vlaanderen gedurende de Nieuwste Tijden, Gent, 1984.
- Matthys E.: Het wel en wee van Oedelems Muziekharmonie, in: Jaarboek Bos- en Beerveld 1968, pp. 37-43
- Ramon G.: Tentoonstelling 100 jaar geschiedenis van de Burgersgilde, catalogus, Lichtervelde, 1978.
- Santens D.: Philharmonie Ingelmunster 1834-1994, catalogus, Ingelmunster, 1994.
- Schepens L.: De provincieraad van West-Vlaanderen 1836-1921: socio-politieke studie van een instelling en haar leden, Brugge,
- Vandenhoe F.: Inventaris Nieuwsbladen R.U.G., Gent,
- Vandewalle G.: Fotokopies van de rouwprentjes van Lichterveldenaars gestorven in 1900 en vroeger, en zich bevindend in de verzameling van Albert D'Heedene Kerkplein te Lichtervelde.
- Vandewalle G.: Fotokopies van de rouwprentjes van Lichterveldenaars gestorven in 1900 en vroeger, en zich bevindend in de verzameling van Georges Vandewalle, Stationsstraat 133 te Lichtervelde.
- Vandewalle G.: Fotokopies van de rouwprentjes van Lichterveldenaren gestorven in 1900 en vroeger, en zich bevindend in de verzameling van Hugo Delecluyse.
- Vandewalle G.: Kon. Toneelkring Willen is Kunnen VZW De Zwaan Lichtervelde: programma-afdrukken 1878-1990.
- Van Eenoo R.: De pers te Brugge: Bouwstoffen 1792-1914, Leuven, 1961.
- Vermeersch A.: Repertorium van de Brusselse pers, 1789-1914, Leuven, 1965.

10.2 Periodieken

Burgerwelzijn, 1879-1884 (Stadsbibliotheek Brugge)

La Constitution [Kortrijk], 1881 (Bibliotheek R.U. Gent)

Le Chronique Meninoise, 1881 (Bibliotheek R.U. Gent)

L'Echo D'Ostende, 1879-84 (Stadsbibliotheek Oostende)

Gazette van Brugge, 1879-1884 (Stadsbibliotheek Brugge)

Gazette van Thielt, 1879-1884 (Provinciale Bibliotheek)

Het Handelsblad der stad en provincie Antwerpen, 1879 (Stadsbibliotheek Antwerpen)

Journal d'Anvers, 1879 (Stadsbibliotheek Antwerpen)

Le journal de Bruges, 1879-1884 (Stadsbibliotheek Brugge)

Le journal d'Ypres, 1880 (Stadsarchief Ieper)

De Mandelgalm, 1879-1884 (Stadsarchief Roeselare)

Le Moniteur belge, 1881 (Stadsbibliotheek Brugge)

Nieuws Van Gent, 1881 (Bibliotheek R.U. Gent)

La Patrie, 1879-1884 (Stadsbibliotheek Brugge)

Le Progrès, 1880, (Stadsarchief Ieper)

De Stad Brugge, 1879-1884, (Stadsbibliotheek Brugge)

De Standaard van Vlaanderen, 1879-1881 (Stadsbibliotheek Brugge)

De Straal, 1881 (Bibliotheek R.U. Gent)

De Thieltenaar, 1881 (Bibliotheek R.U. Gent)

De Torhoutenaar, 1879-1884 (privébezit)

De vrije Turnhouter, 1881 (Bibliotheek R.U. Gent)

Weekblad van Deynze, 1881 (Bibliotheek R.U. Gent)

De Westvlaming, 1872 - 1881 (Stadsbibliotheek Brugge)

Het Zoniënbosch [Elsene], (Bibliotheek R.U. Gent)

10.3 Archiefmateriaal

Archief kon. Philharmonie Ingelmunster, foto's, programma's, brieven

Archief VZW De Zwaan Lichtervelde, verslagboek K.F. Sint-Cecilia 1836-1886

Archief VZW De Zwaan Lichtervelde, medailles

Archief VZW De Burgersgilde Lichtervelde, verslagboek

Archief VZW De Burgersgilde Lichtervelde, Geschiedenis der Katholieke Burgersgilde van Lichtervelde.
[Handgeschreven tekst uit 1890]

Gemeentelijk archief Lichtervelde [GAL], archiefzolder, repertorium briefwisseling gemeente

GAL, archiefzolder, bewijstukken gemeenterekeningen 1879-1884

GAL, archiefzolder, dossier gemeenteraadsverkiezingen, 1878, 1881, 1884

GAL, burgerstand, bevolkingsregister 1880

GAL, burgerstand, akten van geboorte, overlijden, huwelijk

GAL, kerkhofregister, nota's i.v.m. de familie Vanhee-Vanwoumen

Privéverzameling Albert D'Heedene, bidprentjes

Privéverzameling Georges Vandewalle, bidprentjes

Rijksarchief Brugge, Gemeentearchief Gistel, feestelijkheden

Stadsarchief Torhout, feestelijkheden, festival 1883